

Núm. 3 - Maig 2022

#ningúdormintalcarrer

Viure al carrer a Barcelona

RADIOGRAFIA D'UNA CIUTAT SENSE LLAR

Arrels Fundació som una fundació privada que des del 1987 atenem persones sense llar de la ciutat de Barcelona. Oferim allotjament, alimentació, atenció social i orientació a més de 2.000 persones l'any. Unes 300 persones voluntàries i una setantena de treballadors i treballadores, juntament amb les persones afectades per aquesta problemàtica, treballem per fer possible **#ningú dormint al carrer**.

Acompanyem

orientem i atenem les persones sense llar cap a una situació més autònoma.

Sensibilitzem

la ciutadania respecte als problemes de la pobresa al nostre entorn.

Denunciem

situacions injustes i aportem solucions a les administracions i a la societat civil.

Col·labora!

☎ 93 441 29 90 📞 692 68 90 92

🕒 De dilluns a divendres | De 9:30 h a 14 h i de 16 h a 19:30 h

@ amics@arrelsfundacio.org

€ La Caixa: ES43 2100 0975 2802 0006 5046

Realitzat per Arrels Fundació

Fotografia: Juan Lemus

Tractament de dades: Gesop

Visualització de mapes: UXCity - Riccardo Palazzolo Henkes i Álvaro Cerezo

Maquetació: www.sherpa.agency

Moltes gràcies a les persones que viuen al ras que han respost l'enquesta del cens a Barcelona durant les diferents edicions. Moltes gràcies també a les persones voluntàries que ho han fet possible.

Com citar:

ARRELS FUNDACIÓ (2022). *Viure al carrer a Barcelona. Radiografia d'una ciutat sense llar*. Barcelona: Arrels Fundació

(Informe #ningú dormint al carrer, núm. 3)

Amb la col·laboració de:

Riereta 24, baixos, 08001 Barcelona

www.arrelsfundacio.org

Editorial	4
Metodologia	5
La punta de l'iceberg Quantes persones viuen al carrer a Barcelona?	9
Rostres Qui viu al carrer a Barcelona?	13
Vulnerabilitat Com afecta viure al carrer?	21
Salut Quins riscos té viure al carrer per a la salut física i mental?	29
Atenció social Quina atenció reben i quina atenció necessiten les persones que viuen al carrer?	39
De la ciutat als barris On viuen les persones al carrer a Barcelona?	47
Propostes per fer possible #ningúdormintalcarrer	52

Editorial

Pressionar i prioritzar

Ara fa sis anys, vam començar a sortir al carrer amb centenars de voluntaris i voluntàries per parlar amb les persones que viuen al ras i saber quina situació tenen. L'última vegada que ho vam fer va ser la nit del 10 a l'11 de juny de l'any passat i vam entrevistar 289 persones. Les respostes que ens han donat any rere any venen a corroborar una realitat: **la seva situació és cada vegada més preocupant.**

Als primers censos que vam organitzar, vam constatar que viure sis mesos al carrer deteriora greument les persones. En aquest últim cens, hem vist també que **el 47% de les persones que vam enquestar fa dos anys o més que viuen al ras.** És a dir, hi ha una cronificació de la situació de les persones que viuen al carrer a Barcelona.

El 46% ens va explicar que havien patit agressions, un 15% deien que no tenien les necessitats bàsiques cobertes i el 38% no tenia targeta sanitària. De mitjana, feia 4 anys i 8 mesos que vivien als carrers de la ciutat. Us ho imagineu?

Són situacions que deterioren greument l'estat de salut i que, com sempre insistim des de la nostra experiència, escurcen els anys de vida. De fet, el 43% de les persones que vam entrevistar tenien algun problema de salut i un nombre similar afirmaven haver anat a l'hospital d'urgències en els últims mesos.

Totes aquestes dades ens haurien d'indignar perquè darrere hi ha persones que pateixen i causes estructurals que hauríem de revertir. La persona més jove que vam entrevistar, de 18 anys, va deixar de viure en un centre de protecció a la infància i la joventut per començar a viure al carrer. La persona més gran amb qui vam parlar, de 77 anys, havia arribat a Barcelona feia temps per buscar feina i no va tenir sort.

La solució és senzilla: tothom hauria de tenir una llar i ningú hauria de perdre casa seva. Com aconseguir-ho? Des de les administracions, prioritzant-ho. Des de la ciutadania, insistint.

Ferran Busquets,
director d'Arrels Fundació.

@ferranb

Metodologia

L'informe **'Viure al carrer a Barcelona. Radiografia d'una ciutat sense llar'** ofereix una mirada sobre les persones que viuen al carrer a la ciutat a partir de dades obtingudes, principalment, els anys 2016, 2017, 2018, 2019 i 2021, mentre que el 2020 va estar marcat per la pandèmia de la covid-19 i va merèixer un treball més específic¹. La principal font de l'informe és el **cens de les persones que viuen al carrer** a Barcelona organitzat per Arrels Fundació els anys mencionats. L'objectiu principal és conèixer amb profunditat la problemàtica del sensellarisme i, en concret, la de les persones que viuen al ras. Aquest coneixement és necessari per impulsar polítiques socials i recursos útils que s'adaptin a la realitat de les persones sense llar i que s'enfoquin a aconseguir que ningú dormi al carrer.

El cens que realitzem a Barcelona és una acció que forma part de la [campanya europea per acabar amb el sensellarisme](#) (en anglès *European End Street Homelessness Campaign*) impulsada per l'organització britànica World Habitat. Aquesta campanya té l'objectiu d'aconseguir que no hi hagi #ningúdormintalcarrer i hi participem dotze ciutats europees. Arrels Fundació formem part de la campanya des del 2015 i ens encarreguem de desenvolupar-la a la ciutat de Barcelona.

Quines dades analitzem?

Analitzem les dades dels censos realitzats a Barcelona des del 2016 per conèixer la situació de les persones que viuen al ras a la ciutat i la seva evolució.

Entre 2016 i 2021...

- 1.728 enquestes fetes a persones que dormen al ras a la ciutat.
- Més de 2.100 persones voluntàries han participat en l'acció i l'han fet possible.

Qui respon i qui no respon l'enquesta del cens?

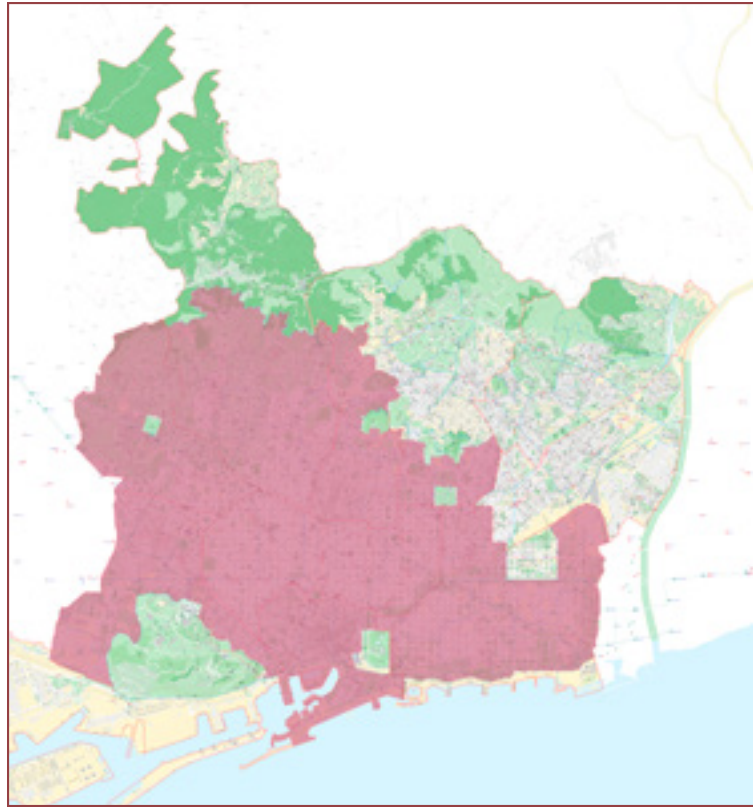
Durant el cens proposem respondre l'enquesta a totes les persones que veiem dormint al carrer o que per la seva actitud o posat tenim la certesa que estan a punt de fer-ho. Moltes de les persones que hem localitzat ens han explicat la seva situació, però no totes ho han fet i els motius són diversos:

- Hi ha persones que dormen profundament i a qui no despertem.
- Hi ha persones que no la poden respondre per barreres idiomàtiques.
- Hi ha persones que declinen respondre l'enquesta.

Algunes de les persones que no responen l'enquesta sabem que fa temps que viuen al carrer i es troben en una situació especialment vulnerable i deteriorada. D'aquesta manera, els resultats del cens són més optimistes del que serien si haguéssim obtingut les seves respostes.

¹ A partir de l'enquesta realitzada el novembre del 2020 vam publicar l'informe ['Viure al carrer en temps de pandèmia. Una enquesta a les persones que viuen al ras a la Barcelona'](#).

Cens 2016

Quan: Nits del 30 i 31 de maig i l'1 de juny.

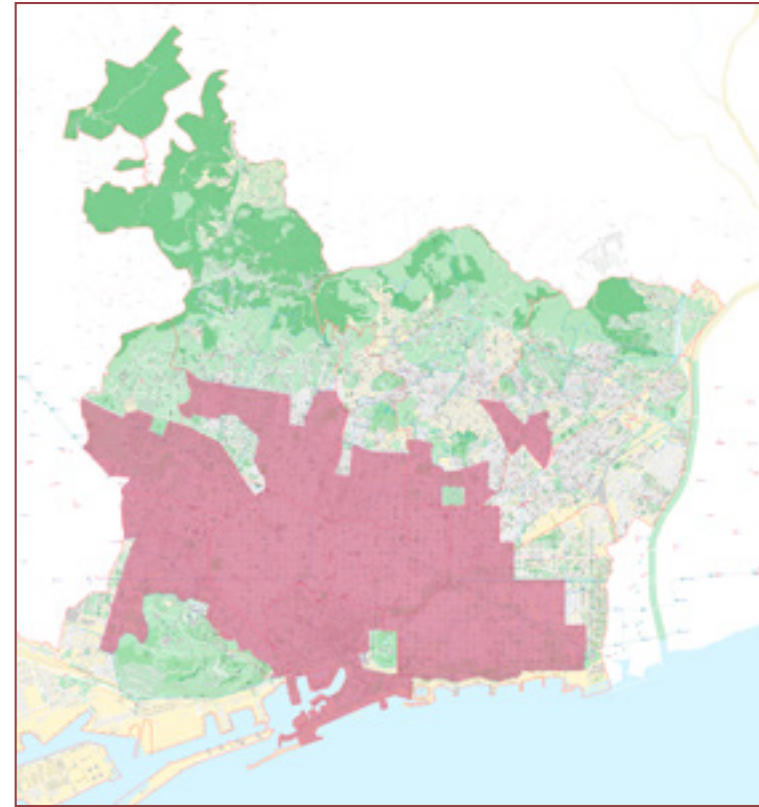
Persones que dormen al ras:

348 persones responen les nostres preguntes i localitzem 624 persones.

Voluntariat: 284 persones.

Àrea: 47% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Caminem per 43 barris, recorrent els districtes de Ciutat Vella, l'Eixample, Les Corts i Gràcia i algunes zones de Sants-Montjuïc, Sarrià-Sant Gervasi, Horta-Guinardó i Sant Martí.

Cens 2017

Quan: Nits del 6, 7 i 8 de juny.

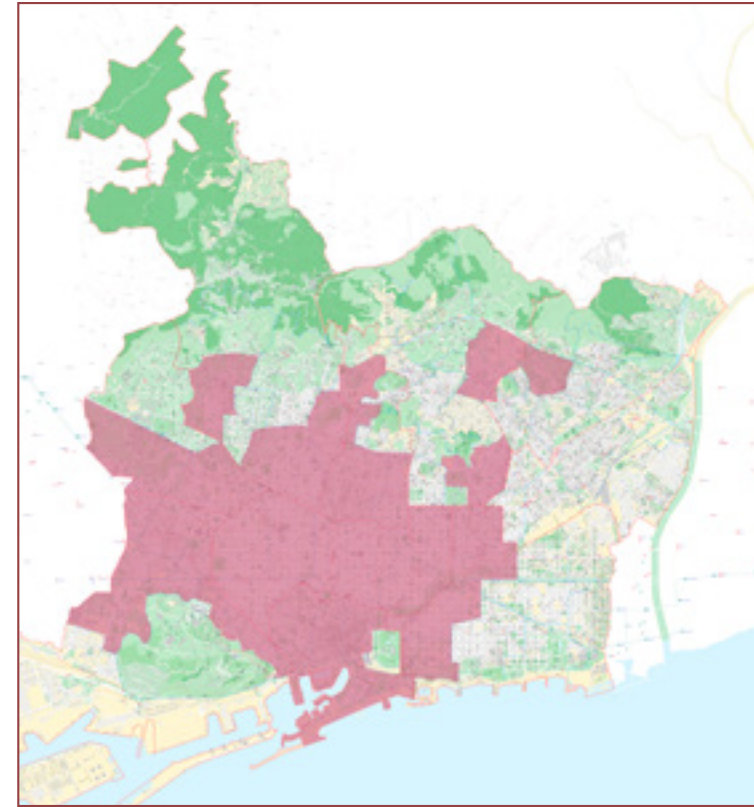
Persones que dormen al ras:

358 persones responen les nostres preguntes i localitzem 905 persones.

Voluntariat: 400 persones.

Àrea: 35% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Caminem per 40 barris, recorrent els districtes de Ciutat Vella i l'Eixample i algunes zones de Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Martí.

Cens 2018

Quan: Nit del 5 de juny.

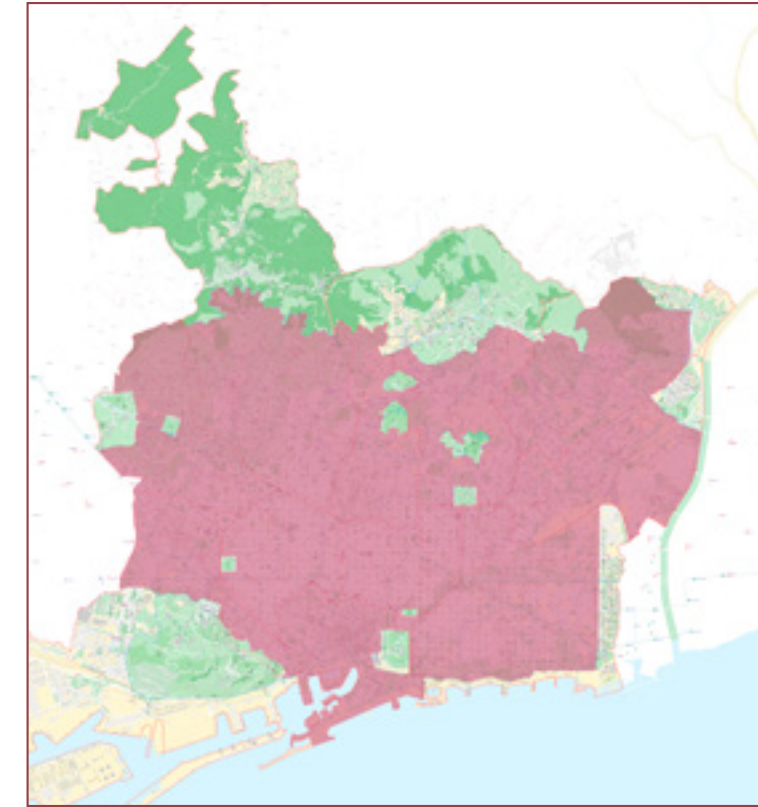
Persones que dormen al ras:

315 persones responen les nostres preguntes. La nit del recompte, organitzat per la XAPSLL tres setmanes abans, localitzem 956 persones.

Voluntariat: 370 persones.

Àrea: 33% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Caminem per 34 barris, recorrent els districtes de Ciutat Vella i l'Eixample i algunes zones de Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Martí.

Cens 2019

Quan: Nit del 12 de juny.

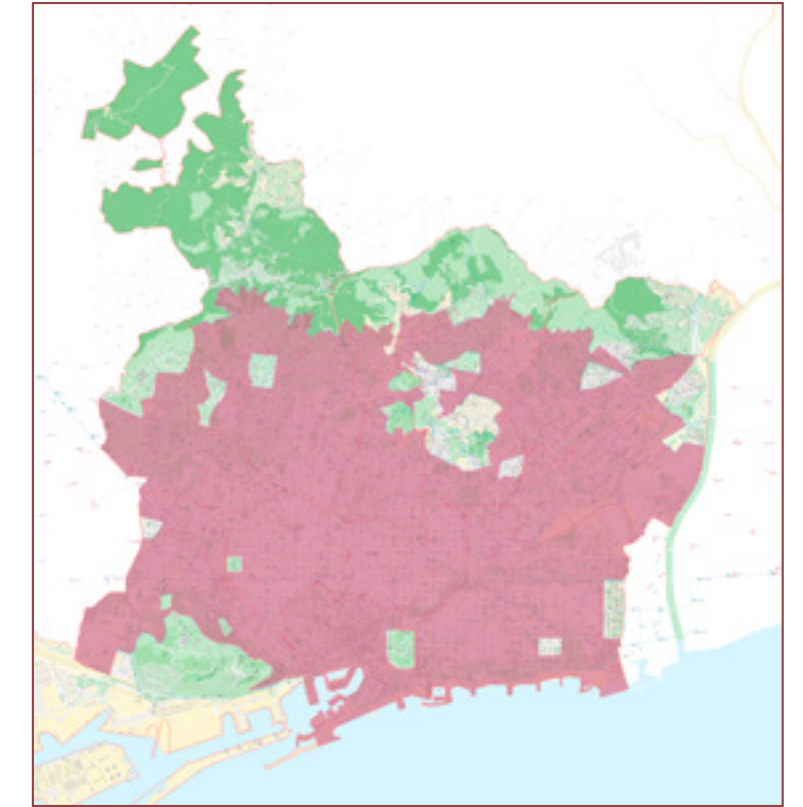
Persones que dormen al ras:

418 persones responen les nostres preguntes (347 persones la nit del cens i 71 persones durant el cens a l'Hospital de Campanya de Santa Anna). La nit del cens localitzem 1.195 persones.

Voluntariat: Més de 560 persones (549 la nit del cens i una dotzena a l'Hospital de campanya de Santa Anna).

Àrea: 60% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Visitem 64 barris, recorrent els districtes de Ciutat Vella, l'Eixample i Gràcia i algunes zones de Sants-Montjuïc, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí.

Cens 2021

Quan: Nit del 10 de juny.

Persones que dormen al ras:

289 responen les nostres preguntes i localitzem 1.064 persones.

Voluntariat: 530 persones.

Àrea: 56% de la superfície municipal de Barcelona, centrant-nos en la trama urbana.

Districtes: Visitem 63 barris, recorrent els districtes de Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc, Les Corts, Gràcia i Sant Martí; i algunes zones de Sarrià-Sant Gervasi, Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Andreu.

I complementem l'anàlisi...

- Amb **les veus de quatre professionals d'Arrels Fundació**. Hem entrevistat el **Pablo Martínez-Alonso**, educador social de l'equip d'Acollida; el **Giorgio Ossola**, també de l'equip d'Acollida i amb experiència de vida al carrer; la **Laia Pérez**, infermera de la Llar Pere Barnés, i la **Jésica Giménez**, treballadora social de l'equip de Suport a la Persona.
- Amb **mapes que permeten visualitzar la distribució i la situació** de les persones que viuen al carrer als diferents barris de Barcelona².
- Amb **altres dades i informació sobre la situació de les persones que viuen al carrer**, algunes provinents d'altres informes i d'altres a partir dels programes d'atenció directa d'Arrels.

² Hem analitzat algunes de les preguntes del cens 2021 tenint en compte el barri on viuen al ras les persones que hem entrevistat. Al llarg de l'informe representem gràficament aquesta anàlisi amb mapes que mostren les dades dels barris on hem localitzat i entrevistat més persones. Hem seleccionat aquest barri –vint en total– a partir del doble criteri de complir un llindar mínim de deu persones localitzades i de sis persones que hagin estat enquestades. A la majoria de barris el nombre de persones localitzades o enquestades supera el llindar que hem establert. Les dades utilitzades per a l'elaboració dels mapes base procedeixen de Carto BCN.

Preguntes per saber-ne més

Què és un cens?

És una eina que permet tenir informació sobre com viuen i en quina situació es troben les persones que hi participen. A través d'un cens podem conèixer qui dorm al carrer en un municipi, des de fa quant de temps, quines són les seves necessitats, el seu estat de salut, si rep atenció social o quina situació de vulnerabilitat presenta, entre moltes altres qüestions.

Saps quina és la diferència entre un cens i un recompte?

T'ho expliquem!

Quina eina utilitzem?

L'eina que hem utilitzat als censos a Barcelona és una enquesta que rep el nom de 'VI-SPDAT' (de l'acrònim en anglès *Vulnerability Index - Service Prioritisation Decision Assistance Tool*) i té l'objectiu de conèixer l'índex de vulnerabilitat de les persones sense llar entrevistades. Es basa en la metodologia Registry Week, impulsada per l'entitat nord-americana Community Solutions. A Europa és l'entitat britànica World Habitat qui la promou i l'ha adaptat al context de les ciutats que la realitzem. A més, durant les diferents edicions del cens hem incorporat algunes preguntes per conèixer més informació sobre la realitat local de Barcelona (vinculades al padró, la targeta sanitària o l'atenció social).

El qüestionari comprèn una quarantena de preguntes que exploren els següents temes: informació bàsica sobre la persona, trajectòria de sensellarisme, riscos de la vida al carrer, relacions socials i activitats de la vida diària, benestar, informació demogràfica i informació rellevant del context local. Cadascuna de les preguntes porta associades unes puntuacions que es tradueixen en una xifra que representa el grau de vulnerabilitat de la persona entrevistada: baix, mitjà o alt.

Descarrega aquí un exemple de l'enquesta del cens!

PDF

Algunes limitacions!

- Totes les respostes que es recullen es basen en l'opinió i autopercepció de les persones enquestades.
- L'índex de vulnerabilitat no té prou en compte factors estructurals que generen desigualtats (com el gènere, l'origen de les persones enquestades o la seva situació administrativa) i que influeixen en el fet que una persona visqui al carrer o quina és la seva situació.

Qui organitza el cens?

A Barcelona, el cens de persones que viuen al carrer l'organitzem Arrels Fundació des del 2016. Ho fem en el marc de la campanya europea per acabar amb el sensellarisme i amb el suport de l'organització World Habitat. Altres municipis catalans, com Tarragona i Sant Adrià del Besòs, s'han sumat a la iniciativa i han fet censos sobre les persones que viuen al carrer. A més, el 2019 l'Hospital de Campaña de Santa Anna, a Barcelona, també va realitzar un cens entre les persones que viuen al carrer a les quals acompanya.

Vols organitzar un cens al teu municipi?

T'ajudem a fer-ho

Per a què serveix un cens?

Conèixer la situació de les persones que viuen al carrer és imprescindible per impulsar polítiques socials i recursos útils que s'adaptin a la seva realitat i s'enfoquin a aconseguir que ningú hagi de viure al carrer. També ens permet analitzar els canvis que es produeixen entre les persones que dormen al carrer, tant a nivell sociodemogràfic com en relació a les seves necessitats, la seva situació de vulnerabilitat o l'efectivitat de les polítiques socials.

La punta de l'iceberg

Quantes persones viuen al carrer a Barcelona?

1.064 persones localitzades dormint
al carrer a Barcelona

Un mínim de 4.737 persones
no tenen una llar estable

Més de mil veïns i veïnes de la ciutat de Barcelona dormen al carrer, una xifra que es repeteix per tercer any consecutiu, si bé, en part, la pandèmia de la covid-19 ha fet reduir el nombre de persones que viuen al ras a causa de la disminució de la mobilitat i el tancament de fronteres. No tenir una llar va més enllà de viure al carrer i inclou persones que pernocten en assentaments informals i recursos d'institucions públiques i privades, i això suma un mínim de 4.737 persones.

1.064 persones dormen cada nit als carrers de Barcelona, com a mínim. Es tracta del nombre de persones que vam localitzar la nit del 10 a l'11 de juny del 2021, en el marc del cens de persones que viuen al carrer que vam impulsar des d'Arrels i en el qual van participar 530 persones voluntàries. És una xifra que considerem de mínims, la punta de l'iceberg, ja que sabem que hi ha persones que s'amaguen perquè se senten més segures i a les quals no localitzem. A més, durant el cens no vam entrar a parcs i jardins tancats ni a zones boscoses, uns espais en els quals uns dies abans, en el recompte nocturn del 19 de maig que va realitzar la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSLL), es van comptabilitzar 105 persones.

Com ha evolucionat?

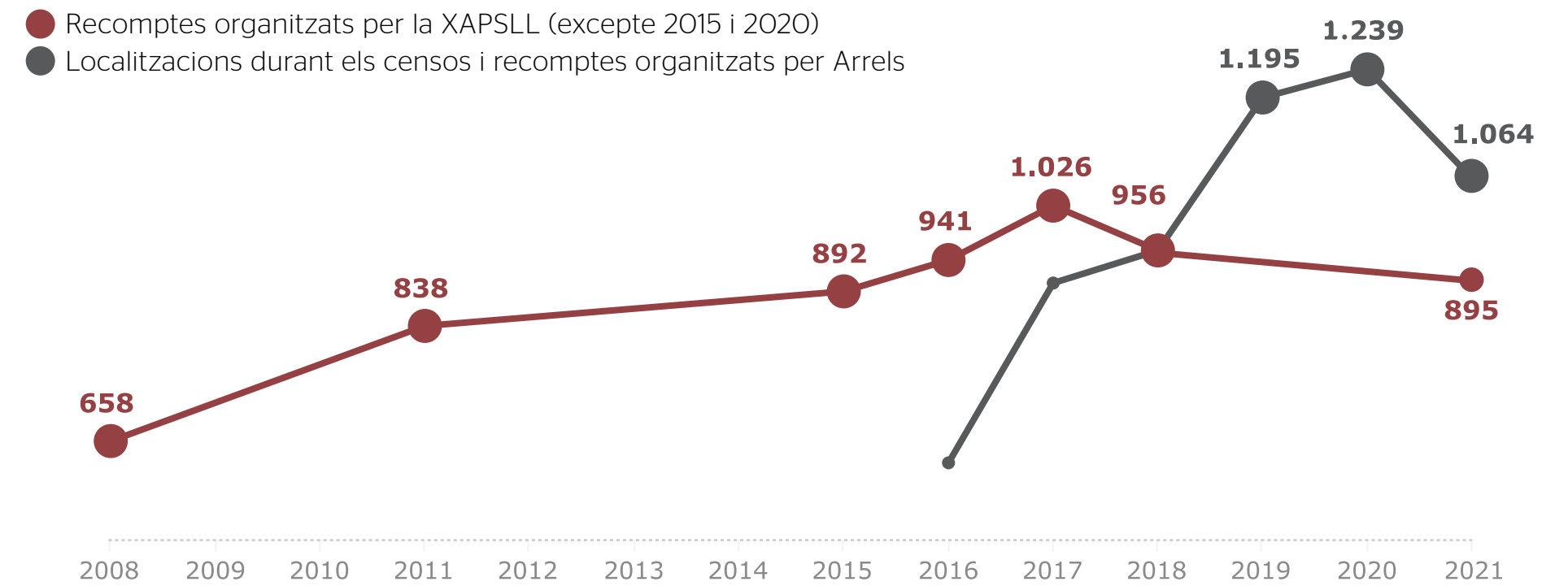
Dos anys abans, en el cens del 12 de juny del 2019 que va organitzar Arrels, vam localitzar 1.195 persones a la ciutat de Barcelona, i un any abans, la nit del 14 de maig del 2020, en ple confinament per la pandèmia de la covid-19, vam localitzar 1.239 persones. El descens del 2021 amb 1.064 persones localitzades està relacionat amb diferents motius:

- d'una banda, **l'estat d'alarma derivat del coronavirus, que ha suposat una menor mobilitat de les persones i un tancament de fronteres,**

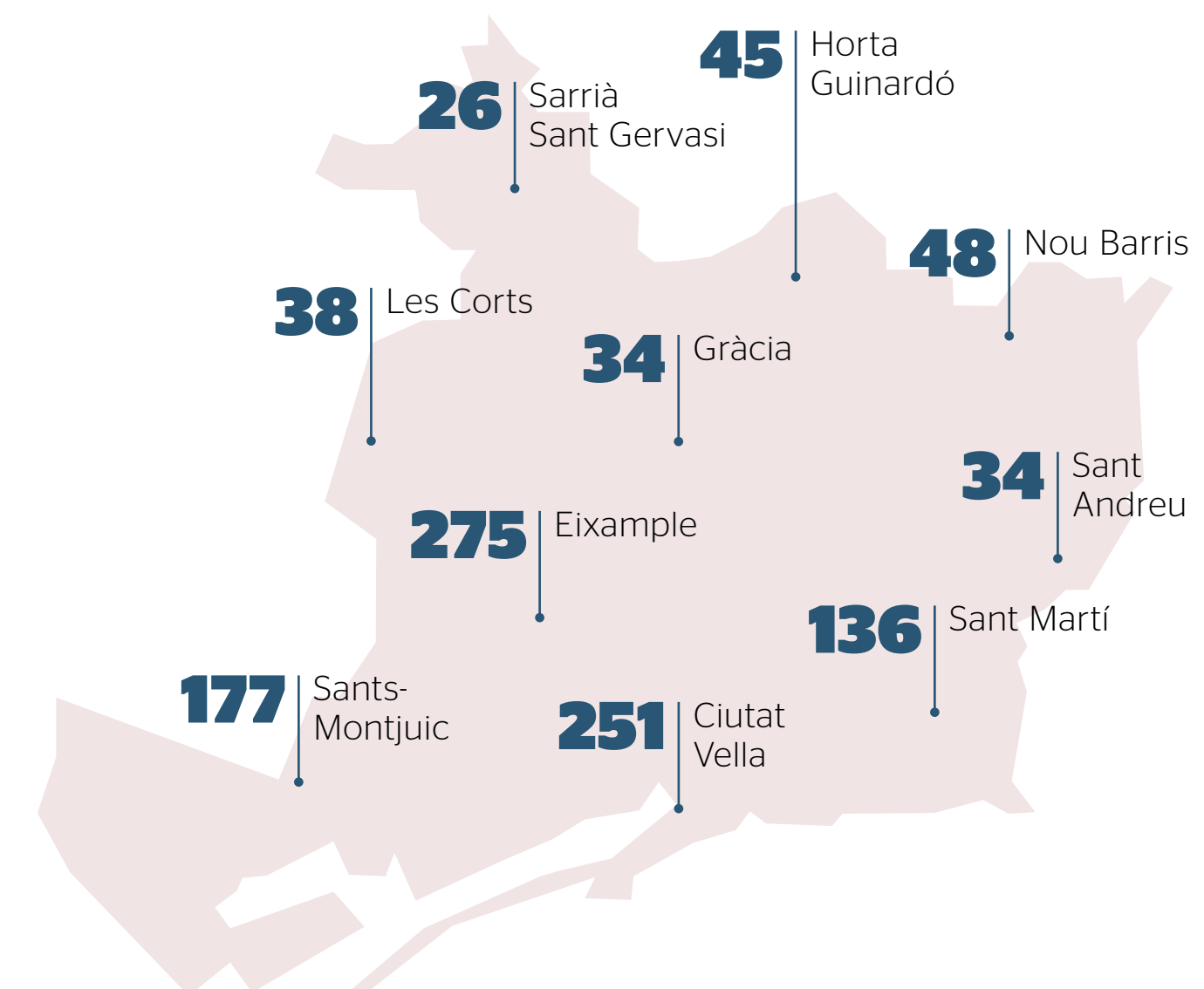
- i d'una altra banda, amb la creació de noves places estables que ofereixen una alternativa d'allotjament a dones en situació de sensellarisme i a persones que viuen al carrer i que tenen algun tipus d'addicció.

No obstant, **el nombre de persones que dormen al ras no ha baixat de les mil persones en els últims tres anys** i, si ho comparem amb les 658 persones que es van localitzar en el primer recompte que es va fer a Barcelona l'any 2008, la xifra **ha crescut un 62% en els últims tretze anys.**

Nombre de persones que viuen al carrer a Barcelona (2008-2021)

Nombre de persones que viuen al carrer a Barcelona, per districtes (2021)

4.737 persones sense llar

El sensellarisme inclou més situacions que la de les persones que dormen al carrer. Hi ha qui pernocta en albergs, pisos massificats, assentaments (solars, fàbriques i locals en desús), pensions o habitacions rellogades, institucions temporals (com hospitals o centres penitenciaris), refugis per a dones que han patit violències de gènere o cases de familiars i amistats a conseqüència d'un desnonament.

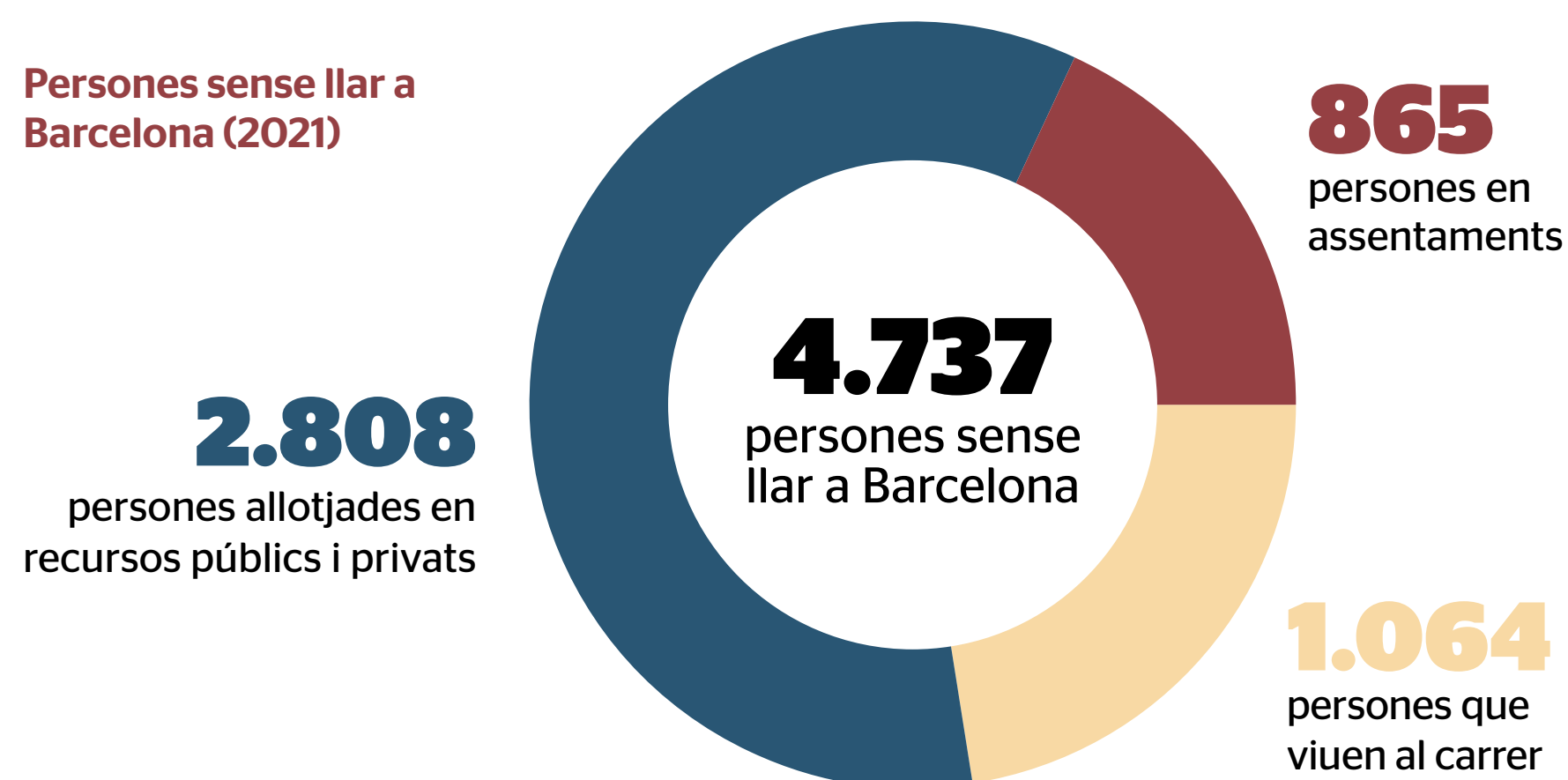
Així, **2.808 persones dormen en recursos públics i privats de la ciutat**, concretament 1.106 places són privades i les 1.702 restants són públiques o concertades, segons dades de la XAPSELL. A més, segons dades municipals, **865 persones, tant adultes com menors d'edat, viuen en assentaments** informals i locals amb dinàmica d'assentament.

En conclusió, podem afirmar que a **Barcelona hi ha com a mínim 4.737 persones sense llar**, enfront de les 4.200 persones comptabilitzades un any abans.

On acostumen a dormir?

La majoria de persones que hem entrevistat acostumen a dormir al carrer, ja sigui directament al terra, dins un cotxe o en un caixer, però algunes intenten buscar altres alternatives inestables, entre elles una casa buida que no és seva, habitacions temporals de relloguer, barraques, albergs per a persones sense llar, habitatges tutelats o institucions penitenciàries.

Persones sense llar a Barcelona (2021)

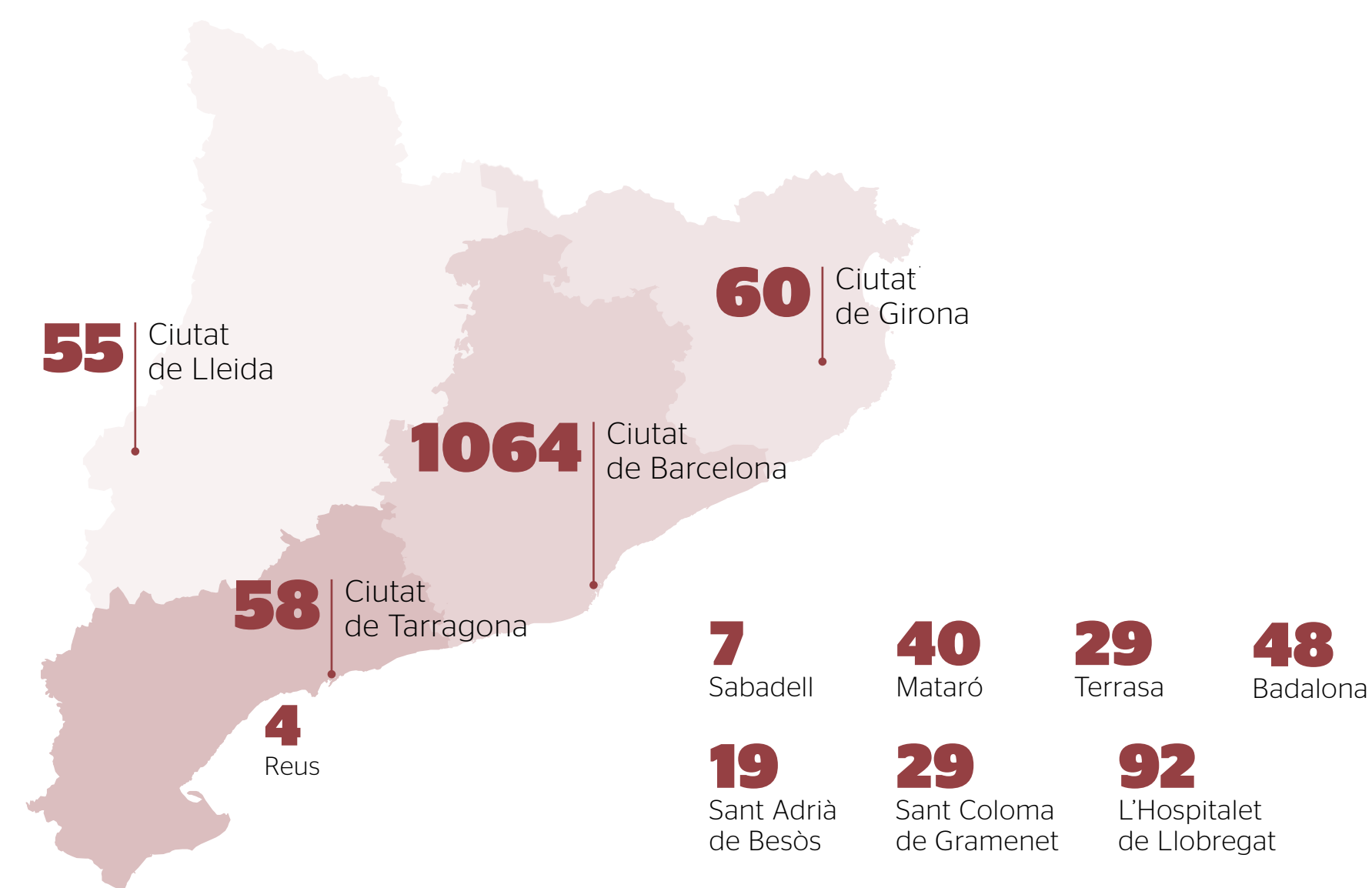

I més enllà de Barcelona?

No hi ha dades exhaustives ni actualitzades de forma periòdica sobre el nombre de persones que viuen al carrer a Catalunya, Espanya o Europa, malgrat el reclam de les entitats especialitzades en aquesta matèria. A Catalunya, en els últims anys s'han fet recomptes a les ciutats de Barcelona, Tarragona, Girona, Lleida, l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Mataró, Terrassa, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià de Besòs, Sabadell i Reus. **Aquests dotze municipis representen el 44% de la població catalana i en ells s'han localitzat 1.504 persones.**

Els recomptes haurien de donar-se a la resta de municipis de Catalunya, tenint en compte que l'any 2015 el Parlament va instar la Generalitat a realitzar-los cada dos anys. D'altra banda, el març d'aquest 2022 el Govern català va aprovar un marc d'acció per abordar el sensellarisme a Catalunya durant els pròxims tres anys i dotar de pressupost els municipis perquè puguin habilitar allotjament i serveis bàsics d'atenció a les persones. En aquest context, el gener del 2022, entitats socials i representants del món acadèmic vam presentar al Parlament una proposta de llei per fer front al sensellarisme que també recull la necessitat de realitzar recomptes i censos.

Persones que viuen al carrer a partir dels recomptes municipals entre 2016 i 2021

Sensellarisme a Catalunya, Espanya i la UE

Les últimes dades públiques que es coneixen i que dimensionen el sensellarisme a Catalunya són de l'any 2016. Aquestes xifres parlen d'un total de 59.000 persones en situació de sensellarisme i, d'aquestes, gairebé 10.000 persones són persones que viuen un espai públic o a la intempèrie, en un alberg nocturn o en centres temporals. Segons estimacions de les entitats Assís Centre d'Acollida, Càritas Catalunya, la Comunitat de Sant'Egidio, Sant Joan de Déu Serveis Socials i Arrels, promotores de la proposta de llei per fer front al sensellarisme, actualment no parlaríem de 10.000 persones sinó de 18.000.

Al conjunt de l'Estat espanyol, l'Institut Nacional d'Estadística (INE) publica cada dos anys l'enquesta sobre centres i serveis d'atenció a persones sense llar. L'any 2020, aquests centres van acollir diàriament una mitjana de 17.772 persones. Això suposa una disminució de l'1,3% respecte al 2018, però no significa que hi hagi menys persones sense llar.

No hi ha una política comuna per lluitar contra el sensellarisme i prevenir-lo a l'Estat espanyol, però els recomptes que s'han organitzat en una setantena de municipis de forma independent i amb metodologia diversa entre els anys 2009 i 2021 apunten que hi ha 5.385 persones dormint al carrer. Les entitats socials del sector calculen que la xifra total oscil·la entre les 30.000 i les 40.000 persones³.

Cal una estratègia conjunta per lluitar contra el sensellarisme

En l'actualitat, no s'ha implementat una estratègia de lluita contra el sensellarisme a l'àmbit espanyol. Per combatre el sensellarisme, cal que tant l'administració estatal com les autonòmiques tinguin els seus plans d'acció, quelcom que ara no existeix. Cal remarcar també la necessitat de dimensionar plans locals i que hi hagi coordinació entre totes les administracions implicades en la matèria.

³ Informe 'Somos personas, tenemos derechos. Nadie sin hogar' elaborat pel Programa de persones en situació de sense llar de Càritas Española (2017).

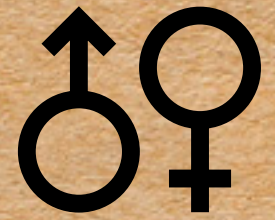
A la Unió Europea prop de 700.000 persones dormen al carrer, xifra que representa un augment del 70% en deu anys, segons dades del 2020 de la federació europea d'organitzacions nacionals que treballen amb persones sense llar (FEANTSA). El novembre del 2021, el Parlament Europeu va aprovar una resolució per erradicar el sensellarisme i combatre l'exclusió en matèria d'habitatge fins al 2030 i va demanar als països de la Unió Europea descriminalitzar la situació de les persones sense llar.

L'informe anual sobre exclusió residencial a Europa que elaboren la Fundació Abbé Pierre i FEANTSA destaca que **només mobilitzant un 3% de les ajudes previstes en el pressupost del Pla de Recuperació Post-covid, la UE i els Estats Membres es podrien reubicar totes les persones sense llar a Europa en condicions dignes durant un any**. A més, alerten del deteriorament de la situació de les persones joves arran de la covid, ja que cada cop són més les que no poden pagar el lloguer, i és que al febrer del 2021 prop de tres milions de persones de menys de 25 anys estaven en situació d'atur, el que representa un augment de 230.000 des de l'inici de la pandèmia.

Rostres

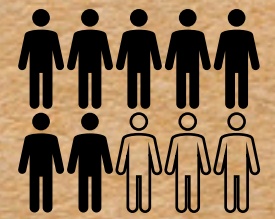
Qui viu al carrer a Barcelona?

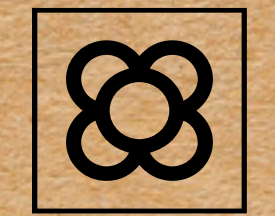
91% homes, 7% dones
i 2% altres identitats o no contesta

Tenen 43 anys de mitjana

7 de cada 10 són **migrades**

Fa 4 anys i 8 mesos de mitjana
que viuen al carrer

El 47% de les persones **fa més de dos anys que viuen al carrer**

Darrere de cadascuna de les persones en situació de carrer hi ha una història de supervivència i vulnerabilitat que tendeix a cronificar-se, ja que en dos anys el temps de mitjana de viure al carrer ha passat de gairebé tres anys i mig a més de quatre anys i mig. Són diverses les causes que porten una persona a viure al carrer, hi ha motius personals però també estructurals, ja que la gran majoria no té feina ni ingressos estables que permetin mantenir una llar, una situació que s'agreuja en el cas de les persones migrades.

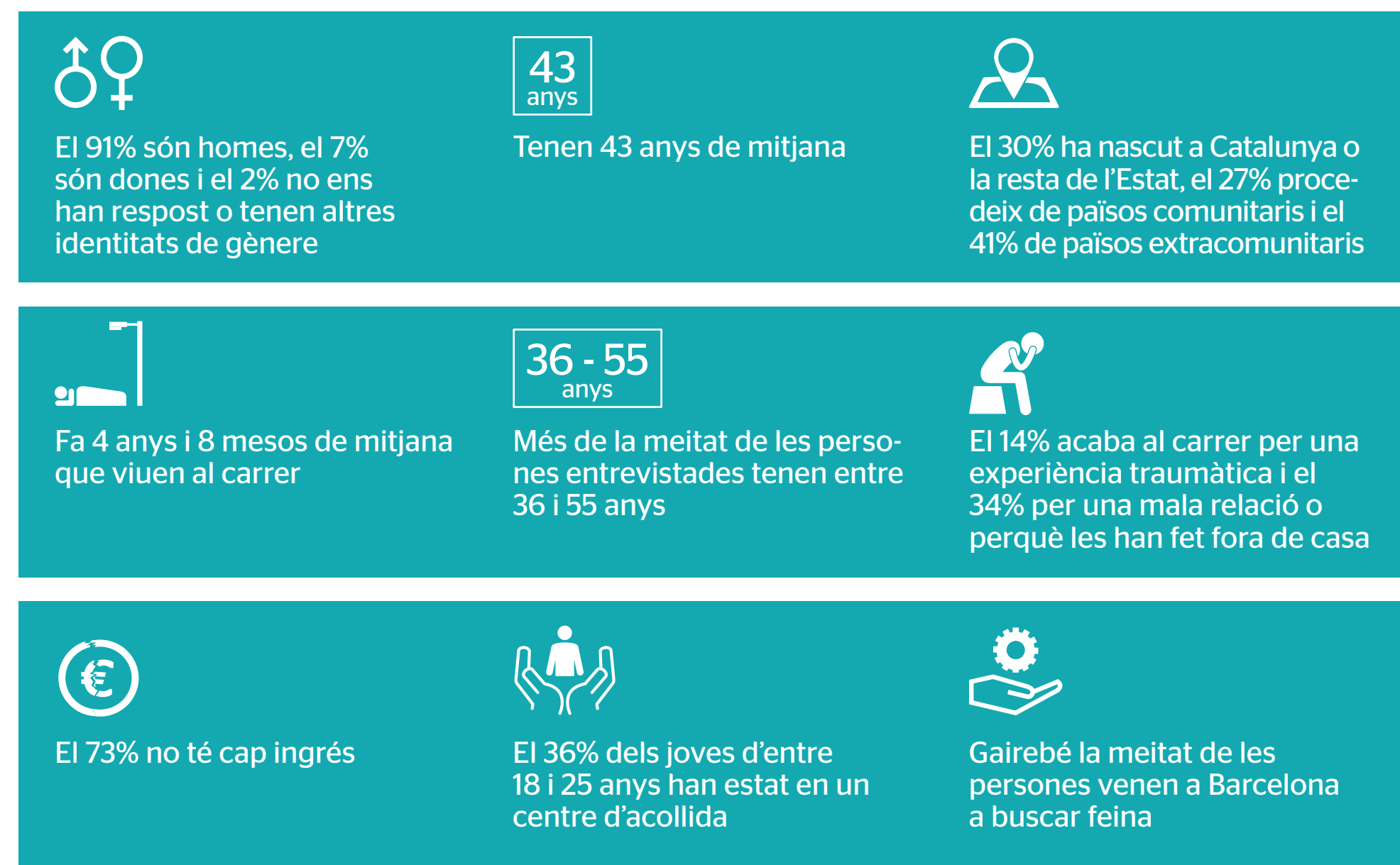

La nit del cens del 10 de juny del 2021 vam localitzar 1.064 persones als carrers de Barcelona, de les quals **289 van contestar les nostres preguntes**. En els cinc censos anteriors, es van fer gairebé 1.800 enquestes a persones que vivien al carrer, incloent també l'any 2020, en ple estat d'alarma, i amb una enquesta més orientada a la situació de les persones sense llar en la pandèmia de la covid-19.

Qui són?

De les 289 persones que hem entrevistat el 2021, el 91% són homes, tenen una mitjana d'edat de 43 anys, el 41% són d'origen extracomunitari i la mitjana de temps que fa que viuen al carrer és de 4 anys i 8 mesos.

Més enllà de les xifres, hi ha persones que pateixen. Cadascuna d'aquestes persones arrossega la seva pròpia història, però comparteixen una situació de desigualtat social i d'injustícia estructural. Volem explicar qui són aquestes persones i quins han estat els canvis en els últims anys.

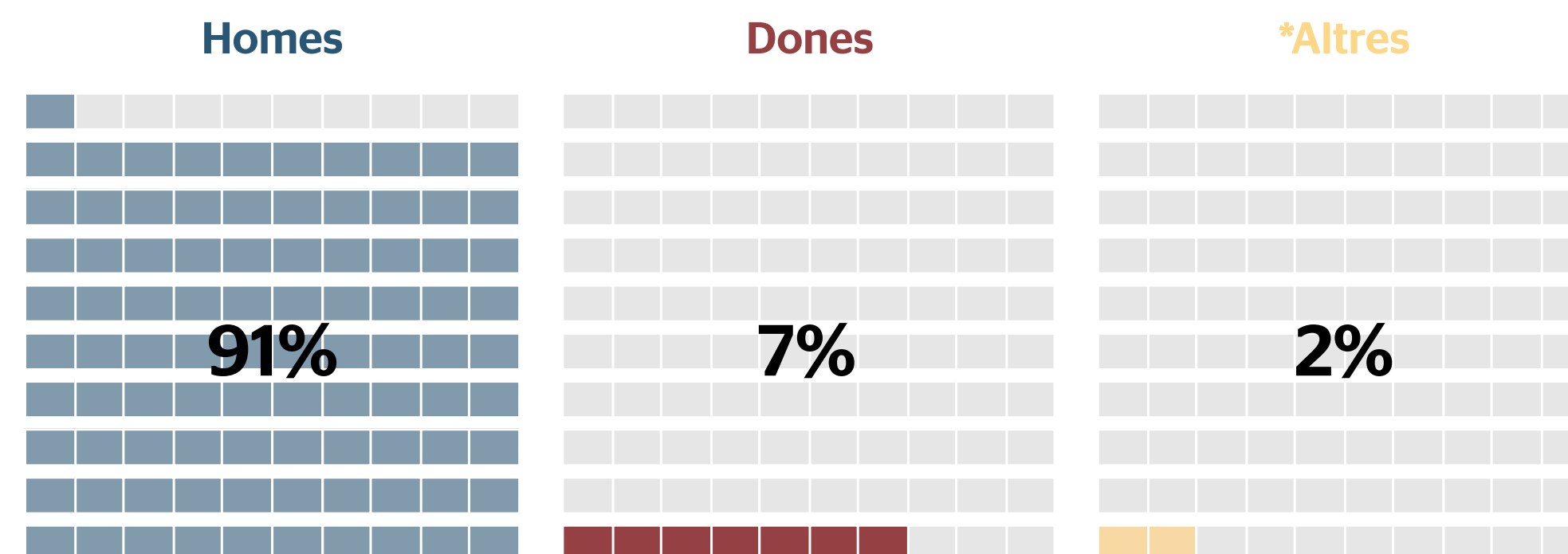
Una mirada al sensellarisme femení

El 91% de les persones que dormen al carrer són homes, el 7% són dones i un 2% no han respost aquesta pregunta, són persones transgènere o s'identifiquen amb altres identitats de gènere.

Cal destacar la **tendència a la baixa de la presència de dones al carrer**, que en els últims anys se situava entre un 9% i un 11%, si bé hi ha diferències segons el lloc d'origen: **entre les persones nascudes a Espanya hi ha el doble de dones** que entre les nascudes a l'estranger.

Aquesta disminució del sensellarisme femení té a veure, en part, amb l'**augment de places per a dones sense llar a la ciutat**. Un exemple és el Centre Residencial d'Inclusió La Llavor, que va obrir al novembre del 2020 i és gestionat per Sant Joan de Déu - Serveis Socials, i que compta amb quaranta habitacions individuals exclusivament per a dones. Durant el 2021 també va obrir La Violeta, recurs amb 26 places per a dones sense llar gestionat per Assís Centre d'Acollida. També hi ha altres recursos que ofereixen serveis bàsics específics per a dones i que han obert en els últims anys, com Lola no estàs sola o Metzineres.

Gènere de les persones que viuen al carrer a Barcelona (2021)

*Persones que no responen (la majoria) i persones transgènere o que s'identifiquen amb altres identitats de gènere.

Gènere de les persones que viuen al carrer, per origen (2021)

Catalunya/ Estat espanyol

Homes: 90%
Dones: 10%

Altres països comunitaris

Homes: 92%
Dones: 6%
Altres: 1%

Països extracomunitaris

Homes: 94%
Dones: 6%

La invisibilització de les dones

Si bé hi ha menys dones que homes vivint al carrer, la situació de les dones acostuma a ser més greu perquè, **a més de tots els riscos que comporta el fet de viure al carrer per a qualsevol persona, elles estan més exposades** a patir abusos sexuals i violències masclistes, a la qual cosa cal afegir la falta d'ingressos i la dependència econòmica. Quan una dona comença a viure al carrer, sovint abans ha buscat altres possibilitats, com pisos sobreocupats, habitatges buits, acolliments temporals, pensions o cases de familiars i amistats. Quan finalment acaba al carrer, és perquè ja no veu cap lloc on recórrer i el desgast físic i psicològic és enorme i molt complicat de revertir.

Com veurem al llarg de l'informe, **tres de cada deu dones ens han explicat que no han rebut atenció d'un/a treballador/a social en els últims sis mesos**; tres de cada deu tenen alguna malaltia crònica de fetge, ronyons, cor, estómac o pulmons, i dues de cada deu han arribat al carrer a patir d'una experiència traumàtica, com ara ser víctima d'abusos sexuals, o maltractament físic o psicològic.

“Quan ets una dona i estàs a carrer, quan estàs dormint intentes semblar un home per tenir menys possibilitats que t'agredeixin. Moltes dones es tallen el cabell, o se'l recullen o es posen gorra. Les dones amb qui he pogut tractar han fet un canvi, ho veus en la seva cura personal.”

Jéssica Giménez, treballadora social de l'equip de Suport a la Persona
[Llegeix l'entrevista completa](#)

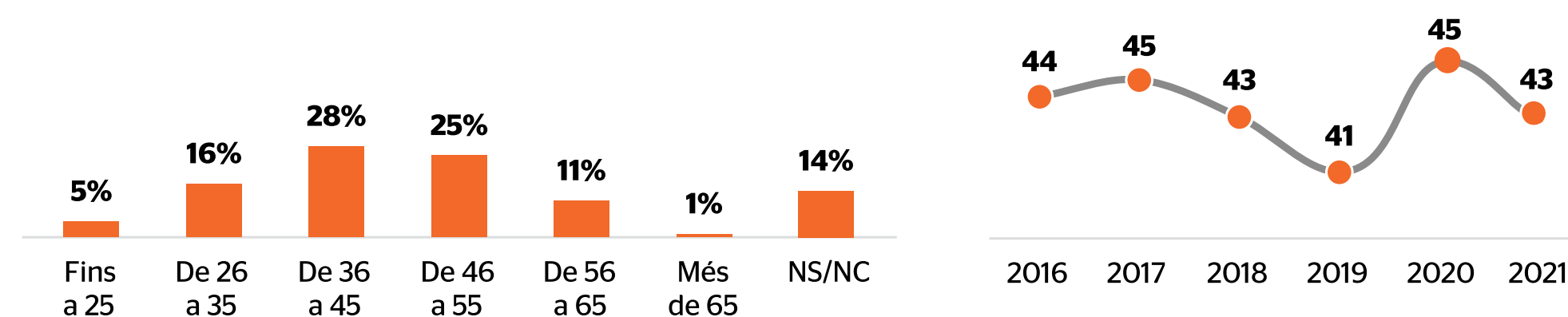

“Hauria d'existir un centre d'urgència permanent perquè hi ha violència de gènere i violència sexual. Ara sembla que està una mica millor, com si les entitats i l'ajuntament haguessin despertat, hi ha més recursos per a dones i això és bo, però no són suficients.”

Giorgio Ossola, membre de l'equip d'Acollida i amb experiència de vida al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

Les persones que hem entrevistat tenen entre 18 i 77 anys, la majoria són homes (91%) i la mitjana d'edat se situa en els 43 anys (45 anys per a les dones). Algunes persones feia poc que estaven en situació de carrer durant la nit del cens, mentre que n'hi ha d'altres que feia més de deu anys que vivien al ras. Més de la meitat de les persones que hem entrevistat tenien entre 36 i 55 anys.

Edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per franges i per mitjana (2021)

Mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona (2016-2021)

Qui és la persona més jove amb qui hem parlat?

La persona més jove que va respondre l'enquesta del cens de la nit del 10 de juny és un noi de divuit anys procedent de Gàmbia que parlava anglès. Ens va explicar que va haver de marxar del seu país d'origen per motius socioeconòmics, que fa un any va venir a Barcelona per buscar feina; va estar en un centre d'acollida d'infants i joves, no té cap tipus d'ingrés i en el moment del cens feia dos mesos que vivia al carrer. Durant aquest temps, va utilitzar una vegada els serveis socials o línies telefòniques d'ajuda. Està empadronat i té targeta sanitària, i durant els sis mesos anteriors al cens, va rebre l'atenció d'una persona treballadora social.

Qui és la persona més gran amb qui hem parlat?

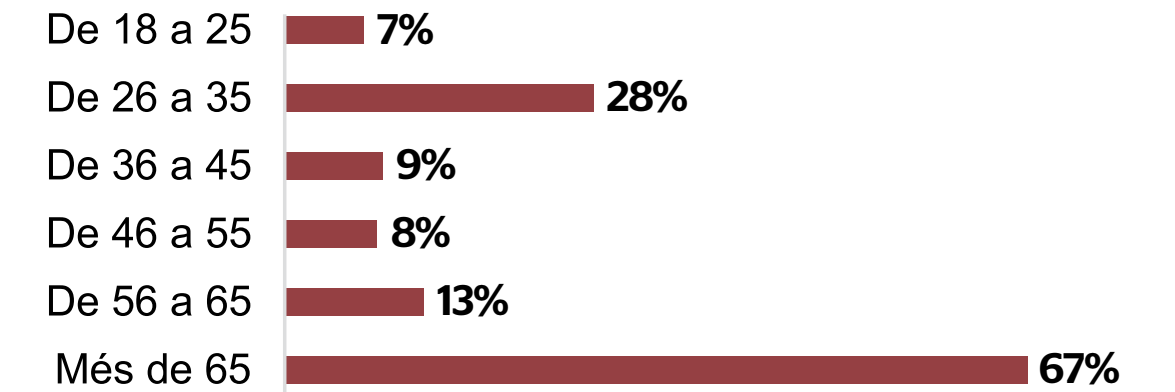
La persona més gran que vam entrevistar és un home de 77 anys d'origen marroquí que parlava castellà i que fa vint anys que viu a Barcelona. Ens va dir que va deixar la seva localitat per motius socioeconòmics i que va venir a buscar feina, però ara no té ingressos regulars i aconsegueix els diners puntualment demanant almoina i venent ferralla. No està empadronat, no té targeta sanitària, no ha estat atès per cap treballador social en els sis mesos anteriors a l'enquesta. Aquest senyor es troba en situació de carrer des de feia un any i no havia rebut atenció mèdica ni havia utilitzat els serveis d'emergències socials.

Per què viuen al carrer?

El sensellarisme té causes estructurals. La gran majoria de persones que viuen al carrer, per exemple, **no tenen feina ni ingressos estables**. Així, gairebé tres quartes parts de les persones enquestades no té cap tipus d'ingrés i només una quarta part afirma que cobra alguna cosa regularment, normalment algun tipus de prestació social o la pensió.

També hi ha qui arriba a aquesta situació després de **patir una experiència traumàtica, com ara abusos sexuals, o maltractament físic o psicològic**. Així ho afirma el 14% de les persones que hem enquestat, un percentatge que s'eleva al 19% en el cas de les dones i al 28% entre les persones que tenen de 26 a 35 anys.

Causes que porten al sensellarisme: experiències traumàtiques, per franges d'edat (2021)

El sensellarisme també pot ser causat, en part, per **una relació o situació familiar que es va trencar i/o que era molt nociva**, com explica el 34% de les persones enquestades, una dada en què no s'aprecien grans diferències de gènere, però sí pel que fa al lloc d'origen, ja que el 50% de les persones de l'Estat espanyol afirma que aquest és un dels principals motius pels quals ha acabat vivint al carrer.

Causes estructurals del sensellarisme

Hi ha diverses causes estructurals que fan que una persona acabi vivint al carrer. La gran majoria de persones sense llar **no tenen feina ni ingressos estables**. A més dels motius laborals i econòmics, hi ha altres elements relacionats amb el propi sistema que dificulten la seva situació, com els complicats **procediments burocràtics**, la lenta i poca capacitat de resposta institucional, la **lleï d'estrangeria** que dificulta a les persones migrades l'accés a drets i prestacions, o els **elevats preus per a l'accés a l'habitatge**.

"Cada cop ens trobem que és més difícil trobar una feina, que les feines que es troben són precàries, que l'accés a un habitatge és més complicat a nivell econòmic. Tot això després es plasma en la situació de les persones que es troben al carrer. Moltes vegades ens trobem que una persona que té una prestació o no pot pagar-se l'habitació per l'elevat preu del lloguer, o no li lloguen per haver estat en situació de carrer."

Pablo Martínez-Alonso, educador social de l'equip d'Acollida
[Llegeix l'entrevista completa](#)

A partir dels 45 anys és més habitual tenir algun tipus d'ingrés regular i s'observen distincions segons la procedència, ja que mentre que la meitat de les persones nascudes a l'Estat espanyol cobren alguns diners, només el 15% de les d'origen comunitari i l'11% de les extracomunitàries perceben ingressos. La forma més habitual d'obtenir diners esporàdics és demanar almoina, tal com indica gairebé un terç de les persones enquestades, seguida de la venda de ferralla (19%).

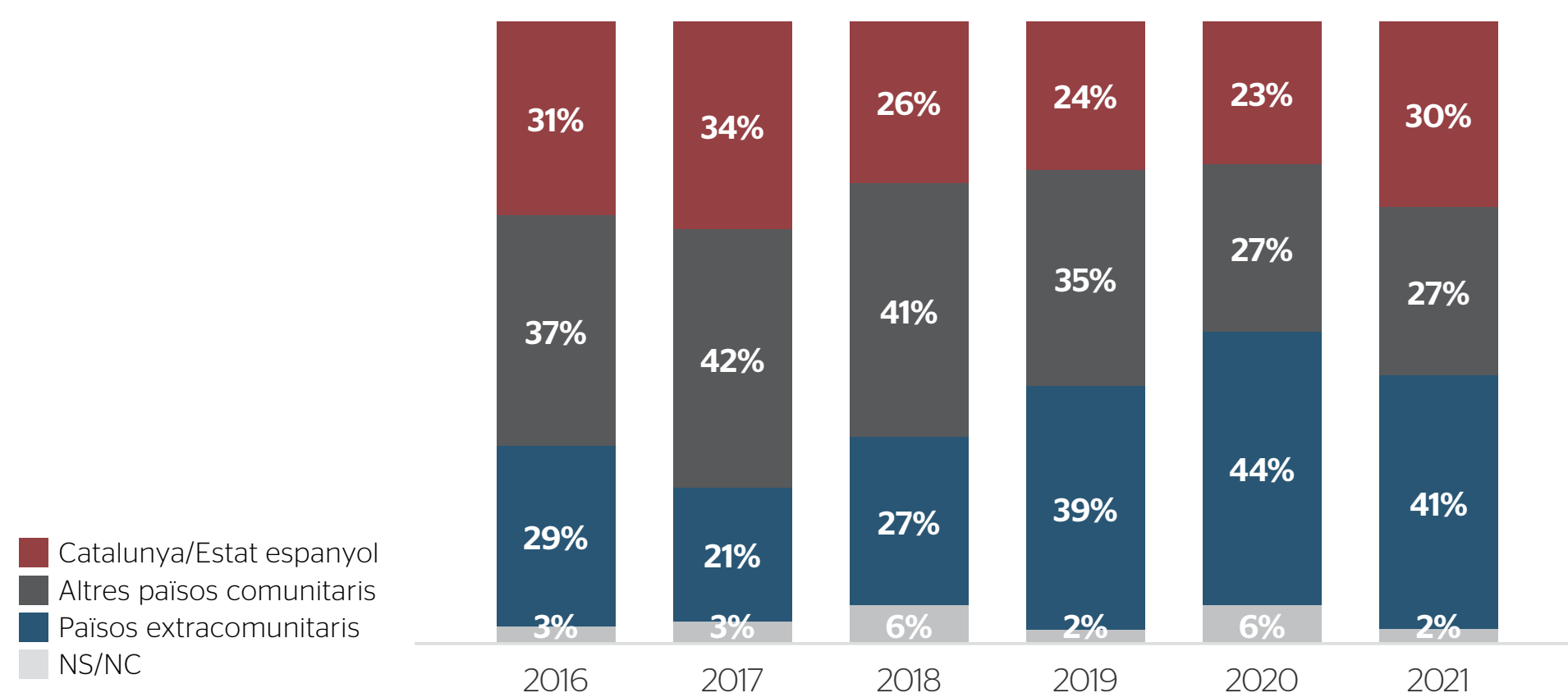
7 de cada 10 personas que viuen al carrer han nascut a altres països

Any rere any, la població migrada que viu al carrer continua trobant-se sobredimensionada, ja que set de cada deu persones que viuen al ras han nascut fora de l'Estat espanyol (exactament el 68%). En canvi, si ens fixem en el conjunt de la població de Barcelona, les persones nascudes a altres països representen un 29%, segons dades del padró municipal. **Aquesta sobrerepresentació de les persones estrangeres en situació de carrer suposa un factor estructural de vulnerabilitat** i exclusió, per això diem que ser migrat és un factor de risc.

Si bé en els últims anys observàvem un augment constant del nombre de persones d'origen estranger en situació de carrer, hem constatat un canvi de tendència entre els censos del 2019 i el 2021, abans i durant la pandèmia, en què, proporcionalment, s'ha produït un increment de les persones autòctones que viuen al ras

Així, **el nombre de persones nascudes a l'Estat espanyol que viuen al carrer ha pujat sis punts percentuals en dos anys** (del 24% al 30%), mentre que les persones nascudes a la resta la Unió Europea han baixat vuit punts (del 35% al 27%). Les persones d'origen extracomunitari es mantenen amb dades semblants i continuen sent majoria (41%).

Origen de les persones que viuen al carrer a Barcelona (2016-2021)

Venen a Barcelona a buscar feina

Les persones sense llar que no han nascut a Barcelona arriben a la ciutat principalment per buscar feina, molt per davant d'altres motivacions. Així **ens ho han explicat el 46% de les persones enquestades**. Molt de lluny trobem qüestions com trobar un clima millor, buscar ajuda, retrobar-se amb la família, demanar asil, tenien problemes a la seva localitat, no els agradava el país d'origen o estan de pas.

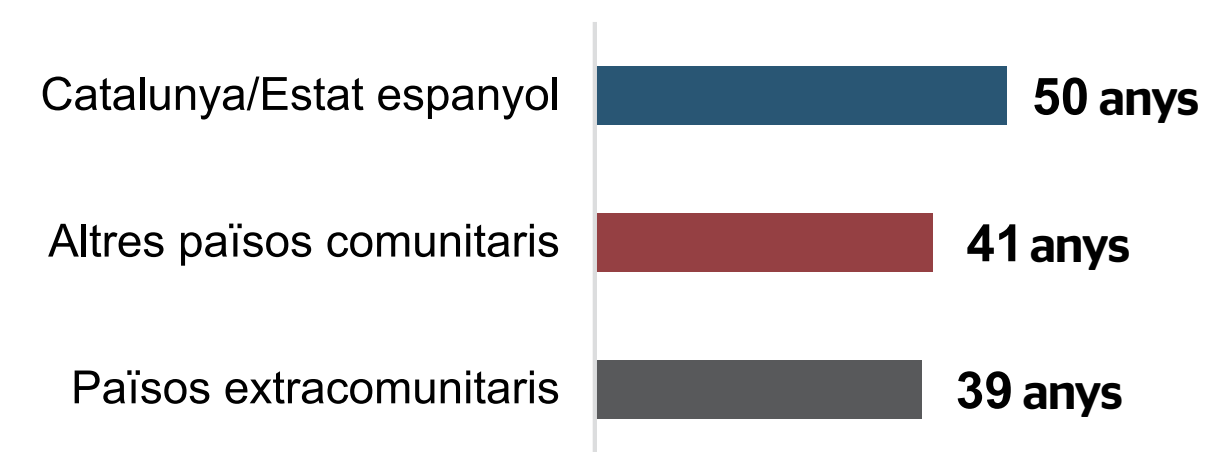
[Aquí pots saber més sobre el tema!](#)

Les persones enquestades procedeixen de 52 països diferents. Després de l'Estat espanyol (30%) els països d'origen més comuns són Romania (12%), Marroc (8%) i Senegal (5%).

Les persones d'origen extracomunitari són les més joves

Com dèiem, la mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona és de 43 anys, però hi ha força diferències segons el seu lloc d'origen. Les persones nascudes a l'Estat espanyol tenen una mitjana de 50 anys, mentre que les que venen d'altres països comunitaris en tenen 41 anys i les que procedeixen de països extracomunitaris en tenen 40.

Mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per origen (2021)

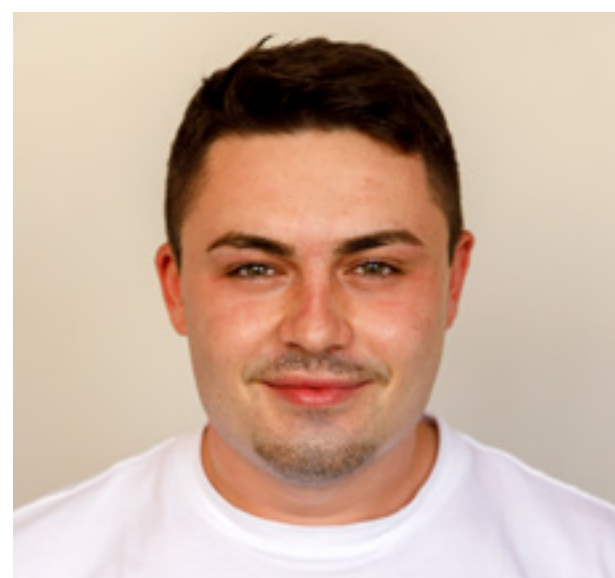

El 47% de les persones fa més de dos anys que viuen al carrer

De mitjana, les persones que viuen al carrer a Barcelona fa 4 anys i 8 mesos que estan en aquesta situació. **Els homes fa més temps que hi viuen (4 anys i 9 mesos) que les dones (3 anys i 4 mesos)**, una tendència que s'ha invertit respecte a les dades del 2019, quan ells estaven al carrer una mitjana de 3 anys i 4 mesos i elles hi eren 3 anys i 8 mesos.

Per lloc d'origen, en tots els casos ha augmentat el temps d'estada al carrer. **Les persones d'origen espanyol, a més de tenir més anys, són les que fa més temps que estan en situació de carrer, amb una mitjana de 5 anys i 8 mesos.** Les persones procedents de la resta de la UE fa 5 anys que viuen al carrer i les persones nascudes a països extracomunitaris, que acostumen a ser més joves, fa menys temps que hi són, amb una mitjana de 3 anys i 10 mesos.

Una de les principals diferències respecte als censos anteriors és l'augment del nombre de persones que fa més de dos anys que viu al carrer. Així, del 2019 al 2021 **les persones que fa més de dos anys que estan al ras han passat del 33% al 47%**. Per contra, el nombre de persones que fa menys de dos anys que hi viuen ha baixat del 63% al 48%.

“Alguna cosa està fallant quan hi ha més de mil persones dormint al carrer a Barcelona i quan hi ha més persones que fa més de dos anys que viuen al carrer. O no se sap o no es vol fer front a aquest problema.”

Pablo Martínez-Alonso, educador social de l'equip d'Acollida
[Llegeix l'entrevista completa](#)

A més temps de vida al carrer, més empitjora la situació de vulnerabilitat de la persona. Destaquem que un 11% de les persones enquestades fa més de deu anys que viuen al carrer, la pitjor xifra de la sèrie històrica, que se situava entre el 5% i el 9%. Si bé ha augmentat el temps d'estada al carrer, una de cada quatre persones entrevistades fa menys de sis mesos que viu al carrer.

Quant temps fa de mitjana que viuen al carrer? (2021)

4 anys i 8 mesos de mitjana

4 anys i 9 mesos

3 anys i 4 mesos

5 anys i 8 mesos
Persones nascudes a l'Estat espanyol

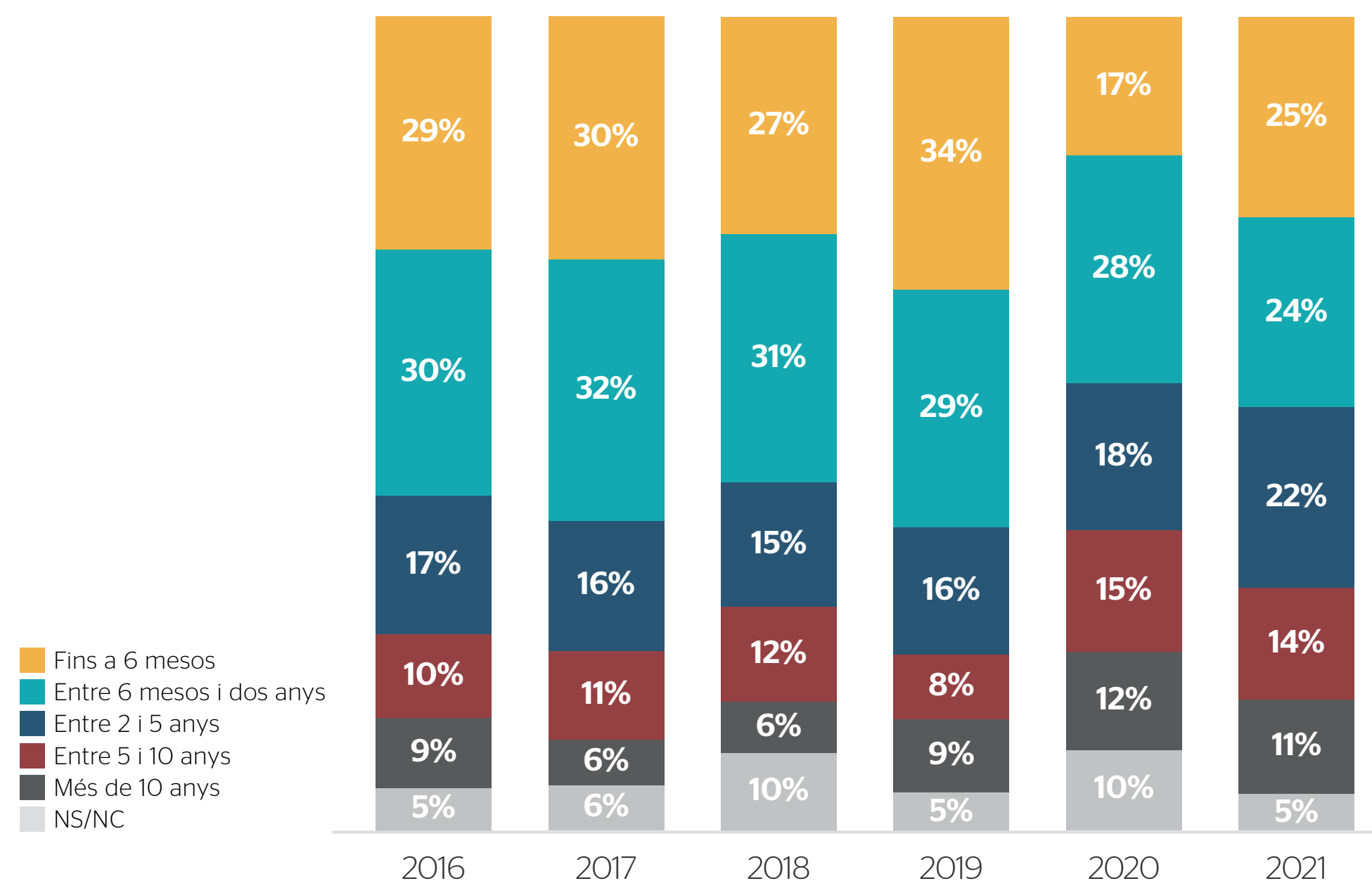

5 anys
Persones nascudes a altres països comunitaris

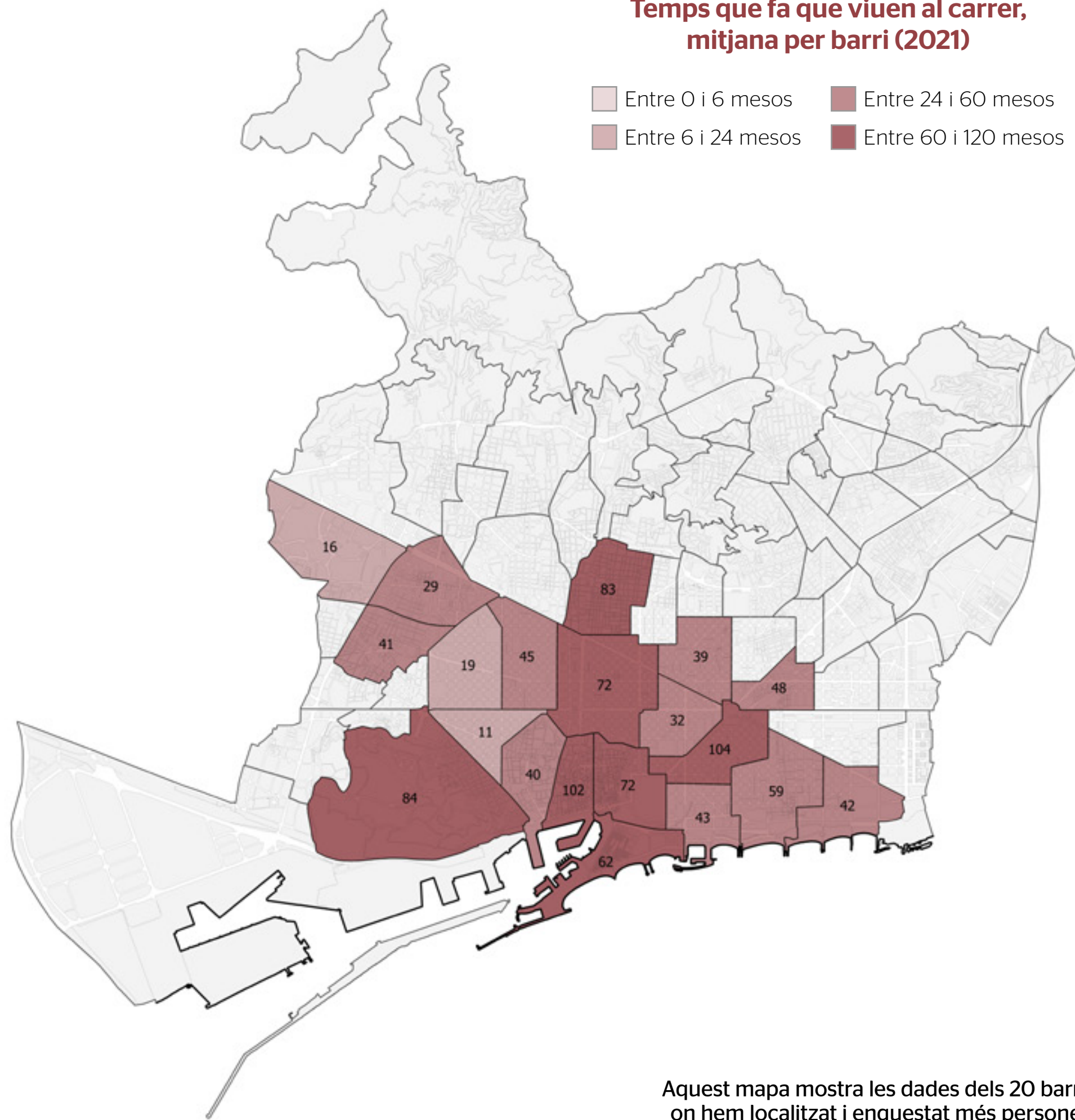

3 anys i 10 mesos
Persones nascudes a països extracomunitaris

Quant temps fa que viuen al carrer? (2016-2021)

Temps que fa que viuen al carrer, mitjana per barri (2021)

Aquest mapa mostra les dades dels 20 barris on hem localitzat i enquestat més persones.

Hi ha set barris de Barcelona on les persones que viuen al ras estan altament cronificades i fa, de mitjana, més de cinc anys que estan en aquesta situació (per ordre, el Parc i la Llacuna del Poblenou, el barri Gòtic, el Poble-sec, la Vila de Gràcia, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, la Dreta de l'Eixample i la Barceloneta).

Més de 8 anys de mitjana vivint a Barcelona

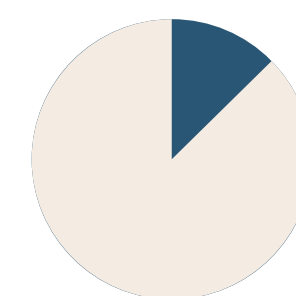
Hem preguntat a les persones enquestades quant temps fa que viuen a la ciutat de Barcelona, però no necessàriament al carrer. De mitjana, les persones que han arribat d'altres municipis fa 8 anys i 5 mesos que hi són a la capital catalana. Cal destacar que un 23% fa més de deu anys que hi és, i un 15% viu a Barcelona de tota la vida.

El 36% de les persones joves han viscut en un centre de protecció a la infància

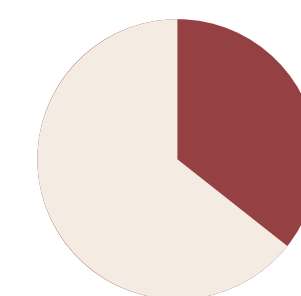
El 13% de les persones que viuen al carrer ens han explicat que han viscut en un centre de protecció a la infància en algun moment de la seva vida. S'aprecien diferències importants per edats. **Els joves que tenen entre 18 i 25 anys són els que més afirmen que han viscut en un centre d'acollida (36%).** En segon lloc hi ha les persones que tenen entre 26 i 35 anys (21%), i a partir d'aquí, el percentatge es va reduint progressivament.

Aquestes dades denoten que **molts joves en situació de carrer procedeixen de centres de protecció a la infància i la joventut** i que, en complir la majoria d'edat, es veuen abocats al sensellarisme, la qual cosa posa en relleu una greu deficiència del sistema de protecció social. **De les persones joves enquestades, aproximadament un 80% és d'origen extracomunitari** i un 20% ve de països de la Unió Europea, sense comptar Espanya, d'on durant la nit del cens no vam enquestar cap persona jove.

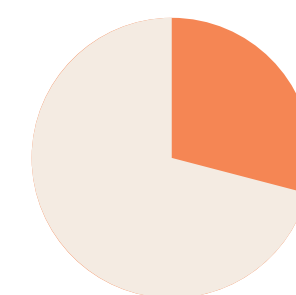
Qui ha viscut en un centre de protecció a la infància? (2021)

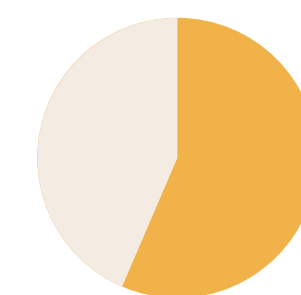
13%
de les persones que viuen al carrer han viscut en un centre de protecció a la infància

36%
dels joves (18-25) que viuen al carrer han viscut en un centre de protecció a la infància

29%
dels joves enquestats que han viscut a centres diuen haver patit agressions vivint al carrer

57%
dels joves que han viscut a centres i ara viuen al carrer no tenen padró ni targeta sanitària

“Notem que la majoria de persones joves o fa poc que han arribat al país o venen de centres on han estat tutelades, i s'estan quedant sense xarxa de suport. La xarxa d'una persona jove que acaba d'arribar a Espanya o que estava tutelada potser no és tan ferma com la d'una altra persona que té aquí la seva família. Notem molt que aquesta xarxa s'ha trencat i veuen que estan aquí soles i no tenen cap altre recurs. Això, va acompanyat moltes vegades de joves que arriben sense cap tipus de documentació i sense conèixer l'idioma, i es fa molt difícil la seva atenció.”

Pablo Martínez-Alonso, educador social de l'equip d'Acollida
[Llegeix l'entrevista completa](#)

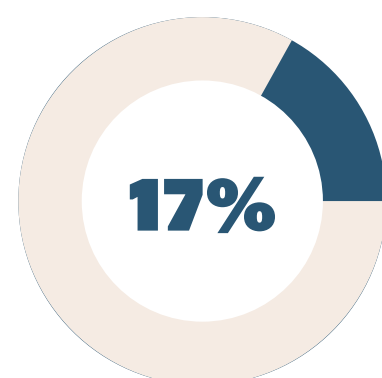
Es tripliquen les peticions d'asil en sis anys

Un 17% de les persones d'origen estranger enquestades ens han dit que han sol·licitat asil a Espanya, el que representa gairebé el triple que l'any 2016, quan ho feia un 6% de les persones que vivien al carrer a Barcelona.

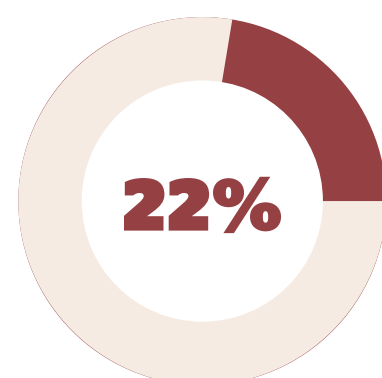
Hi ha diferències substancials entre gènere i origen, ja que hi ha més dones i més persones d'origen extracomunitari que han demanat asil; en concret, un **27% de les dones** enfront del 16% dels homes, i un **22% de totes les persones de procedència extracomunitària** enquestades enfront del 9% de les persones nascudes a països de la UE.

A més, el 71% de persones que fa menys d'un mes que viuen al carrer en el moment de l'enquesta ens han explicat que són sol·licitants d'asil. També ho són el 15% de les persones que fa entre un i sis mesos que viuen al carrer. Això pot passar perquè, si bé hi ha programes estatals d'acollida i allotjament temporals mentre s'espera la resposta de l'administració, en la majoria de casos de persones que demanen asil l'entrada al programa no és immediata, i fins i tot poden passar mesos. A més, pot ser que la persona no compleixi els requisits per entrar al programa estatal.

Qui ha sol·licitat asil a Espanya? (2021)

de les persones d'origen estranger que viuen al carrer han sol·licitat asil a Espanya

de les persones nascudes a països extracomunitaris que viuen al carrer han sol·licitat asil a Espanya

Vulnerabilitat

Com afecta viure al carrer?

7 de cada 10 persones que viuen al carrer estan en situació de **vulnerabilitat alta o mitjana**

La vulnerabilitat alta es dispara **a partir dels sis mesos de viure al carrer**

Gairebé la meitat de les persones que viuen al carrer han estat **víctimes d'agressions físiques i/o verbals**

Un 27% de les persones amb vulnerabilitat alta són **pressionades o enganyades** per fer coses que no volen

Hi ha una relació directa entre viure més temps al carrer i patir una situació de vulnerabilitat alta i un deteriorament més greu. Cada cop hi ha més persones sense llar a Barcelona que han cronificat la seva situació, de manera que urgeix una atenció prioritària i uns recursos adaptats a les seves necessitats. A partir dels sis mesos de viure al carrer, augmenta considerablement el nombre de persones sense llar que són víctimes de violències verbals i físiques, així com les que són pressionades i manipulades per fer alguna cosa que no volen.

Un dels objectius del cens és conèixer el grau de vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer, i per això fem servir l'enquesta 'VI-SPDAT', que calcula l'índex de vulnerabilitat a partir de les respostes a diferents preguntes. Aquesta metodologia inclou disset factors que s'agrupen en cinc blocs i té en compte l'edat, el temps d'estada al carrer i diferents qüestions sobre relacions socials, activitats diàries, riscos i benestar, entre d'altres.

7 de cada 10 persones presenten vulnerabilitat mitjana o alta

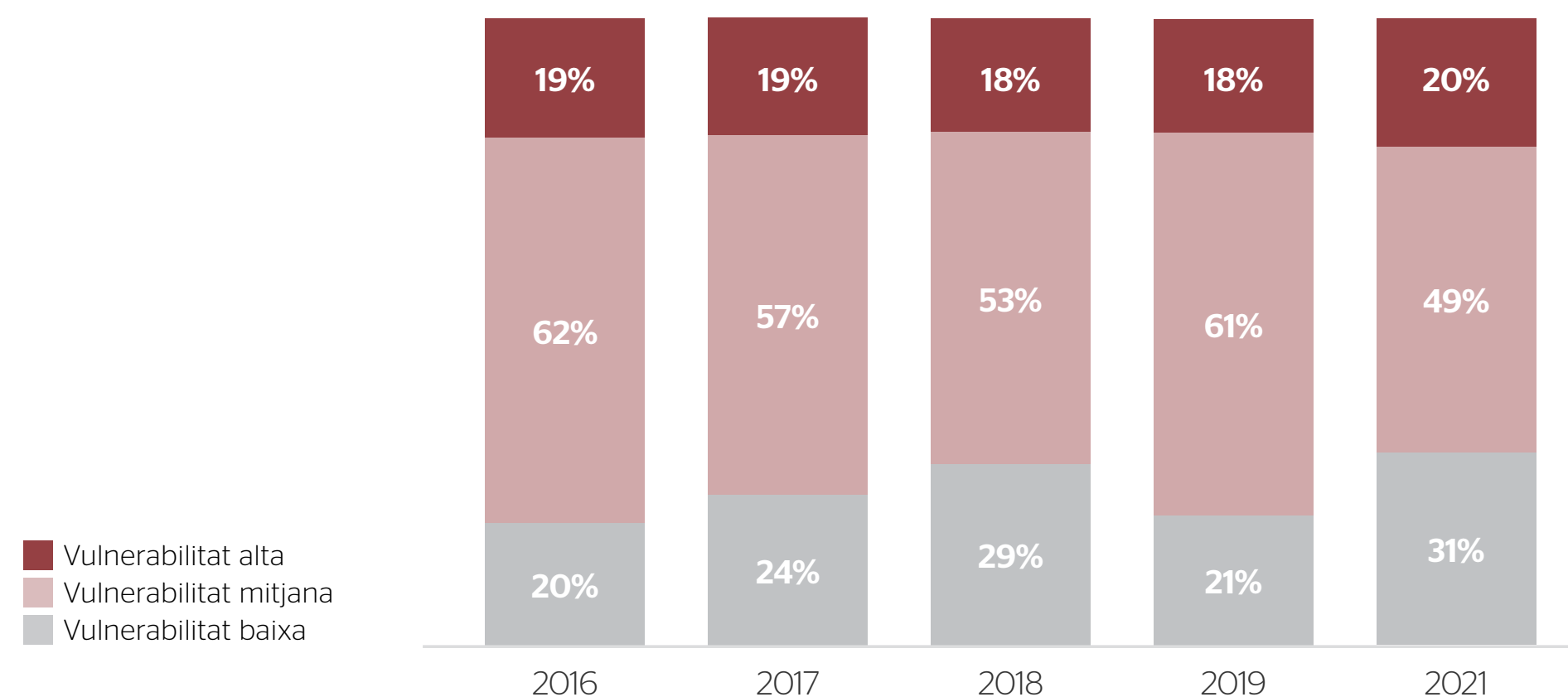
Per saber el grau de vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer i que entrevistem, preguntem si la persona ha patit agressions, si ha estat malalta o ha anat a l'hospital en els darrers mesos, si ha tingut problemes per mantenir un habitatge o si té ingressos i és capaç de cobrir les seves necessitats bàsiques, entre d'altres. A través de les seves respostes, sabem que set de cada deu persones que viuen al carrer a la ciutat de Barcelona es troben en situació de vulnerabilitat mitjana o alta.

En relació amb anys anteriors, **hi ha una lleugera tendència a l'alça del nombre de persones amb grau de vulnerabilitat alta**, que ja són més del 20% del total de les persones enquestades. Hi ha diferències per gènere, ja que el percentatge de dones en situació de vulnerabilitat alta, que abans era superior al dels homes, ara ha baixat per sota de la mitjana.

Això ens indica que, en general, **augmenta el nombre de persones en una situació més cronificada que necessiten una atenció prioritària i recursos flexibles que s'adaptin a les seves diverses necessitats**. En canvi, una tercera part de les persones amb una vulnerabilitat més elevada ens expliquen que no van ser ateses per cap treballador/a social els sis mesos anteriors al cens, de manera que els recursos que necessiten les persones que viuen al carrer sovint no arriben, o bé les persones afectades perceben que no arriben.

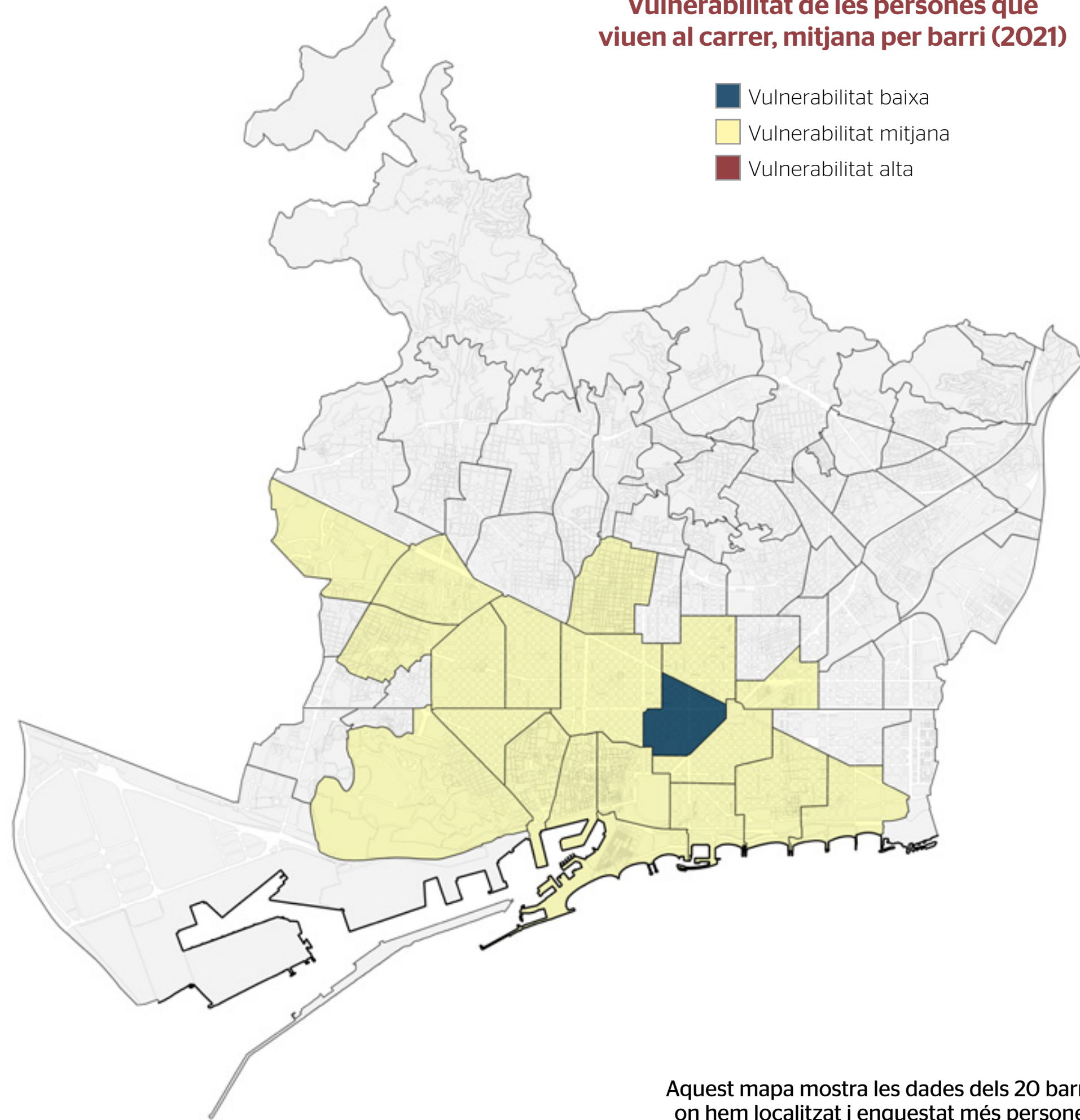
D'altra banda, **gairebé el 50% de les persones estan en situació de vulnerabilitat mitjana**, després de la pujada del 2019, en què es va situar en el 61%. A la inversa, trobem que **un 31% de les persones enquestades tenen vulnerabilitat baixa**, molt per sobre del 21% del 2019. La meitat de les persones amb vulnerabilitat mitjana i baixa tampoc no van ser ateses pels serveis socials els sis mesos anteriors al cens, per la qual cosa cal incidir en proporcionar els serveis i recursos necessaris per evitar que aquestes persones empitjorin la seva situació de vulnerabilitat.

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona (2016-2021)

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer, mitjana per barri (2021)

- Vulnerabilitat baixa
- Vulnerabilitat mitjana
- Vulnerabilitat alta

Aquest mapa mostra les dades dels 20 barris on hem localitzat i enquestat més persones.

Gairebé la meitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona estan en una situació de vulnerabilitat mitjana, d'acord a l'índex que ens ofereix l'enquesta del cens. Això es tradueix en què aquest grau de vulnerabilitat sigui el predominant a la majoria de barris. L'excepció és el Fort Pienc on, de mitjana, les persones que viuen al ras tenen un grau de vulnerabilitat baix.

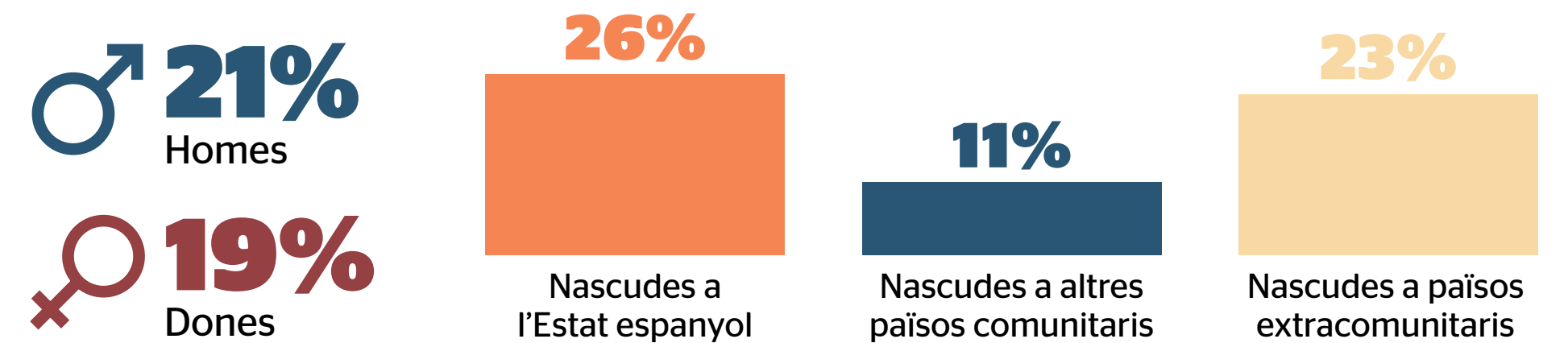

“El fet de viure en la intempèrie ja és un factor de risc. Per exemple, no poder accedir a una bona higiene pot comportar lesions a la pell i infeccions. Si hi ha patologia mental i li sumes addiccions, ja tens una patologia dual, que és un factor molt gran de risc. I també trobem persones que han patit caigudes amb fractures i ferides mal tractades. A això se suma el risc de les condicions metereològiques, tot i que no estem en un país d'extrem, però les onades de calor i de fred passen factura a la persona.”

Laia Pérez, infermera de la Llar Pere Barnés
[Llegeix l'entrevista completa](#)

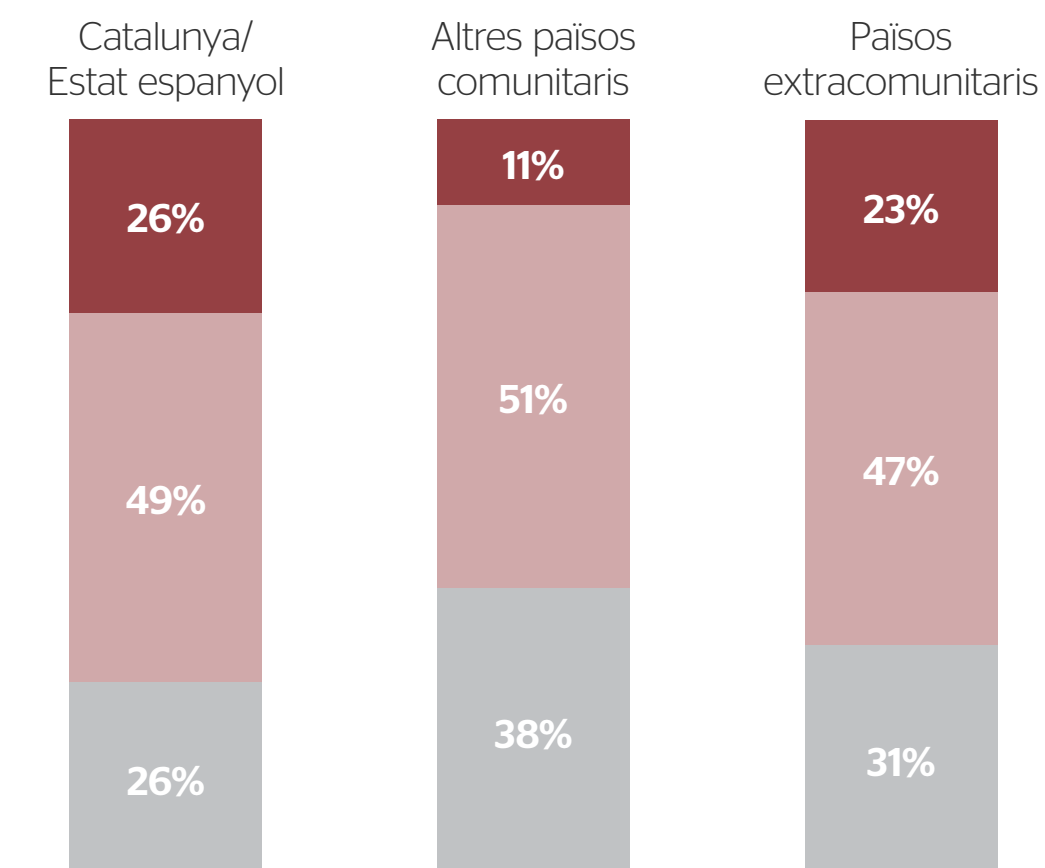
A partir dels sis mesos de viure al carrer creix el nombre de persones que estan en una situació de vulnerabilitat mitjana i alta. **Hi ha una relació directa entre estar més temps al carrer i tenir un deteriorament més greu**, amb els conseqüents problemes per a la salut, i els riscos de patir violència física i verbal, que formen part del dia a dia de les persones sense llar.

Qui està en situació de vulnerabilitat alta? (2021)

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per origen (2019-2021)

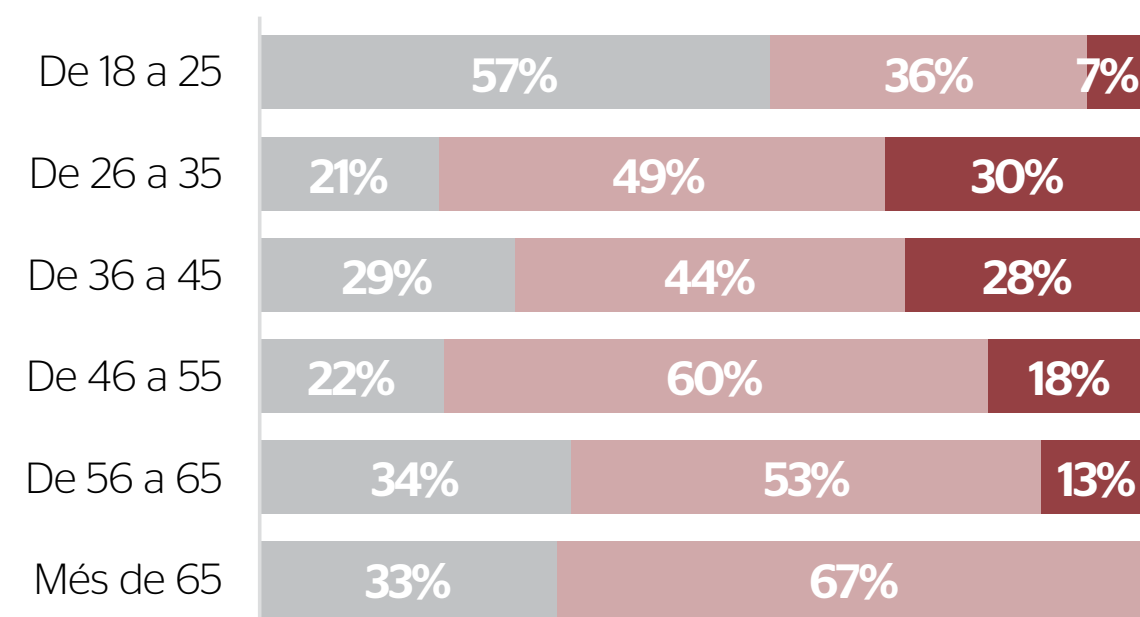
■ Vulnerabilitat alta
■ Vulnerabilitat mitjana
■ Vulnerabilitat baixa

Si ens fixem en el desglossament segons l'edat, **les persones sense llar que estan en pitjors condicions són les que tenen entre 26 i 46 anys**, ja que un terç de les persones en aquesta franja d'edat està en situació de vulnerabilitat alta.

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, per franges d'edat (2021)

■ Vulnerabilitat alta
■ Vulnerabilitat mitjana
■ Vulnerabilitat baixa

L'índex de vulnerabilitat, una xifra de mínims

L'índex de vulnerabilitat es calcula a partir d'aspectes com l'edat, el temps que fa que la persona viu al carrer o quins riscos té, a partir de l'enquesta de vulnerabilitat 'VI-SPDAT', però aquesta eina ens dona una xifra de mínims perquè no té en compte altres característiques que també afecten les persones sense llar, com el gènere, quan precisament ser dona i viure al carrer és un doble factor de risc. Tampoc es fixa en l'origen de les persones, quan les persones migrades que estan en una situació administrativa irregular tenen dificultats afegides per accedir a un habitatge, una feina o als recursos del sistema de protecció social. Per tant, l'índex de vulnerabilitat ens dona una xifra de mínims i **no posa prou l'accent en factors estructurals que provoquen desigualtats i injustícies socials** i que empitjoren la situació de les persones que viuen al carrer.

La vulnerabilitat es dispara a partir dels sis mesos de viure al carrer

Quan una persona viu al carrer més de sis mesos, l'índex de vulnerabilitat alta es dispara. Així, entre les persones que fa menys d'un mes que viuen al carrer, en el cens del 2021 no hem trobat cap que tingui vulnerabilitat alta, però **entre les persones que viuen al carrer entre sis i dotze mesos, quatre de cada deu persones tenen vulnerabilitat alta**, i tres de cada deu persones tenen vulnerabilitat mitjana.

Un 13% de les persones que fa menys de sis mesos que estan al carrer tenen vulnerabilitat mitjana. A partir dels sis mesos, la xifra oscil·la entre un 32% i un 68%, de manera que és fins a cinc vegades superior. **Les persones amb més vulnerabilitat mitjana són les que estan al carrer entre tres i cinc anys.**

La importància de l'atenció inicial per reduir l'índex de vulnerabilitat

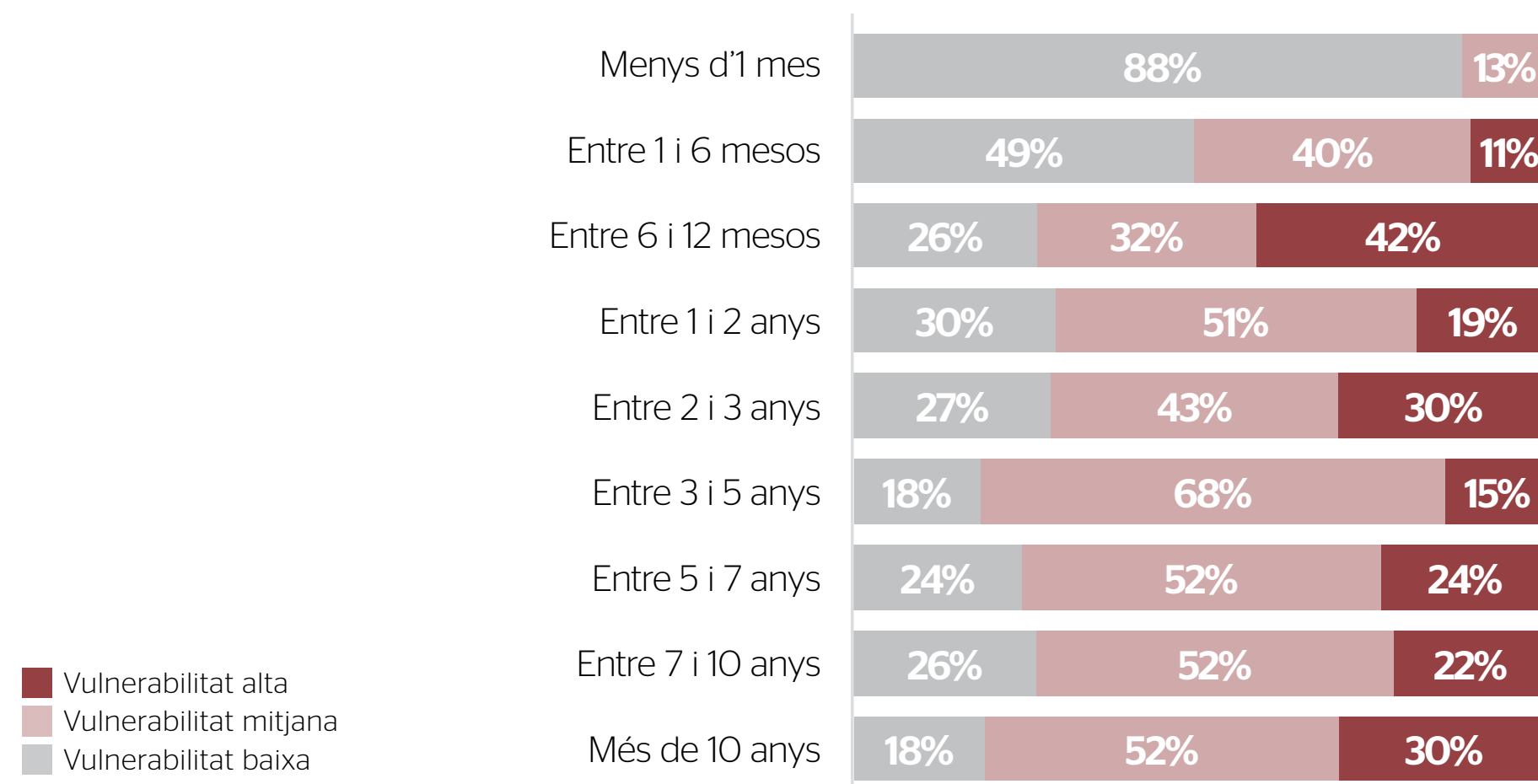
Diem que a partir de sis mesos de viure al carrer es dispara la vulnerabilitat perquè a partir d'aquest temps augmenta significativament el nombre de persones que reben agressions físiques i verbals, que reben amenaces, que han fet ús de la violència ja sigui a una altra persona o a ella mateixa, i que són forçades, enganyades o pressionades a fer coses que no vol fer. Tot això deteriora notablement la salut física i mental de les persones que viuen al carrer. En canvi, quatre de cada deu persones enquestades ens han explicat que no han estat ateses per cap treballador/a social els sis mesos anteriors al cens. Per això insistim en la necessitat de fer més atenció social inicial, per reduir l'índex de vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer.

“Sis mesos és un temps prou ample perquè una addicció hagi calat en una persona. La patologia mental també es dispara si no està en tractament. Els tractaments farmacològics tenen una vida útil dins del cos i quan es deixa de seguir hi ha una medicació residual que s’elimina amb el temps. Amb sis mesos, el cos ja té temps de veure que ja no està prenent aquella medicació, en el cas que la prenguéss abans, i es desequilibra tot una altra vegada. També és un temps prou llarg perquè les relacions afectives de la persona s’espantllin o s’acabin de trencar, i quan això s’ha fracturat és molt difícil tornar enrere.”

Laia Pérez, infermera de la Llar Pere Barnés
[Llegeix l’entrevista completa](#)

Vulnerabilitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, segons el temps que fa que viuen al carrer (2021)

Gairebé la meitat de les persones que viuen al carrer són víctimes d’agressions

Un dels riscos de viure al carrer és el fet de patir agressions, tant físiques com verbals. Aquesta **violència cap a les persones sense llar té una tendència a l’alça** i en el cens del 2021 ha arribat a la xifra màxima del 46%. És a dir, quasi la meitat de les persones enquestades ens han explicat que ha rebut alguna agressió o insult per estar al ras.

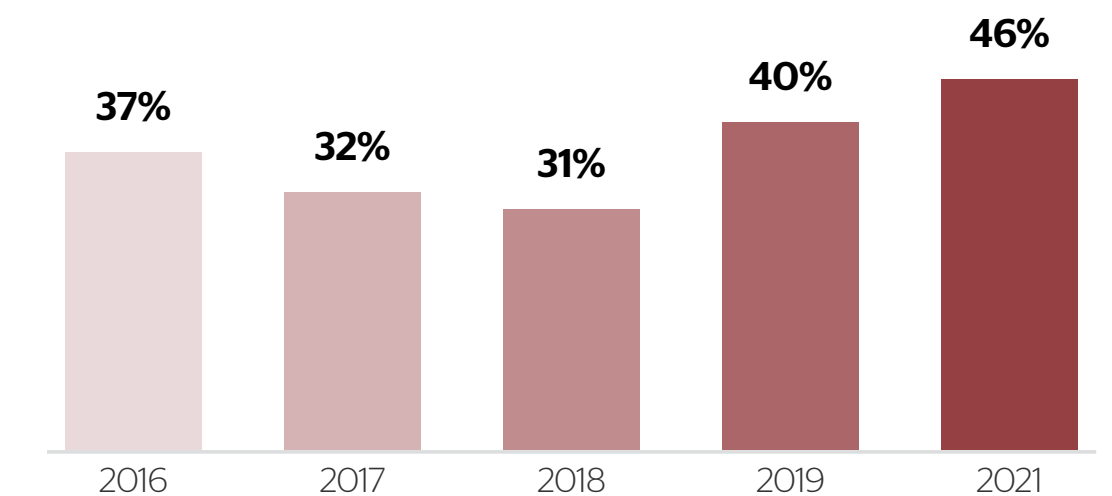
Aquesta és una xifra de mínims perquè moltes persones que viuen al carrer no verbalitzen que són víctimes d’agressions, sigui perquè no volen parlar-ne o perquè ho han normalitzat i, si no han rebut una acció molt violenta que les faci anar a l’hospital o estar molt malament, no ho veuen com una agressió.

Les dones són doblement vulnerades, ja que a més de no tenir un habitatge estan exposades a la violència masclista. El percentatge de dones que ha estat víctima d’una agressió (48%) és dos punts superior a la mitjana.

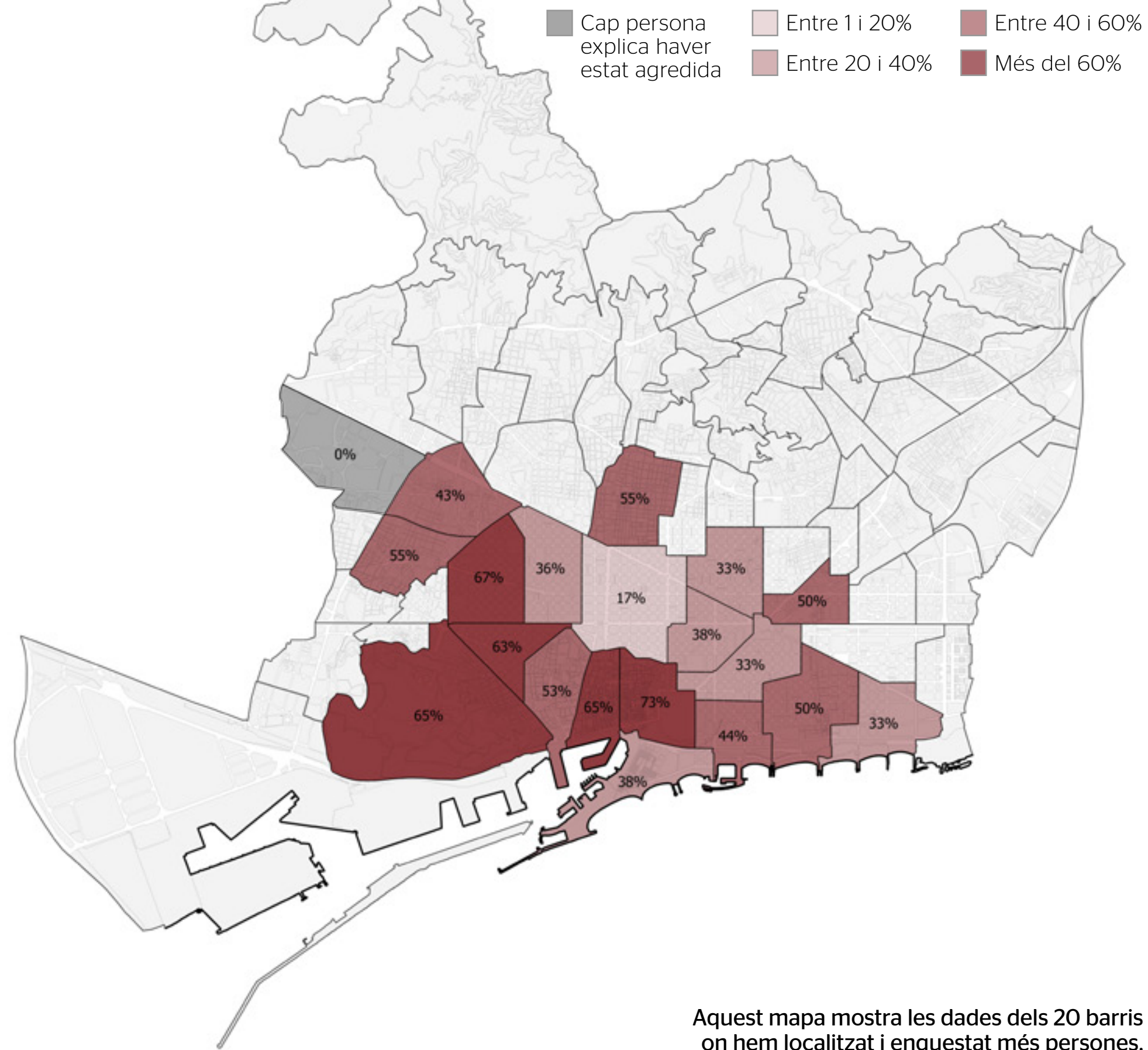
Persones que viuen al carrer a Barcelona que han estat víctimes d’agressions físiques i/o verbals (2021)

Persones que viuen al carrer a Barcelona que han estat víctimes d’agressions físiques i/o verbals (2016-2021)

Persones que viuen al carrer a Barcelona que han estat víctimes d'agressions físiques i/o verbals, per barri (2021)

Més del 70% de les persones amb qui hem parlat al barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera han patit agressions. Més del 60% al barri Gòtic, Sant Antoni, el Poble-sec i la Nova Esquerra de l'Eixample. Per contra, al barri de la Maternitat i Sant Ramon cap persona ens ha dit que hagi estat víctima d'agressions i a la Dreta de l'Eixample un 17%.

“A moltes persones que dormen al carrer les peguen. Per què? Per no robar res. Per fer mal. Per pegar. Perquè a una persona que viu al carrer, què se li pot robar, què esperen trobar? És un problema diari.”

Giorgio Ossola, membre de l'equip d'Acollida i amb experiència de vida al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

“Aquest 46% segurament no és un número real, sinó de les persones que s'han atrevit a dir que han patit una agressió. Crec que el número real és molt més elevat perquè estan exposadíssimes al carrer.”

Laia Pérez, infermera de la Llar Pere Barnés | [Llegeix l'entrevista completa](#)

“Les persones que coneixem i que ja viuen en pisos poques vegades t'expliquen que les han agredit, que segurament hi ha algun cas, però és més recorrent que t'ho expliquin les persones que viuen al carrer. Quan estàs en un pis, és més habitual estar a casa. No sol haver-hi casos.”

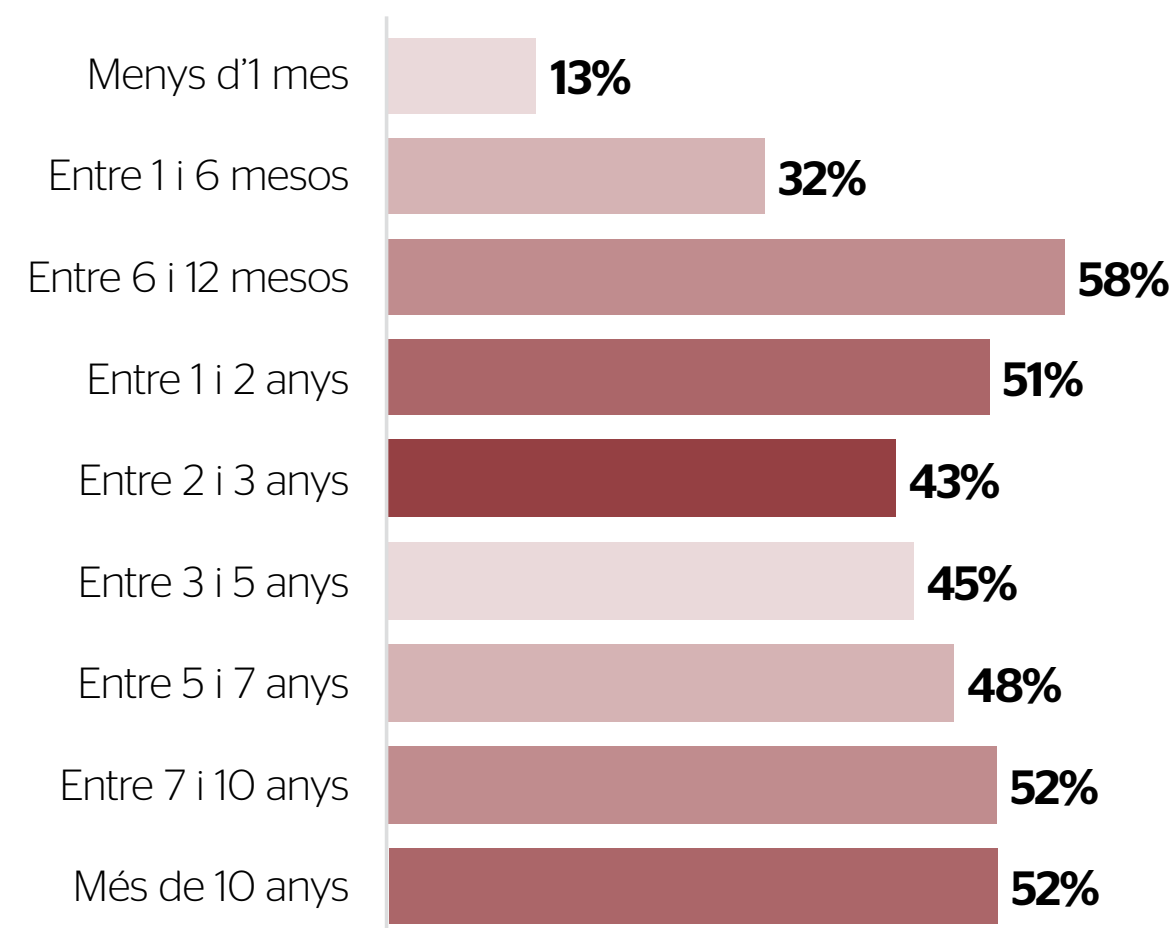
Jéssica Giménez, treballadora social de l'equip de Suport a la Persona | [Llegeix l'entrevista completa](#)

A més temps al carrer, més risc de patir agressions

Hi ha una relació directa entre el temps d'estada al carrer i ser víctima d'agressions.

Així, un **13%** de les persones que fa menys d'un mes que està al carrer, han patit alguna agressió física o verbal. La xifra creix a mesura que passen més temps al ras, de manera que un **32%** de les persones que fa entre un i sis mesos que viuen al carrer han patit agressions, i un **58%** entre les que fa entre sis i dotze mesos que estan al ras.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que han estat víctimes d'agressions físiques i/o verbals, segons el temps que fa que estan al carrer (2021)

Les persones amb vulnerabilitat alta són les que més violències reben: un 83%, enfront de les de vulnerabilitat mitjana (52%) i vulnerabilitat baixa (11%). Les persones d'origen espanyol i les d'origen extracomunitari, que ja hem vist que són les que més vulnerabilitat alta tenen, també són les que afirmen haver patit més agressions, ja que més del 50% ha estat objecte d'aquestes accions violentes.

Gairebé no hi ha denúncies per agressions

La majoria de les persones sense llar que pateixen agressions no ho denuncien. **Els motius són diversos: la desconfiança en el sistema, la por a represàlies o bé, si es tracta de persones estrangeres en situació administrativa irregular, el temor a ser expulsades del país.** A més, moltes persones que viuen al carrer tenen interioritzat que rebre agressions forma part de la seva situació i no saben que es tracta d'un delictes. Durant l'any 2010, i segons dades del Ministeri d'Interior, només es van registrar deu denúncies per aporofòbia al conjunt de l'Estat, dues de les quals a Catalunya.

“Jo crec que gairebé ningú denuncia. Pot ser que no tinguin documentació, o que tinguin alguna dependència, però la majoria no denuncia. És una cosa que no es fa. No es denuncia perquè no es denuncia. A mi em van agredir dues vegades, a l'estació del Nord i a l'Aquarium. No sé com es pot pensar en anar a pegar a una persona que està adormida a terra. La policia no rep denúncies i sembla que el problema no existeix, quan el problema existeix, no hi ha dia que no passi.”

Giorgio Ossola, membre de l'equip d'Acollida i amb experiència de vida al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

Durant la nit del cens, dues de cada deu persones ens van explicar que, en el darrer any, han amenaçat o han intentat fer mal a algú o a elles mateixes, una xifra que va creixent gradualment en relació amb anys anteriors. Els homes que afirmen haver exercit violència són més del doble que les dones, amb un 22% envers un 10%.

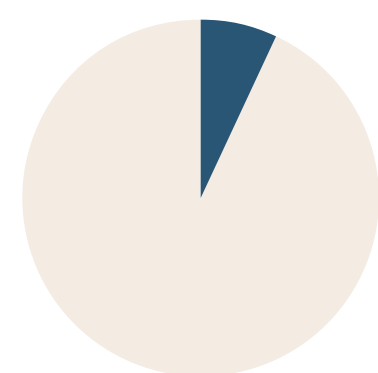
Novament, a partir dels sis mesos de viure al carrer les xifres augmenten considerablement. **Les persones que fa entre sis i dotze mesos que viuen al carrer**, que ja hem vist que són les que més agressions físiques i verbals reben, també **són les que més afirmen haver fet ús de la violència** (37%), més del doble que les que fa entre un i sis mesos que viuen al ras (15%).

El perill de patir estafes

Un altre dels perills de viure al carrer és ser objecte d'estafes. **Un 7% de les persones que hem enquestat ens ha explicat que són forçades, enganyades o pressionades** per fer coses que no volen fer, un percentatge que tendeix a l'alça des del primer cens de l'any 2016 i que puja quan les persones fa més de sis mesos que viuen al carrer.

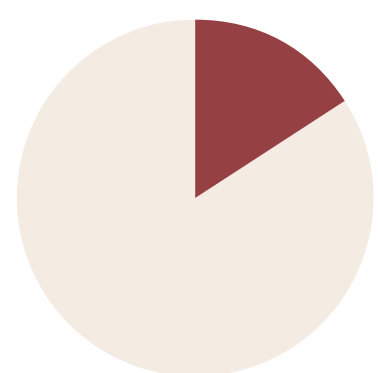
A diferència d'altres anys, són els homes els que més pateixen aquest tipus de violència per ser enganyats o pressionats, amb un 8% del total d'homes en aquesta situació. **La xifra de persones pressionades arriba preocupantment al 27% entre les persones amb vulnerabilitat alta** i, per origen, un 12% de les persones extracomunitàries són víctimes d'aquesta situació, més del doble que les persones nascudes a l'Estat espanyol i comunitàries.

Persones que viuen al carrer a Barcelona a qui algú està forçant, enganyant o pressionant per fer coses que no vulguin fer (2021)

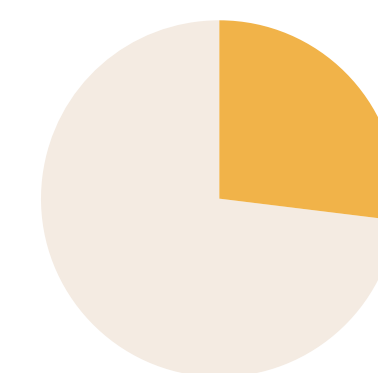
7%

de les persones que viuen al carrer

16%

de les persones que fa entre sis mesos i un any que viuen al carrer

27%

de les persones que viuen al carrer en situació de vulnerabilitat alta

12%

de les persones d'origen extracomunitari que viuen al carrer

El 10% de les persones que viuen al carrer reconeixen tenir conductes de risc, com intercanviar sexe per diners, fer tripijocs amb drogues, mantenir relacions sexuals sense protecció amb persones desconegudes o compartir xeringues. Es tracta d'una dada similar a la dels censos anteriors, en què se situaven entre un 8% i un 9% de les persones enquestades. La dada més alarmant és que **un 31% de les persones amb vulnerabilitat alta afirmen tenir conductes de risc.**

D'altra banda, una quarta part de les persones enquestades ens han explicat que tenen causes legals pendents. És el percentatge més alt de la sèrie, després d'oscil·lar entre el 18% i el 20% en els anys anteriors. En el cas de les persones que fa més de deu anys que viuen al carrer arriba al 33% i, pel que fa a les persones amb vulnerabilitat alta, un 59% tenen causes legals pendents.

Multades per viure al carrer

A més de patir situacions de risc, com rebre agressions, ser enganyades o ser objecte d'estafes, les persones que viuen al carrer també reben sancions per motius molt diversos. **Sovint, aquestes multes es deriven del fet de no tenir una llar** i es podrien evitar si la persona tingués un habitatge estable.

La majoria de les sancions tenen a veure amb beure al carrer i amb fer les necessitats bàsiques a l'espai públic perquè no tenen una llar ni serveis higiènics a l'abast. Durant la pandèmia, també va haver-hi sancions relacionades amb el fet de no poder-se confinar a casa. A més, les persones que viuen al carrer estan més exposades a situacions de violència i perill i això pot fer que estiguin involucrades en un delictes lleus o en un procés judicial, sigui com a víctimes o com a acusades.

Cal destacar que **hi ha persones sense llar que, durant la pandèmia, van ser multades per estar al carrer quan no tenien lloc on confinar-se**; en concret, un 17%, tal com s'extreu de l'informe '[Viure al carrer en temps de pandèmia](#)' que vam publicar des d'Arrels l'octubre del 2021. Ara per ara, no s'ha arribat a executar cap sanció en els casos en què l'entitat ha fet de medidora amb les administracions corresponents.

Salut

Quins riscos té viure al carrer per a la salut física i mental?

El 43% de les persones que hem entrevistat **tenen algun problema de salut**

Un 26% de les persones que viuen al carrer **tenen alguna malaltia crònica de fetge, ronyons, cor, estómac o pulmons**

Incrementa fins el 18% el nombre de **persones sense llar que expressen problemes de salut mental**

Un 40% de les persones que viuen al carrer **han visitat els serveis mèdics d'urgències** en els últims sis mesos

Viure al carrer deteriora molt la salut física i mental. Per tant, les persones que més anys estan al ras són les que pateixen més malalties, però moltes vegades són precisament aquestes malalties les que dificulten accedir a un habitatge i la situació de la persona es cronifica encara més. A partir de sis mesos de vida al carrer, el deteriorament és més gran. De totes les persones que hem entrevistat al cens, el 43% diu que té algun problema de salut orgànic, neurològic o mental.

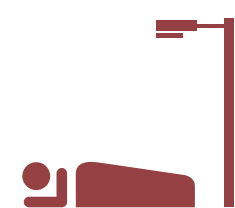
Viure al carrer és sinònim d'escurçar els anys de vida i d'agreuja malalties físiques i mentals. Com hem dit, set de cada deu persones que viuen al ras a Barcelona es troben en una situació de vulnerabilitat mitjana o alta, i la gran majoria fa més de sis mesos que està en situació de carrer, un temps a partir del qual el deteriorament de la persona va en augment.

Haver de viure al carrer deteriora l'estat de salut

Haver de viure al carrer comporta per a la persona estar exposada a riscos durant tot l'any i no únicament en moments que depenen del termòmetre, com les onades de fred i de calor. La violència a la qual estan exposades les persones, les addiccions i el fet mateix de no dormir a cobert durant molt temps castiga severament el cos i la ment.

Com dèiem al capítol anterior, gairebé la meitat de les persones que hem entrevistat ens han explicat que han patit agressions físiques o verbals per dormir al ras. A més, dues de cada deu persones que viuen al carrer mencionen que tenen addiccions, una xifra que es duplica en el cas de les persones que fa més de deu anys que viuen al carrer.

Què fa que la salut de les persones es deteriori?

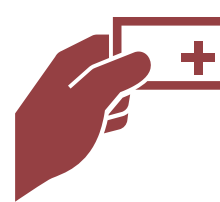
Fa 4 anys i 8 mesos que, de mitjana, viuen al carrer

15% no té les necessitats bàsiques cobertes

46% de les persones diuen haver patit agressions

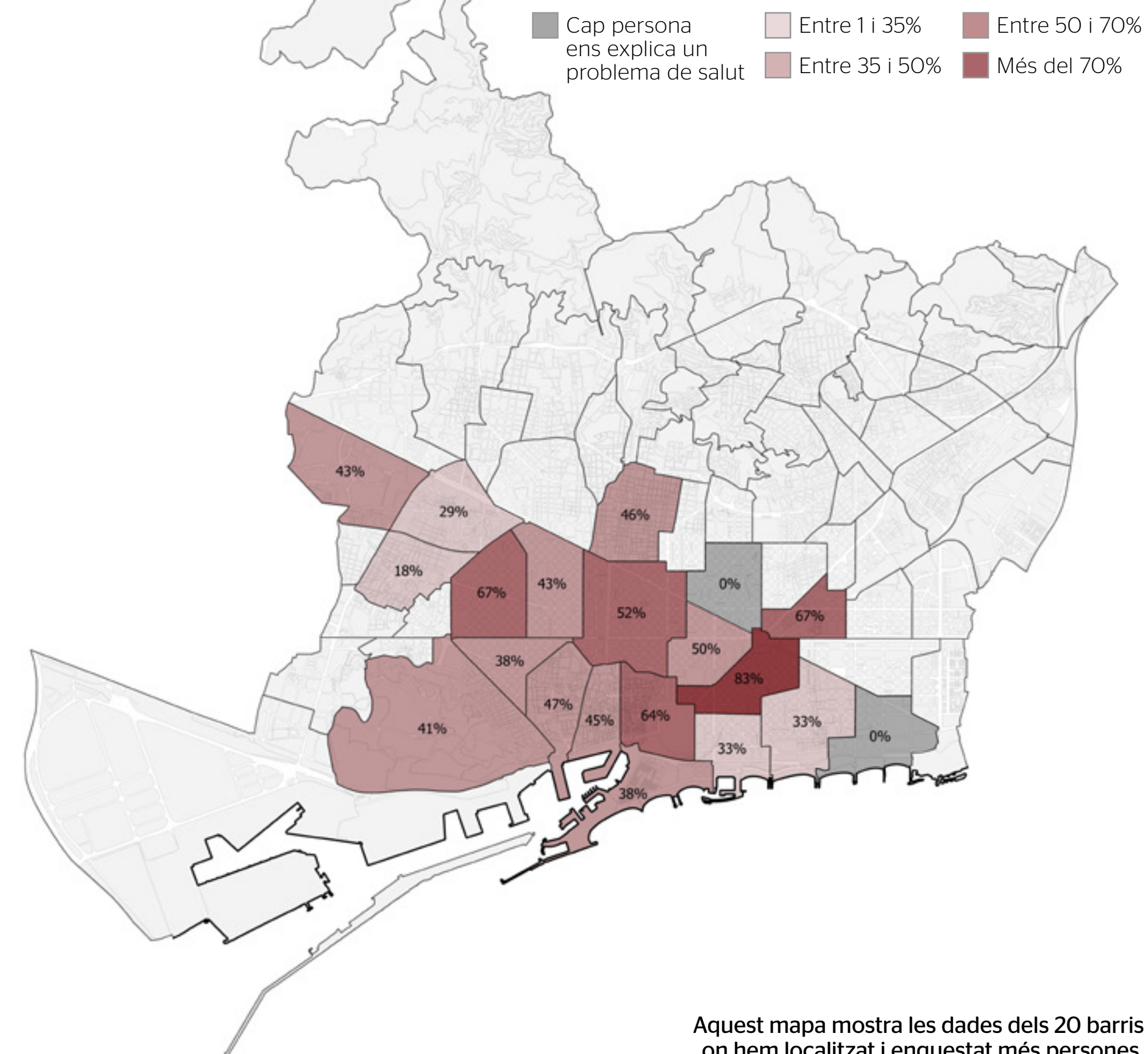

38% no disposa de targeta sanitària

13% de les persones diuen haver viscut experiències traumàtiques que les han portat a viure al carrer

Persones que viuen al carrer a Barcelona que ens expliquen que tenen algun problema de salut, per barri (2021)

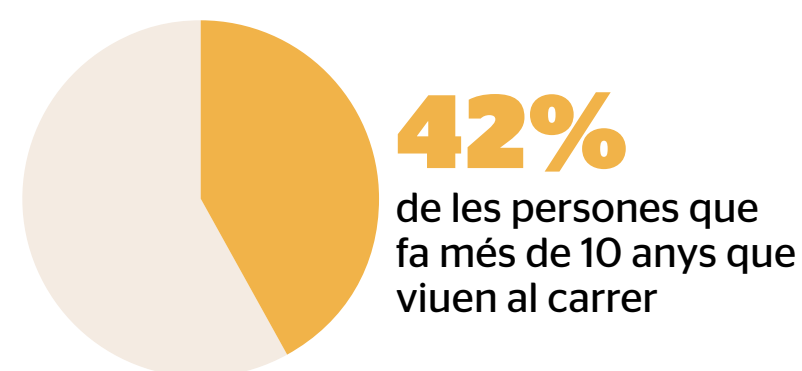
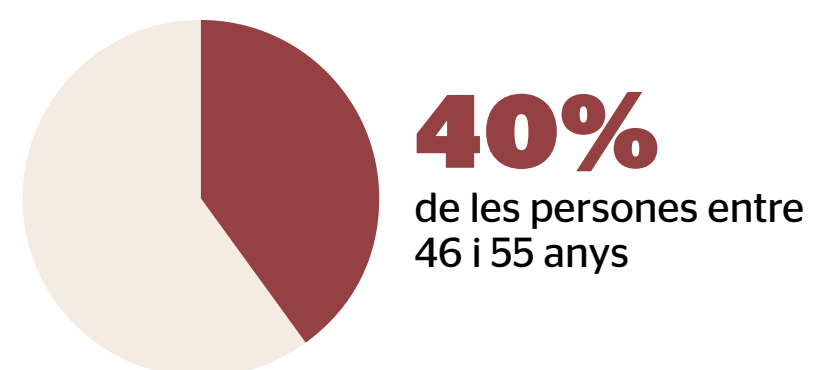
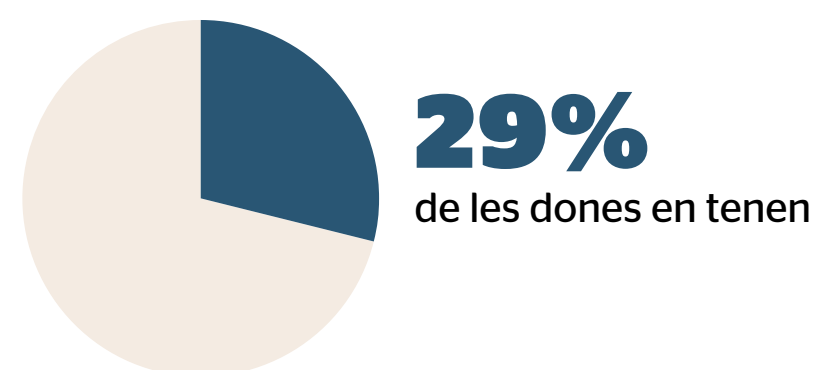
El 43% de les persones que hem entrevistat ens expliquen que tenen algun problema de salut orgànic, neurològic o mental. Per barris, més del 80% de les persones que entrevistem al barri del Parc i la Llacuna del Poblenou exposen problemes de salut.

Una quarta part de les persones que viuen al carrer tenen alguna malaltia crònica

Moltes de les persones que hem entrevistat ens han explicat que no tenen un bon estat de salut. En concret, una quarta part de les persones enquestades diuen tenir alguna malaltia crònica de fetge, ronyons, cor, estómac o pulmons; aquesta una xifra **es duplica en el cas de les persones amb vulnerabilitat alta**. Si ens fixem en el gènere, les dones es troben en pitjor situació que els homes (29% versus 26%) i **les persones de 46 a 55 anys són les que més malalties cròniques presenten** (40%).

Hi ha una relació directa entre el temps d'estada al carrer i el patiment de malalties cròniques físiques, fins al punt que el **42% de les persones que fa més de deu anys que dormen al carrer pateixen aquestes molèsties**.

Persones que viuen al carrer amb malalties cròniques de fetge, ronyons, cor, estómac o pulmons (2021)

Es multiplica per quatre el nombre de persones sense llar que expressa tenir problemes de salut mental

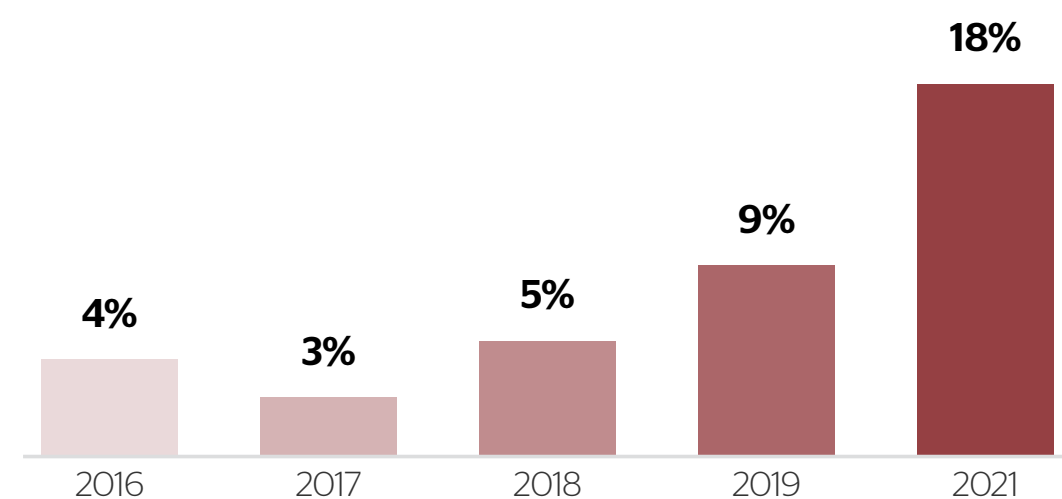
Quan parlem de l'estat de salut de les persones ens referim a la salut física però també a la salut neurològica i mental. Un 18% de les persones que hem entrevistat ens han explicat que tenen alguna malaltia mental o bé un trastorn cerebral que els impedeix fer una vida independent. Això és el doble que al cens de l'any 2019 i el quàdruple que el 2016. **En el cas de les persones que presenten una vulnerabilitat alta, un 58% tenen trastorns d'aquest tipus que no els deixen dur una vida autònoma**.

Gairebé **tres de cada deu dones que viuen al carrer ens han dit que tenen algun problema de salut mental** pel qual no poden dur una vida del tot autònoma. **En una proporció similar (28%) es troben les persones nascudes a l'Estat espanyol**, molt per sobre de les persones procedents de la resta de la UE (9%) i de països extracomunitaris (16%).

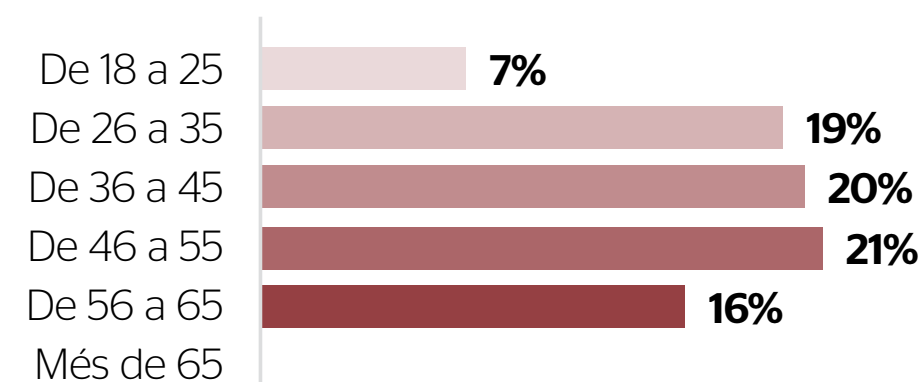
Per edats, el gruix de les persones sense llar que diuen conviure amb algun problema de salut mental se situa entre els 26 i 55 anys, mentre que les persones més joves, que per norma general són les que han passat menys temps de vida al carrer, presenten millor salut mental que la resta.

Per estada al carrer, el salt més important el trobem quan la persona fa més de sis mesos que viu al ras: de totes les persones que fa entre un i sis mesos que viuen al ras, el 13% diuen tenir problemes de salut mental; en el cas de les persones que fa entre sis i dotze mesos que viuen a la intempèrie, el percentatge augmenta fins al 26%. A partir d'aquí hi ha un patró desigual, fins a arribar al 24% de persones que fa més de deu anys que viuen al carrer i que tenen problemes de salut mental que els dificulta viure de manera independent.

Persones que viuen al carrer a Barcelona amb alguna malaltia mental o trastorn cerebral que els impedeix viure independentment (2016-2021)

Persones que viuen al carrer a Barcelona amb alguna malaltia mental o trastorn cerebral que els impedeix viure independentment, per franges d'edat (2021)

“Hi ha un augment dramàtic d'estats ansiosos i depressius. Cada dia veiem al centre obert persones que tenen més problemes comportamentals i mentals. Els serveis socials, mèdics i de salut mental estan desbordats i hi haurà un problema molt gran.”

Giorgio Ossola, membre de l'equip d'Acollida i amb experiència de vida al carrer | [Llegeix l'entrevista completa](#)

Un 22% de les persones que viuen al carrer mencionen que tenen addiccions

Caure en una addicció és, a vegades, la conseqüència de viure al carrer com a fórmula d'evasió i, d'altres vegades, la causa que ha desestructurat l'entorn de la persona i la seva xarxa de suport, tot abocant-la a haver de viure al carrer. És difícil saber si primer hi ha l'addicció o el carrer, però les dues possibilitats coexisteixen.

Beure alcohol o consumir drogues, o totes dues coses, sovint és també un dels motius que dificulta l'accés o la permanència en un allotjament. Així ens ho ha dit el 22% de les persones que hem entrevistat, que es divideix entre un 11% que pren alcohol, un 6% que consumeix drogues i un 5% que fa ambdues coses.

Si bé no hi ha un perfil molt diferenciat, podem destacar que **un terç de les persones d'entre 36 i 45 anys afirmen que aquestes addiccions els dificulten l'accés a un habitatge o a un recurs residencial per a persones sense llar**. En un percentatge similar estan les persones més cronificades: un 33% de les persones que viuen al carrer entre set i deu anys i **un 39% de les persones que viuen al carrer des de fa més de deu anys** assenyalen que el consum de drogues i/o alcohol els suposa un entrebanc per accedir a un habitatge.

Demanen ajuda quan estan malaltes les persones que viuen al carrer?

Un terç de les persones que viuen al carrer a Barcelona reconeixen que els costa demanar ajuda quan estan malaltes o quan es troben malament. Tenen més dificultat per demanar ajuda els homes (36%) que les dones (24%) i les persones més joves (50%) que les de més edat (25%). Les persones amb un major grau de vulnerabilitat, que haurien de ser ateses de forma prioritària, són les que més afirmen que els costa demanar ajuda (61%).

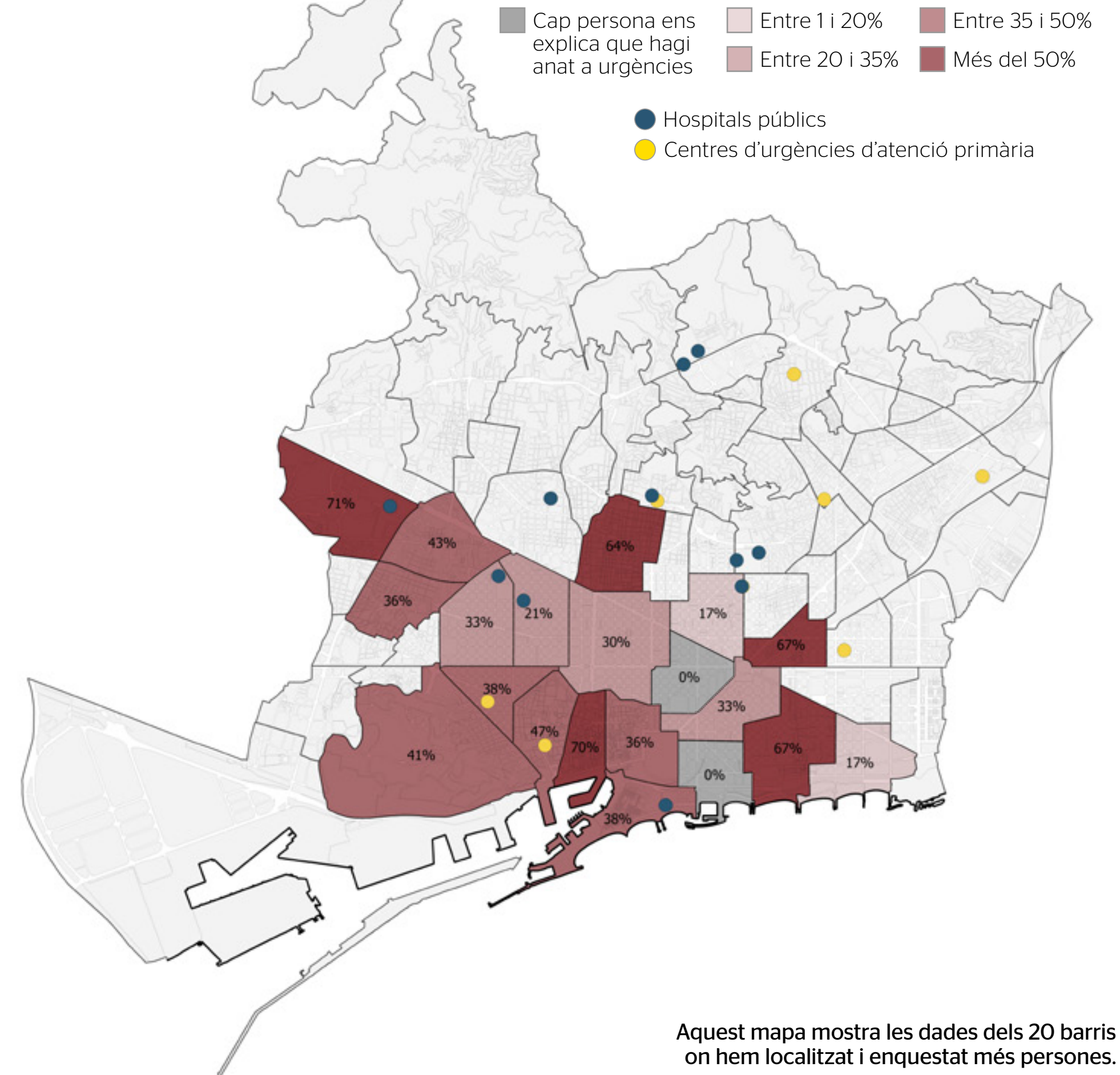
Per tal de detectar aquestes situacions i mirar de donar una bona atenció a les persones, és essencial comptar amb més recursos i més eines de prevenció per part de les administracions. En aquest sentit, és important tenir equips de carrer d'organitzacions públiques i d'entitats socials que surtin a conèixer les persones que viuen al carrer, detectar les seves necessitats i oferir possibles solucions.

4 de cada 10 persones que viuen al carrer han visitat els serveis mèdics d'urgències

Accedir a una atenció mèdica continuada és molt complicat quan vius al carrer. Les urgències dels hospitals i de les àrees bàsiques de salut solen ser la porta d'entrada més habitual per atendre les necessitats de salut de les persones sense llar. Quatre de cada deu persones (40%) que viuen al carrer i que hem entrevistat ens han explicat que van visitar els serveis mèdics d'urgències i d'atenció hospitalària els sis mesos anteriors a la nit del cens, en la línia dels anys anteriors i amb una tendència a l'alça. **D'aquest 40%, aproximadament la meitat va anar una vegada i l'altra meitat va acudir diverses vegades.**

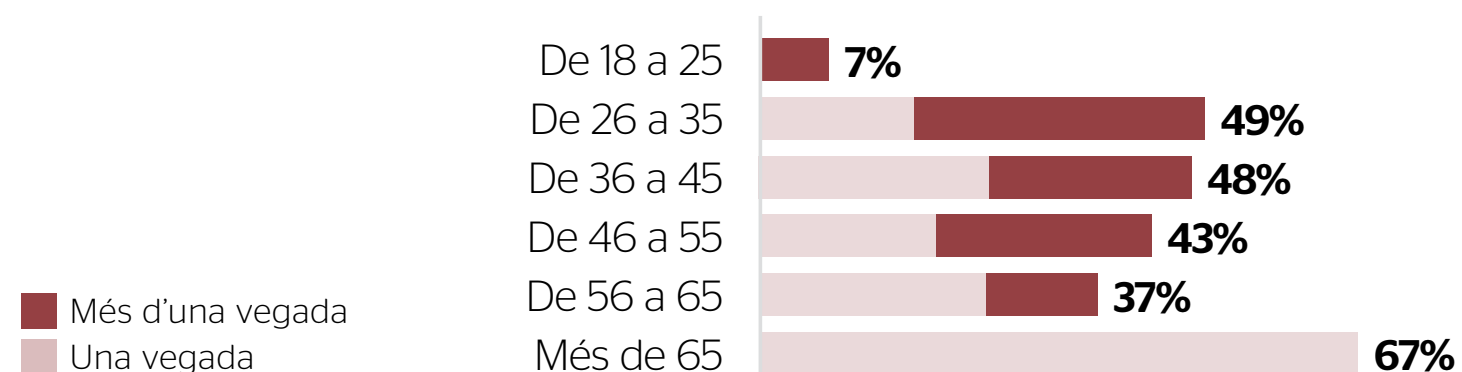
Les persones joves de 18 a 25 anys són les que menys han anat a l'hospital (7%), mentre que a partir d'aquesta edat és més habitual acudir-hi.

Persones que viuen al carrer que han anat a urgències els últims sis mesos, per barri, i distribució dels hospitals i centres d'urgències públics a Barcelona (2021)

Una mirada als barris de Barcelona on hem entrevistat més persones que viuen al carrer mostra diferències en relació a l'ús dels serveis d'urgències mèdiques. Al barri Gòtic i la Maternitat i Sant Ramon més del 70% de les persones ens expliquen que han anat a urgències els darrers sis mesos; més del 60% al Clot, el Poblenou i la Vila de Gràcia.

Ús dels serveis d'emergències mèdiques, per franges d'edat (2021)

Els homes tendeixen a fer més visites hospitalàries que les dones, però les diferències més singulars es troben en el fet que **hi van molt més en ambulància** (un 24% dels homes respecte al 10% de les dones) i **es queden ingressats més vegades**.

Viuen 27 anys menys que la resta de la població de Barcelona

El 21 d'octubre del 2021, una vintena d'entitats i serveis vam organitzar un acte públic per recordar les persones sense llar que ens havien deixat en els últims dotze mesos. Ens vam acomiadar de 69 persones (59 homes i deu dones) que vivien o havien viscut al carrer a Barcelona, disset de les quals van morir directament a la intempèrie. La resta va expirar majoritàriament en un hospital o en un centre sociosanitari i presentava un estat de salut molt fràgil.

De mitjana, aquestes persones tenien 55 anys, és a dir, han viscut 27 anys menys que la resta de la població de Barcelona. Per això diem que viure al carrer escurça la vida i vulnera molts drets, com el dret a la salut i el dret al record, ja que en molts casos la soledat acompanya les persones també com a difuntes. Cada cinc dies, mor una persona sense llar.

“El sistema de visites mèdiques no està adaptat a les persones en situació de carrer. Quanta gent hi ha amb telèfon mòbil i amb una connexió estable per poder entrar a La Meva Salut i amb els coneixements per poder fer-ho? Com que el seguiment més acurat no es pot fer, la visita al servei d'urgències es fa quan la persona està molt afectada, i m'atreveria a dir que tampoc és un tema de salut orgànica perquè es troben malament, sinó de síndromes d'abstinència o intoxicacions etíliques o fractures. I potser ni tan sols hi acudeixen pel seu propi peu, a vegades és gent del carrer que veu una caiguda o que veu una baralla o que veu una persona estesa a terra amb sang i truca als serveis mèdics.”

Laia Pérez, infermera de la Llar Pere Barnés
[Llegeix l'entrevista completa](#)

“Hi ha moltes malalties derivades de viure al carrer. Quan parles amb les persones que comencen a viure en un pis, n'hi ha que en tot el temps de carrer no han anat mai al metge. Quan vius al carrer no tens la noció del temps, de quin dia és, i no m'imagino que una persona de carrer digui 'vaig a demanar hora al metge perquè em miri, que tinc una mica de tos'. Si tu has estat deu anys a carrer, potser fa deu anys que no has visitat un metge per voluntat pròpia. Potser l'has visitat perquè t'has fet mal, ha vingut l'ambulància i t'ha dut, o algun veí ha trucat. Sol ser així.”

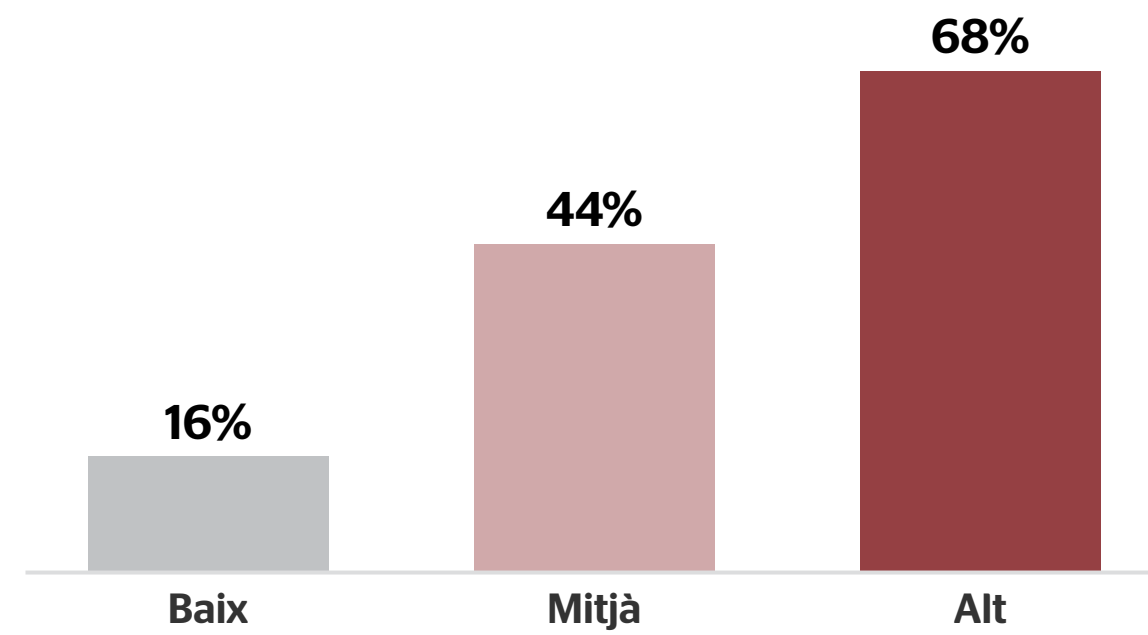
Jésica Giménez, treballadora social de l'equip de Suport a la Persona
[Llegeix l'entrevista completa](#)

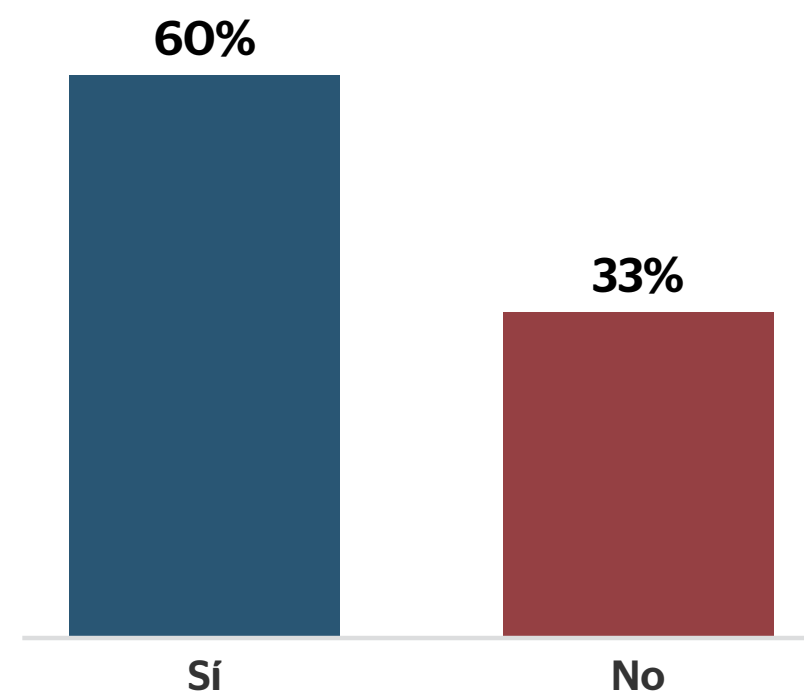
Hi ha una relació directa entre tenir una vulnerabilitat alta i haver de rebre atenció mèdica. Així, en els darrers sis mesos, **set de cada deu persones amb vulnerabilitat alta van rebre atenció mèdica a urgències** i quatre de cada deu van haver de ser ingressades a l'hospital. Com hem vist anteriorment, a la majoria de persones amb vulnerabilitat alta (61%) els costa demanar ajuda quan es troben malament, i això en molts casos pot significar que quan arriben als serveis mèdics ja estan molt greus i han de ser ateses per la via d'urgències.

Les persones sense llar que tenen alguna malaltia crònica física han necessitat anar a urgències o ser ingressades el doble de vegades que la resta de persones. Així, **un 60% de les persones amb malalties cròniques de fetge, ronyons, cor, estómac o pulmons han anat a urgències alguna vegada** en els últims sis mesos, i un 38% han hagut de ser hospitalitzades.

Ús dels serveis d'emergències mèdiques, per grau de vulnerabilitat (2021)

Persones amb malaltia crònica que han anat a urgències (2021)

1 de cada 5 persones sense llar té dificultats per prendre la medicació

Fer un seguiment farmacològic de les persones que viuen al carrer té les seves complicacions per diversos factors, ja que és difícil que hi hagi cites mèdiques regulars, moltes persones no duen rellotge per saber a quina hora els toca prendre la medicació o es desorienten, i a vegades els medicaments tenen efectes secundaris i les persones consideren que és millor deixar de prendre'ls.

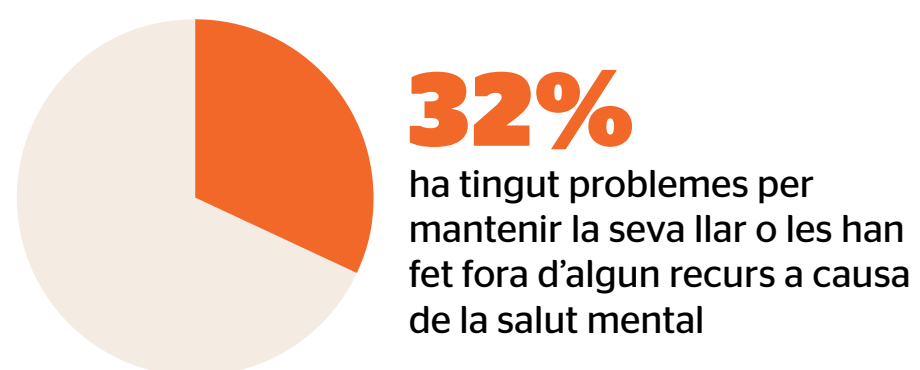
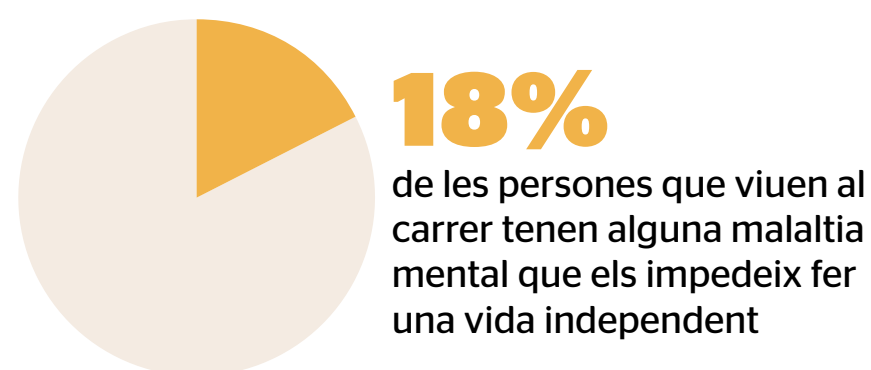
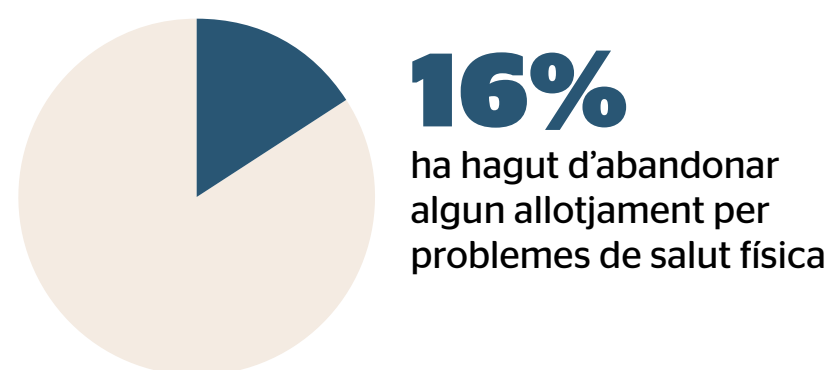
Una de cada cinc persones que hem entrevistat ens ha dit que no s'està prenent la medicació que li ha receptat el personal mèdic, fet que dificulta la cura i recuperació de la persona. Els homes reconeixen saltar-se-la més (21%) que les dones (15%) i, entre les persones més vulnerables, un 58% afirma que no es pren correctament la medicació.

“Cal desculpabilitzar les persones que viuen al carrer, perquè tenir un pla de medicació actualitzat no és fàcil, com tampoc ho és tenir una farmàcia on accedeixin a preparar-te un blíster amb la medicació. Hi ha farmàcies que posen reticències quan entren persones amb un aspecte que no és cuidat o que no és el desitjable.”

Laia Pérez, infermera de la Llar Pere Barnés
[Llegeix l'entrevista completa](#)

L'estat de salut dificulta l'accés a l'habitatge

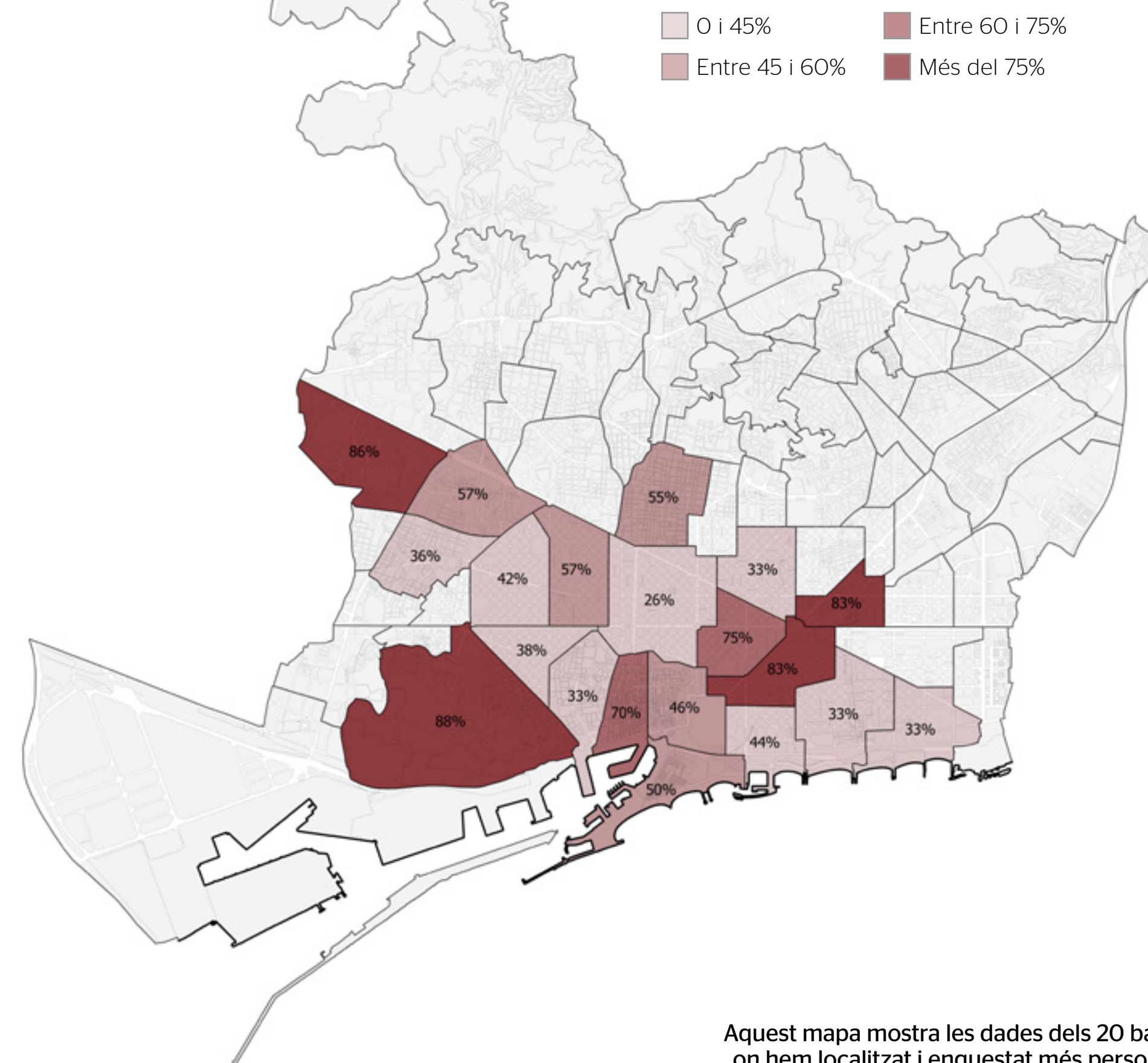

Encara que sembli contradictori, tenir un estat de salut delicat pot ser un impediment per accedir als recursos per a persones sense llar de la xarxa pública i privada. Cada cop són més les persones que viuen al carrer a Barcelona que afirmen que, a causa d'un problema de salut –física, mental o a causa d'addiccions– han tingut dificultats per accedir a una llar o bé han hagut d'abandonar un habitatge o un recurs per a persones sense llar.

Gairebé un terç de les persones que hem entrevistat ens han indicat que alguna vegada han tingut problemes per mantenir la seva llar, o les han fet fora d'algun apartament, alberg o programa d'habitatge. Això és pràcticament **el doble que en els censos anteriors, en què els percentatges oscil·laven entre el 14% i el 17%**.

Dins d'aquest terç, **un 9% ens ha explicat que ha tingut problemes per mantenir l'habitatge o les han fet fora d'algun recurs per un problema de salut mental** o per patir alguna discapacitat intel·lectual, i un 10% de les persones que s'han trobat en aquesta situació pateix danys cerebrals.

Persones que tenen problemes per accedir o mantenir un allotjament o les han fet fora d'algun recurs d'allotjament (problemes de salut física o mental, addiccions, manca d'autonomia), per barris (2021)

Aquest mapa mostra les dades dels 20 barris on hem localitzat i enquestat més persones.

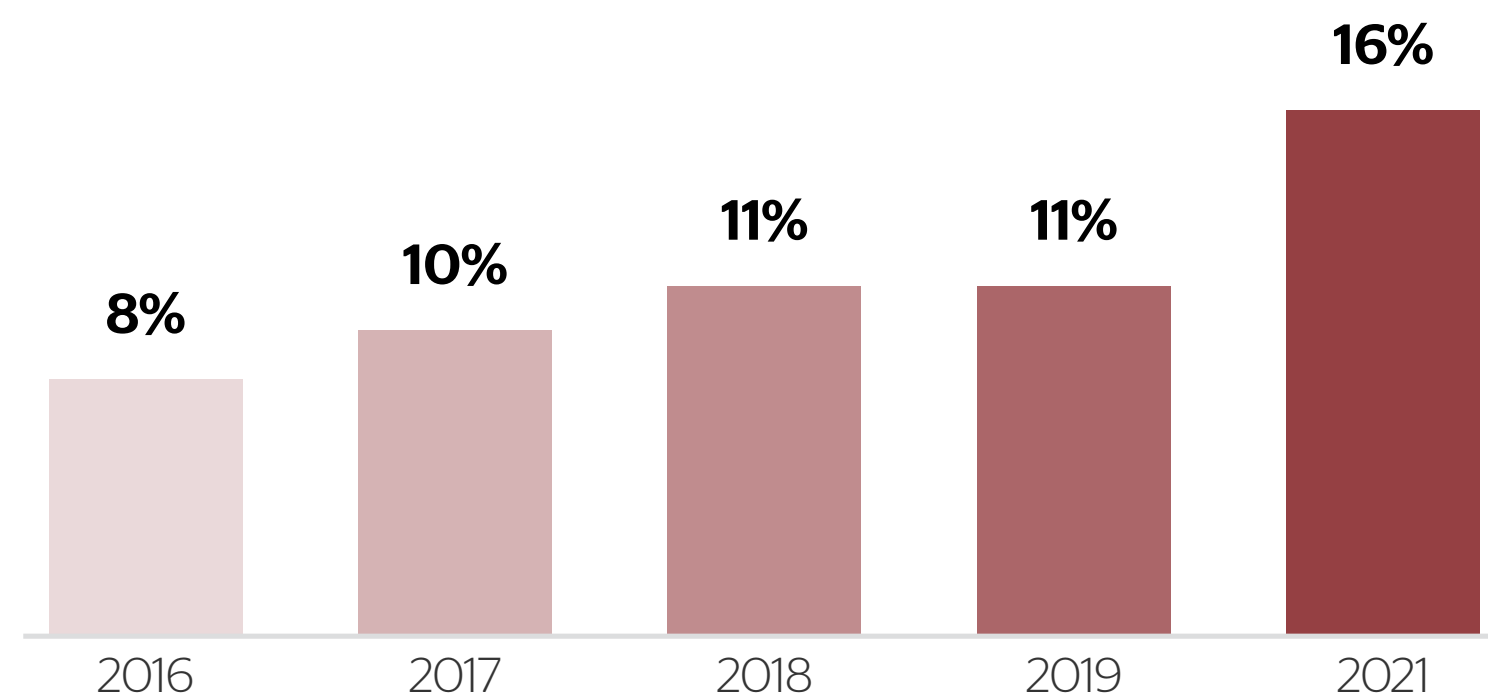
Més del 80% de les persones que hem entrevistat als barris del Poble-sec, la Maternitat i Sant Ramon, el Clot i el Parc i la Llacuna del Poblenou es troben amb impediments per accedir o mantenir un allotjament.

Un 16% de les persones que viuen al carrer han hagut d'abandonar algun allotjament per problemes de salut física

Tenir un problema de salut física és un impediment a l'hora d'estar en un allotjament. Així, **el 16% de les persones que viuen al carrer s'han trobat que alguna vegada han hagut d'abandonar un pis, un alberg o el lloc en què estaven vivint per algun problema de salut física**. Les persones que s'han trobat en aquesta situació han incrementat respecte als anteriors censos, en passar progressivament del 8% fins al 16% actual.

Un terç de les persones d'entre 26 i 35 anys s'han vist alguna vegada en la situació d'haver d'abandonar el seu allotjament per problemes de salut física. Un cop més, les persones amb vulnerabilitat alta són les que tenen més inconvenients: gairebé **quatre de cada deu persones amb vulnerabilitat alta (39%) han hagut de deixar el seu lloc de pernocta per problemes de salut física**.

Persones que viuen al carrer que han hagut d'abandonar un allotjament per problemes de salut física (2016-2021)

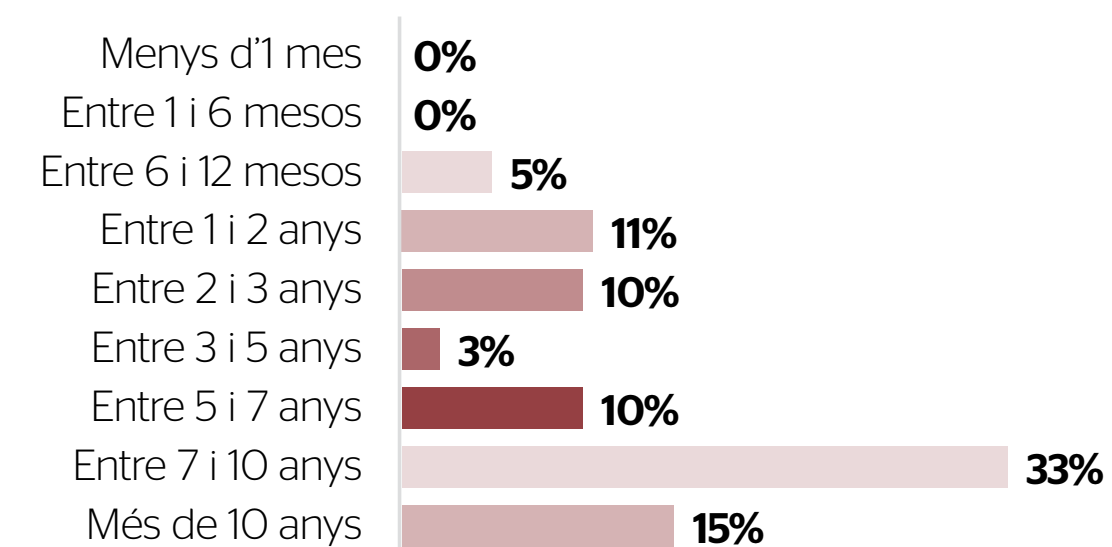
No hi ha prou recursos d'allotjament per a les persones amb discapacitat que viuen al carrer

Un 9% de les persones entrevistades ens han explicat que tenen algun tipus de discapacitat que limita que puguin accedir a un allotjament o que els dificulta viure de manera autònoma; sovint es tracta de cadires de rodes i de problemes de mobilitat. És el percentatge més alt de la sèrie, que se situava entre el 6% i el 8% en els censos anteriors.

Això ens indica que moltes vegades **no s'ofereixen els recursos adequats a les necessitats d'aquestes persones i els seus drets es veuen doblement vulnerats**, per no tenir un habitatge on viure dignament i per tenir menys possibilitats d'accedir-hi. En el cas de les dones que viuen al carrer, aquest és un problema per al 14%, cinc punts per sobre de la mitjana. I, pel que fa a les persones nascudes a l'Estat espanyol, el percentatge també arriba al 14%.

Les diferències més grans les trobem en el temps d'estada al carrer. A partir dels sis mesos de viure al carrer, aquesta realitat es complica, sobretot per a **les persones que fa entre set i deu anys que viuen al carrer**, ja que **una tercera part té dificultats per accedir a un allotjament a causa d'alguna discapacitat**. En segon lloc, se situen les persones que fa més de deu anys que viuen al carrer (un 15% de les persones d'aquesta franja estan en aquesta situació).

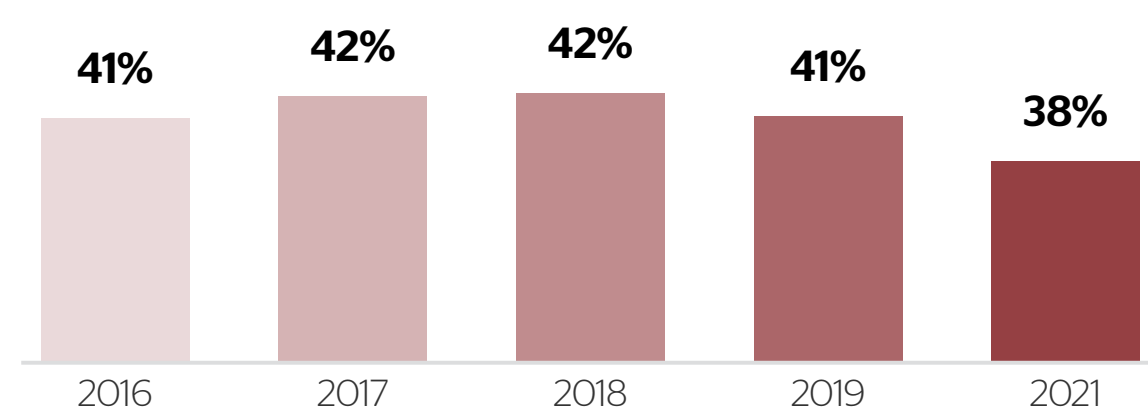
Persones amb algun tipus de discapacitat que en limita l'accés a un allotjament o que dificulta viure de forma autònoma, segons temps que fa que estan al carrer (2021)

4 de cada 10 persones que viuen al carrer no tenen targeta sanitària

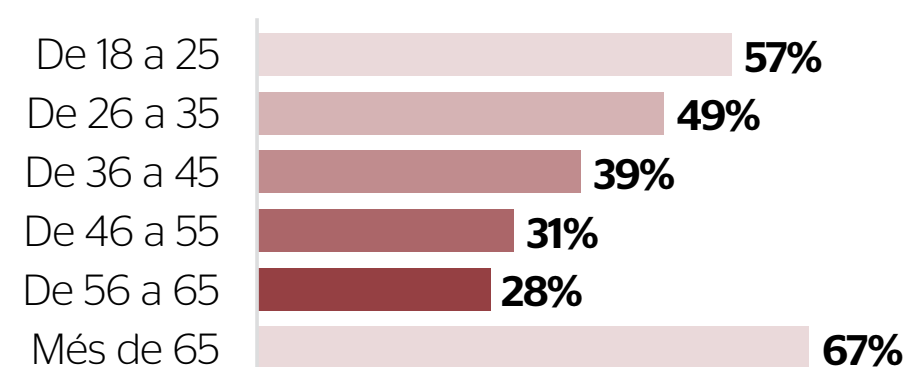
Tenir targeta sanitària facilita l'accés als recursos i l'atenció que necessiten les persones que viuen al carrer, i no tenir-ne implica que l'atenció mèdica generalment es fa a través dels serveis d'urgències, de manera que no hi ha prevenció de les malalties ni seguiment per part de l'equip mèdic. Tot i això, **un 38% de les persones enquestades afirmen que no disposen de targeta sanitària**, mentre que un 55% sí que en tenen. En els anys anteriors, més del 40% de les persones ens deien que no tenien targeta sanitària, amb la qual cosa hi ha hagut una lleugera millora.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que no tenen targeta sanitària (2016-2021)

No s'observen diferències per gènere, però sí per edat. **La majoria de les persones més joves (57%) no tenen targeta sanitària**, i són precisament el grup d'edat que menys atenció ha rebut per part d'un treballador/a social en els últims sis mesos (79%).

Persones que viuen al carrer a Barcelona que no tenen targeta sanitària, per franges d'edat (2021)

Segons la procedència, **les persones nascudes a l'estranger són les que menys en disposen de targeta sanitària**: un cinquanta per cent de les persones comunitàries i un 42% de les persones extracomunitàries, mentre que la majoria de persones nascudes a l'Estat sí que tenen targeta sanitària i un 24% no la té.

Tenir targeta sanitària no implica anar al metge

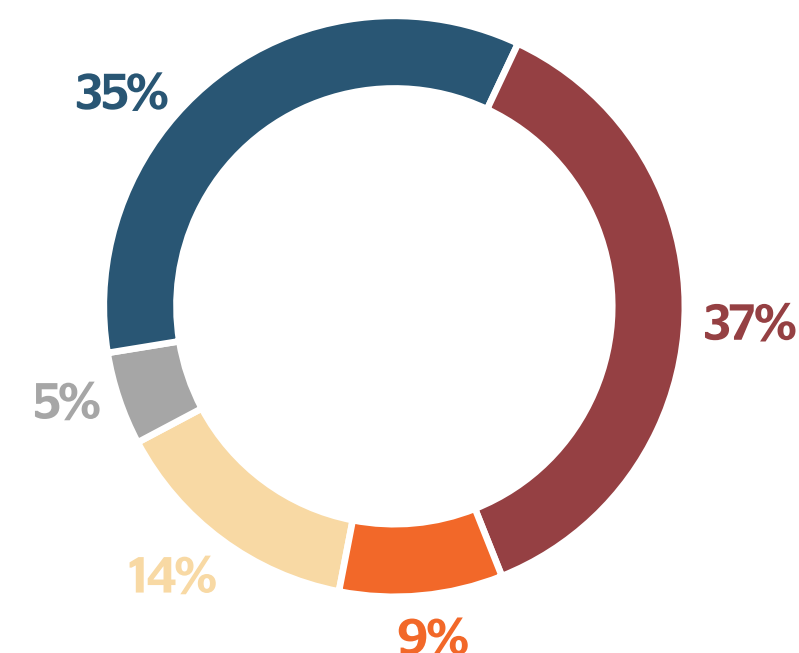
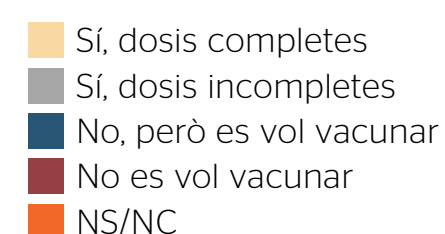
Tenir o no targeta sanitària no està relacionat amb tenir més grau de vulnerabilitat. De fet, tenir targeta sanitària no implica que la persona vagi als serveis mèdics quan està malalta, perquè **moltes vegades les persones que viuen al carrer prioritzen la supervivència més bàsica**: arribar a l'endemà. Tenir targeta sanitària sí que pot ser un pas més en el sentit que la persona té cura d'ella mateixa i té cert interès en voler estar bé, la qual cosa estaria relacionada amb iniciar un procés de millora i amb tenir un cert grau d'autoestima.

Un terç de les persones que viuen al carrer no es volen vacunar contra la covid

En el moment del cens del 10 de juny del 2021, **un terç de les persones sense llar a qui vam preguntar ens van expressar que eren reticents a vacunar-se contra la covid-19**, i un altre terç no havia rebut la vacuna però tenia intenció de fer-ho. D'altra banda, un 14% tenia les dues dosis i un 5% en disposava només d'una.

El percentatge de persones sense llar a Barcelona que no es vol vacunar és superior percentualment entre les dones (52%) que entre els homes (36%). Per edats, destaca que un 43% dels menors de 25 anys i un 50% de les persones d'entre 56 i 65 anys prefereixen no vacunar-se.

Persones que viuen al carrer que han rebut la vacuna contra la covid-19 (2021)

Atenció social

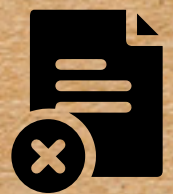
Quina atenció reben i quina atenció necessiten les persones que viuen al carrer?

Un 15% de les persones que viuen al carrer diuen que **no poden cobrir les seves necessitats bàsiques**

4 de cada 10 persones que viuen al carrer **no han estat ateses per un/a treballador/a social en els últims sis mesos**

El 47% de les persones que viuen al carrer **no estan empadronades a Barcelona**

Les persones joves són les que **menys s'empadronen**

Adaptar els recursos socials a les necessitats de les persones sense llar és una condició indispensable per millorar la seva situació. Això implica anar més enllà de la supervivència i fer que tothom tingui un/a professional de referència que l'atengui i l'assessori sobre quins són els seus drets i a quines prestacions pot accedir, entre d'altres, per millorar la seva situació. En cas contrari, el gruix de persones desateses que viuen als carrers de la ciutat s'enquistarà, especialment les persones amb una situació més cronificada.

Les persones que viuen al carrer reben l'atenció social que necessiten? Qui són les persones més desateses? Mirem de donar respostes a aquestes preguntes per tal de focalitzar millor els recursos. Així, sabem que les persones amb una vulnerabilitat alta són les que més afirmen que no tenen cobertes les seves necessitats bàsiques (22%), quan haurien de tenir una atenció prioritària, i les persones joves són les que consideren que estan més desateses (79%), la qual cosa posa de manifest la importància de l'atenció inicial i preventiva. En aquest sentit, la majoria de les persones joves i de les d'origen extracomunitari no han rebut atenció per part d'un/a treballador/a social els darrers sis mesos.

Més de 1.300 persones s'han adreçat a Arrels des de l'inici de la pandèmia perquè no saben on demanar ajuda

22% de les persones que tenen una vulnerabilitat alta **diuen no tenir cobertes les seves necessitats bàsiques**

52% de les persones d'origen extracomunitari **no han estat ateses per cap treballador/a social els sis mesos anteriors a la nit del cens**

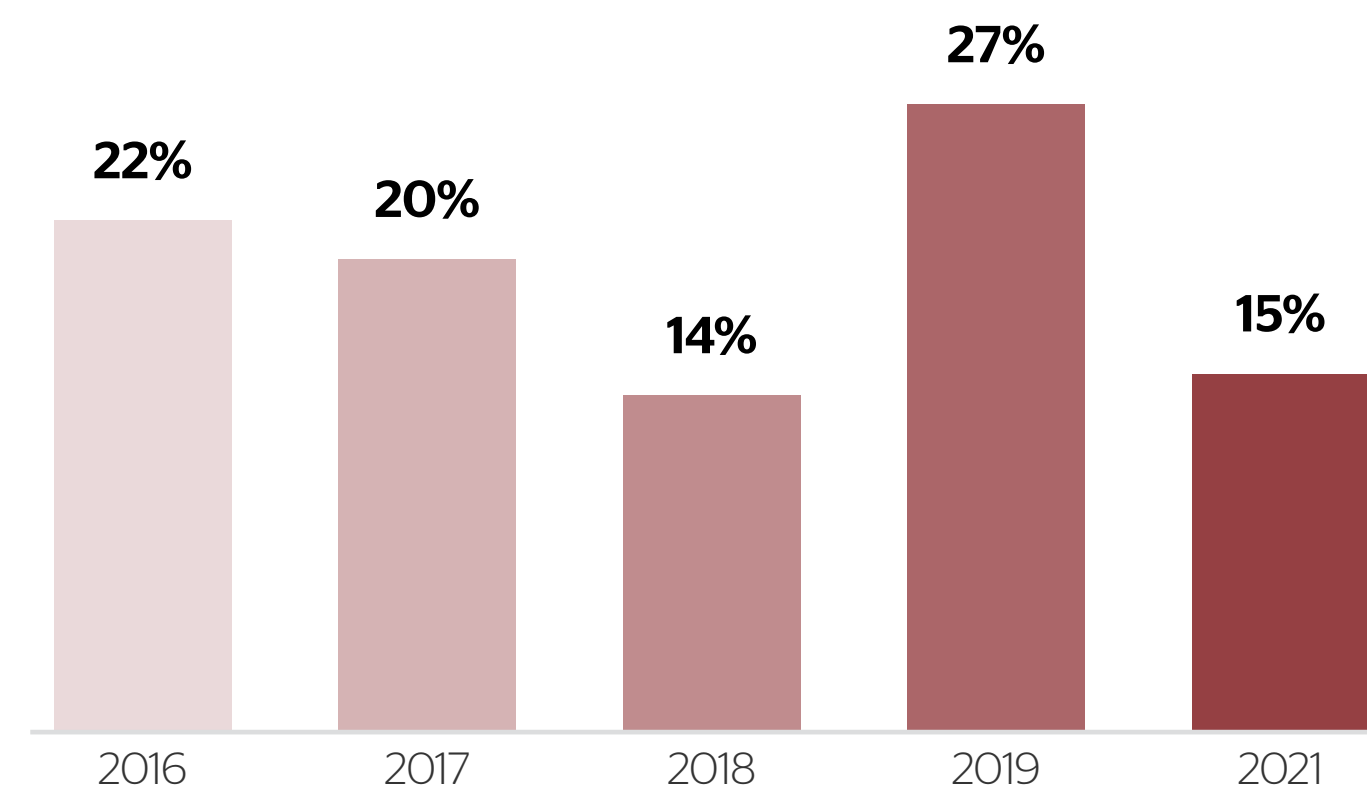
26% ha utilitzat els **serveis d'emergències socials o ha trucat a alguna línia telefònica d'ajuda** els sis mesos anteriors al cens

2 de cada 10 persones amb vulnerabilitat alta no tenen cobertes les necessitats bàsiques

Quan vius al carrer, inverteixes bona part del temps a buscar-te la vida per sobreviure. Les necessitats bàsiques més importants tenen a veure amb la higiene, l'alimentació i amb trobar un lloc on guardar les pertinences, entre d'altres. Però moltes vegades no es pensa en altres necessitats que també són bàsiques, com tenir un sostre sota el qual la persona pugui sentir-se protegida, saber quins són els recursos socials i sanitaris de referència on et poden ajudar o estar empaïonada per accedir a drets.

Un 15% de les persones que viuen al carrer a Barcelona consideren que no tenen cobertes les seves necessitats bàsiques, com dutxar-se, canviar-se de roba, descansar, tenir menjar (sobretot menjar calent) i aigua potable. La xifra augmenta **fins al 21% quan es tracta de les persones més joves (de 18 a 25 anys)** i fins al 25% en el cas de persones que fa menys d'un mes que viuen al carrer, la qual cosa es pot deure al fet que encara no coneixen els recursos a què poden recórrer a la ciutat i desconeixen on trobar ajuda per sobreviure.

Persones que viuen al carrer i que no tenen cobertes les necessitats bàsiques (2016-2021)

Destaca el fet que **un 22% de les persones amb vulnerabilitat alta afirmen que no poden cobrir les seves necessitats bàsiques**, quan són les que haurien d'estar més ateses. Sovint les persones amb una situació més cronificada tenen problemes de salut que els dificulten desplaçar-se o orientar-se per la ciutat per arribar als diferents espais en què se'ls pot proporcionar alimentació, dutxa i descans, per la qual cosa **haurien d'adaptar-se els recursos disponibles a les necessitats de les persones**.

A això cal sumar que, durant l'estat d'alarma per la covid-19, les persones que viuen al carrer van veure tancats llocs on acostumaven a anar, com biblioteques o estacions de transport que eren el seu lloc de referència per descansar.

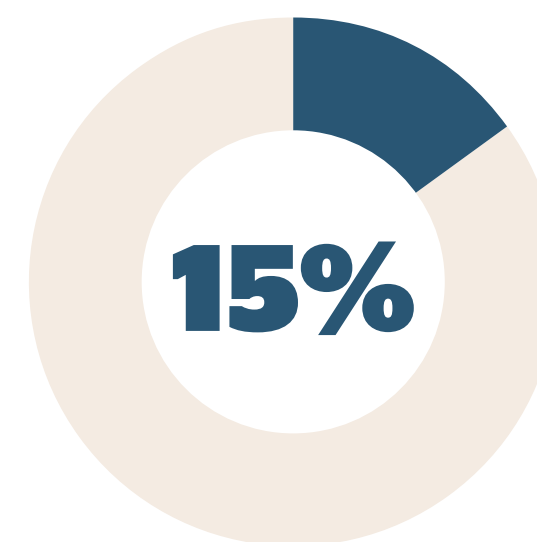

“Les persones que viuen al carrer han de viure una situació tan dura que normalitzen coses que per a les persones que no viuen al carrer són molt difícils de normalitzar. No sé fins a quin punt, per a una persona que no es troba en situació de carrer, dutxar-se dues vegades a la setmana és tenir les necessitats bàsiques cobertes, o no menjar un plat de menjar calent durant la pandèmia en un mes, però, per desgràcia, per a les persones que es troben en aquesta situació sí que ho és.”

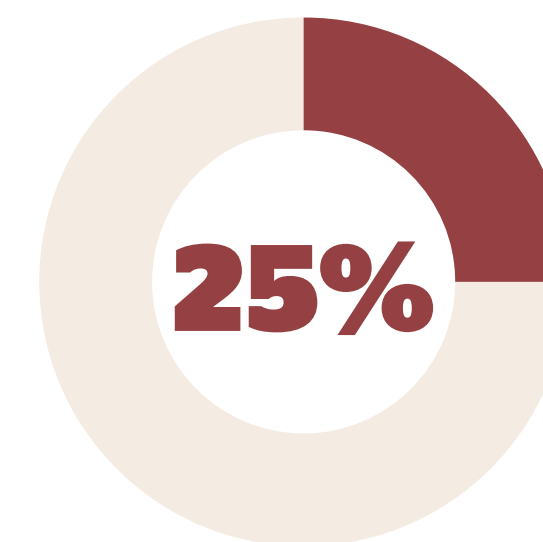
Pablo Martínez-Alonso, educador social de l'equip d'Acollida
[Llegeix l'entrevista completa](#)

Si bé la majoria de les persones que viuen al carrer creuen que sí que tenen cobertes les seves necessitats bàsiques, cal tenir en compte que **no es pot quantificar qui s'ha adaptat a aquesta situació de supervivència** i tampoc sabem qui rep atenció dels serveis socials o d'alguna de les entitats socials de la ciutat.

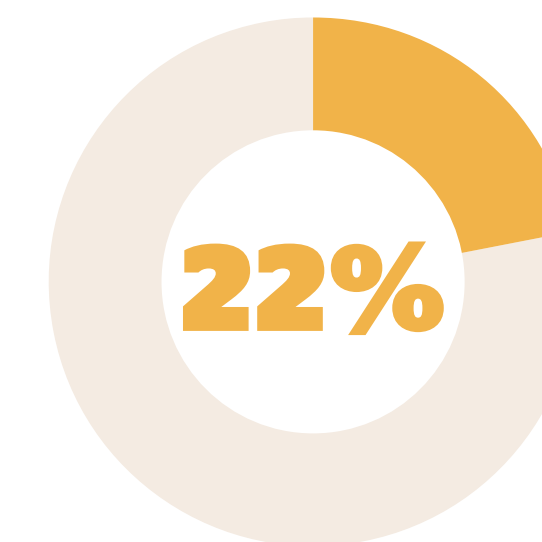
Persones que viuen al carrer a Barcelona que no poden cobrir les seves necessitats bàsiques (2021)

de les persones que viuen al carrer consideren que no poden cobrir les seves necessitats bàsiques

de les persones que fa menys d'un mes que viuen al carrer

de les persones que presenten una vulnerabilitat alta

Les persones nascudes a l'Estat espanyol són les que menys percepció tenen de tenir cobertes les necessitats bàsiques (19%), quasi el doble de la resta de persones d'origen comunitari (10%) i una mica per sobre de les persones procedents de països extracomunitaris (17%). Això coincideix amb el fet que les persones nascudes a l'Estat espanyol sovint es troben en una situació de més vulnerabilitat i són les que viuen més temps al carrer de mitjana (5 anys i 8 mesos).

Viure o sobreviure?

La majoria de les persones que viuen al carrer a Barcelona creuen que tenen cobertes les necessitats bàsiques (80%), però el fet que aquestes persones no tenen ni feina estable ni ingressos econòmics suficients ni una llar on viure fa pensar que s'han acostumat a sobreviure per arribar a l'endemà i que per això creuen que satisfan les seves necessitats diàries. Han baixat el seu llistó d'exigència fins als mínims i senten que tenen les seves necessitats cobertes quan accedeixen a alimentació i serveis higiènics, però sovint no tenen en compte el seu estat de salut físic i mental, l'accés a la sanitat, els estudis, la feina, les aficions o la família.

“Passar de viure al carrer a començar a viure en un pis comporta un problema de soledat molt gran. És una soledat diferent de la del carrer. Aquesta soledat mata. Què et falta? Et falta tot, falta la socialització amb altres persones, sentir-te part d’alguna cosa. És un canvi de vida i et trobes sol.”

Giorgio Ossola, membre de l’equip d’Acollida i amb experiència de vida al carrer | [Llegeix l’entrevista completa](#)

Al centre obert s’han dirigit **joves extutelats que, en assolir la majoria d’edat, comencen a viure al carrer**; també **persones que surten de la presó sense alternativa residencial**, i altres que necessiten dutxar-se perquè l’endemà tenen una entrevista de feina.

El 88% de totes aquestes persones són homes i el 12% són dones. De mitjana, tenen 43 anys, tot i que gairebé una de cada quatre tenen entre 50 i 64 anys. El 24% són nascudes a l’Estat espanyol i la resta procedeixen de 79 països diferents.

Com ajuda tenir plans de futur o fer activitats d’oci?

Més de la meitat de les persones que hem entrevistat (56%) ens han explicat que fan plans o activitats que els agraden i els fan sentir bé, com per exemple llegir, escoltar música o viatjar. Els homes fan més activitats d’oci o plans de futur que les dones, i els joves més que les persones de mitjana edat i avançada. Des del 2016, cada cop són més les persones que afirmen que tenen ganes de fer activitats.

Més de 1.300 persones reben assessorament al centre obert d’Arrels

Des de l’inici de la pandèmia i fins a finals del 2021, fins a 1.062 persones, és a dir, una dotzena per setmana, **han vingut al centre obert d’Arrels per explicar que començaven a viure al carrer o que estaven a punt de perdre casa seva**. Durant el primer trimestre d’aquest 2022, han estat altres 247 persones. Si bé cada persona té la seva pròpia història, tenen en comú la manca d’un habitatge estable i que els fons que les sostenien s’han trencat o estan a punt de trencar-se.

Entre les persones que han rebut assessorament del centre obert d’Arrels, hi ha qui ha demanat ajuda als serveis específics de l’Ajuntament i que no ha trobat resposta o que no ha rebut una resposta ràpida. També hi ha persones que comencen a dormir al carrer i han aconseguit una tenda de campanya i que s’amaguen a la muntanya, que **destinen els pocs diners que tenen a pagar nits de pensió**, que s’amaguen en escales de veïns, que dormen en sofàs d’amistats o que passen la seva primera nit al ras caminant perquè tenen por.

Accedir als serveis bàsics de dutxa i rober, però també a serveis socials i a un allotjament

Des de l’inici de la pandèmia a mitjans de març del 2020 i fins a finals del 2021, la majoria de les persones que orientem al nostre centre obert expressen més d’una necessitat. Accedir als serveis bàsics de dutxa i rober són les demandes principals, en un 39% i un 32% dels casos, respectivament. Contactar amb serveis socials és la tercera demanda més expressada (un 25%), seguida per la sol·licitud d’informació sobre allotjament (un 18%) i per un espai de consigna (un altre 18%).

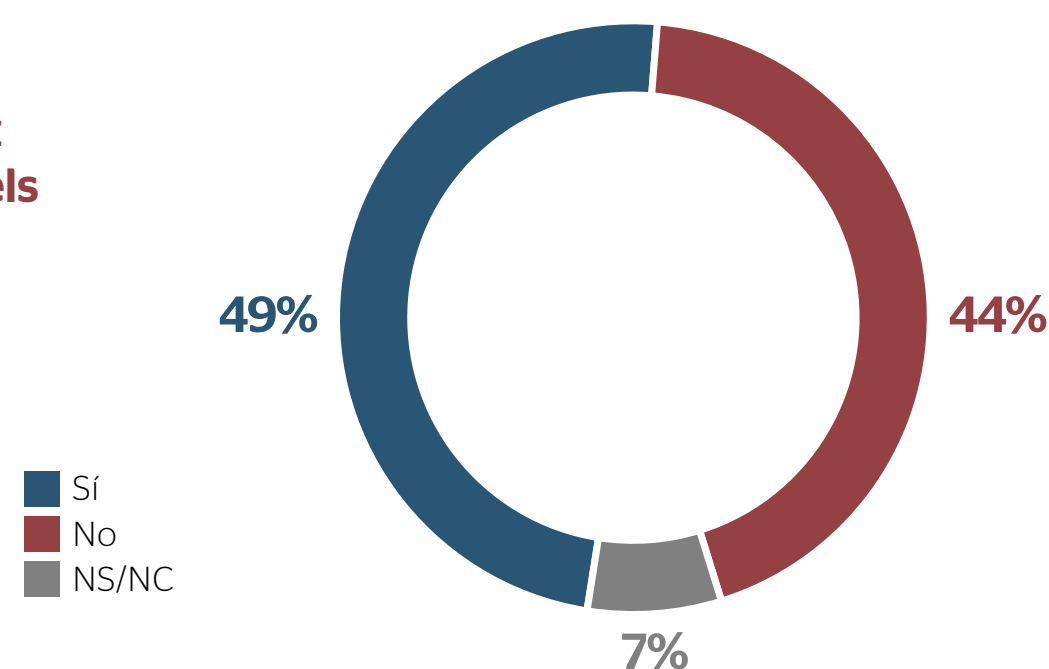
Cada vegada més, les persones que acompanyem necessiten una orientació general sobre la majoria dels recursos existents a la ciutat; si durant el 2019 l’11% que vam orientar la van necessitar, des de l’inici de la pandèmia ha estat el 17%. En aquest sentit, ha crescut la demanda de serveis relacionats amb les causes estructurals que provoquen el sensellarisme, com l’accés a una feina digna i el sistema de protecció social. L’any 2019, el 19% de les persones que vam orientar ens preguntaven com contactar amb els serveis socials especialitzats en l’atenció a persones sense llar a Barcelona i, des de l’inici de la pandèmia, aquest percentatge és del 25%.

4 de cada 10 personas que viven al carrer no reben atenció social

Un 44% de les persones que hem entrevistat ens han dit que no han estat ateses per cap treballador/a social els sis mesos anteriors a la nit del cens, enfront del 49% que sí que ho ha estat. La xifra global és similar a la d'anys anteriors, però en funció de si tenim en compte el gènere, l'edat o la vulnerabilitat de les persones sí que s'observen algunes tendències.

Per segon any consecutiu, percentualment les dones que viuen al carrer diuen haver rebut més atenció per part de professionals que els homes. Un 29% de les dones diuen no haver rebut atenció social en els últims sis mesos i un 62% de les dones expressen haver estat ateses per un treballador/a social. En el cas dels homes, el 46% diuen que no han rebut atenció social, enfront del 48% que afirma haver-la rebut.

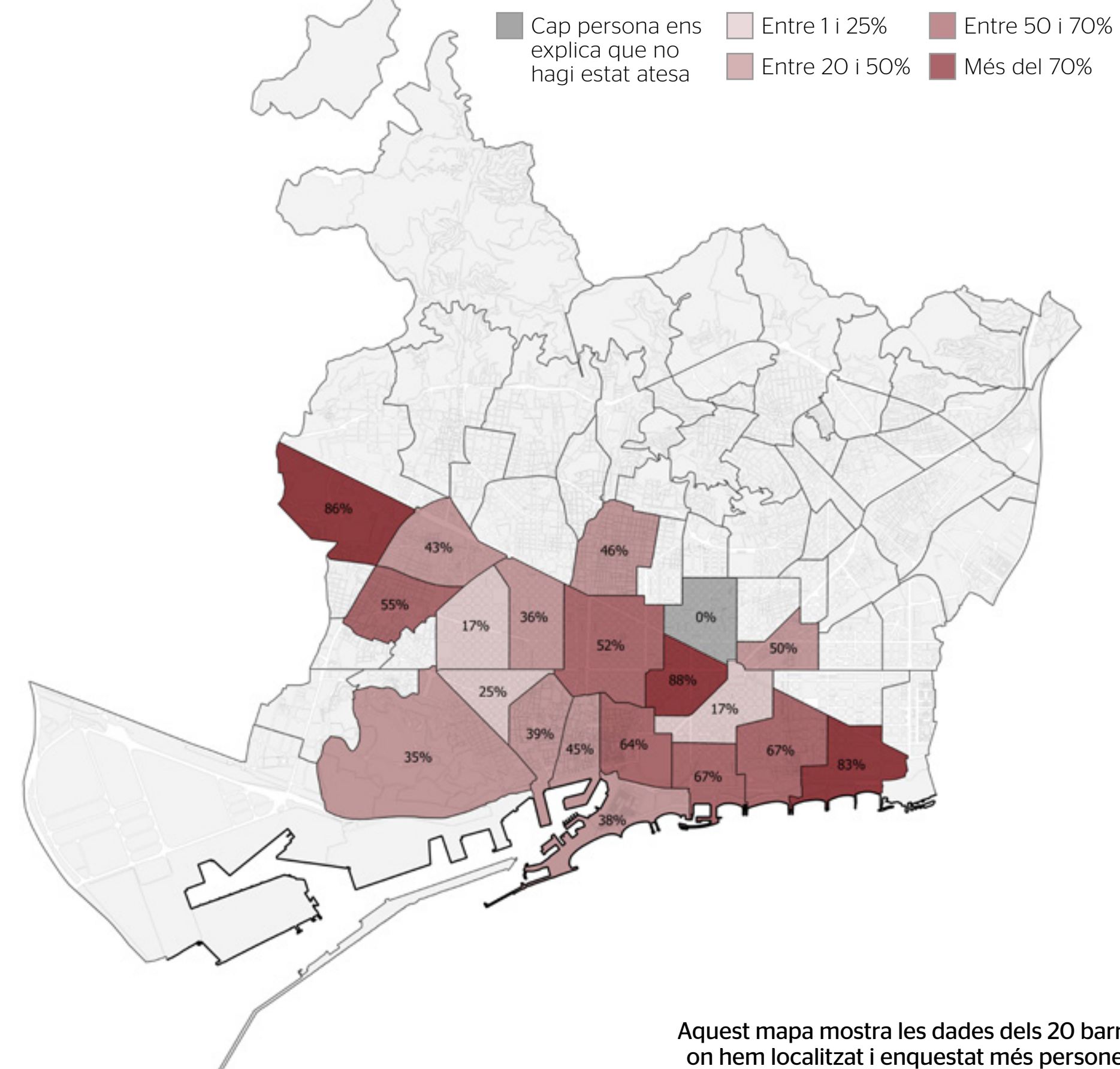
Persones que viuen al carrer a Barcelona que diuen que han estat ateses per un treballador/a social els darrers sis mesos (2021)

Persones que viuen al carrer a Barcelona que diuen que no han estat ateses per un treballador/a social els darrers sis mesos, per gènere (2021)

Persones que viuen al carrer a Barcelona que diuen que no han estat ateses per un treballador/a social els darrers sis mesos, per barri (2021)

Aquest mapa mostra les dades dels 20 barris on hem localitzat i enquestat més persones.

Destaca un desequilibri entre els diferents barris de la ciutat pel que fa la percepció de les persones que viuen al carrer d'estar rebent o no atenció social. A la meitat dels barris en què ens fixem, més de la meitat de les persones expliquen que no han estat ateses els darrers sis mesos, més del 80% en el cas del Fort Pienc, la Maternitat i Sant Ramon i Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou. Per contra, a la Sagrada Família totes les persones que entrevistem ens diuen que han estat ateses per treballadors/es socials.

“El problema no són els treballadors socials, sinó els pressupostos, que són insuficients davant d’una demanda que està augmentant. Els serveis socials estan desbordats.”

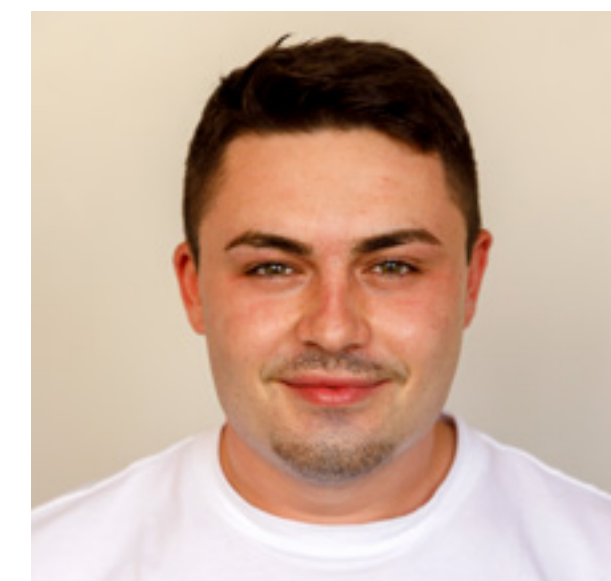
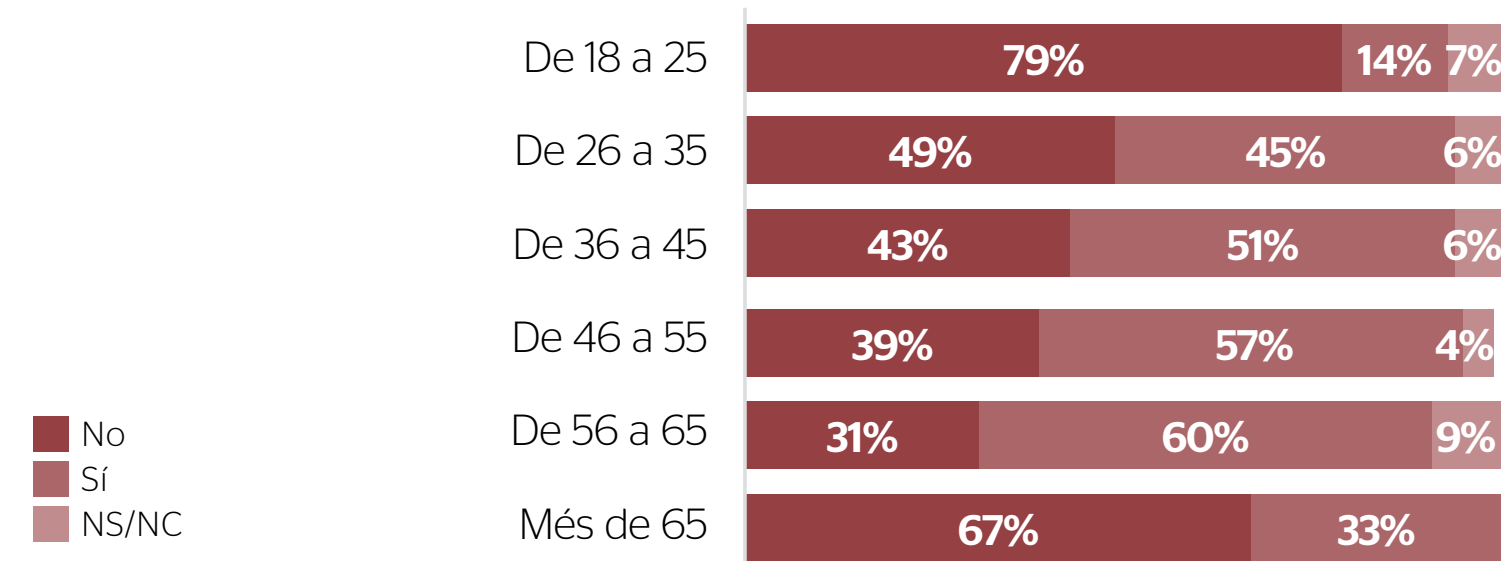
Giorgio Ossola, membre de l’equip d’Acol·lida i amb experiència de vida al carrer | [Llegeix l’entrevista completa](#)

Les persones més joves i les persones d’origen extracomunitari són les més desateses

Si ens fixem en l’edat, detectem que a totes les franges d’edat hi ha un percentatge elevat de persones que no tenen accés a suport social, però que són les persones més joves les que tenen menys atenció social. En concret, **un 79% de les persones que viuen al carrer d’entre 18 i 25 anys ens han explicat que no han rebut atenció** dels serveis socials i només el 14% diu haver-ne rebut. Aquesta tendència a desatendre les persones joves està relacionada, com veiem, amb el fet que són les persones que tenen menys cobertes les necessitats bàsiques perquè no saben on acudir. És el que passa amb molts **joves que en complir la majoria d’edat surten d’algun centre tutelat per la Generalitat sense un lloc al qual anar**.

En la següent franja d’edat —les persones que tenen entre 26 i 35 anys— el percentatge de persones que diuen tenir accés a l’atenció social augmenta fins al 45%, però encara hi ha un 49% de les persones que diuen no haver tingut suport per part d’un treballador/a social els sis mesos previs a l’enquesta. Segons augmenta l’edat, veiem que també augmenta l’accés a l’atenció social, fins arribar al 60% en el cas de les persones que tenen entre 56 i 65 anys.

Persones que viuen al carrer a Barcelona segons si han estat ateses per un/a treballador/a social els darrers sis mesos, per franges d’edat (2021)

“Els serveis socials no se centren sempre en les persones més cronificades perquè també atenen persones que estan en situació de vulnerabilitat, però que poden seguir uns plans de treball i unes condicions, i això deixa fora moltes persones que estan cronificades i per a les quals és més complicat que puguin fer aquest seguiment.”

Pablo Martínez-Alonso, educador social de l’equip d’Acol·lida | [Llegeix l’entrevista completa](#)

Si tenim en compte l’origen, **un 52% de les persones d’origen extracomunitari afirma que no ha estat atesa per cap treballador/a social** en els últims sis mesos mentre que el 41% de les persones afirma haver rebut atenció social. Les persones d’origen extracomunitari, de fet, són les que estan en pitjor situació, seguides de les nascudes a països comunitaris (47% de les persones diu no haver rebut atenció social) i a l’Estat espanyol (33%).

Persones que viuen al carrer a Barcelona segons si han estat ateses per un/a treballador/a social els darrers sis mesos, per origen (2021)

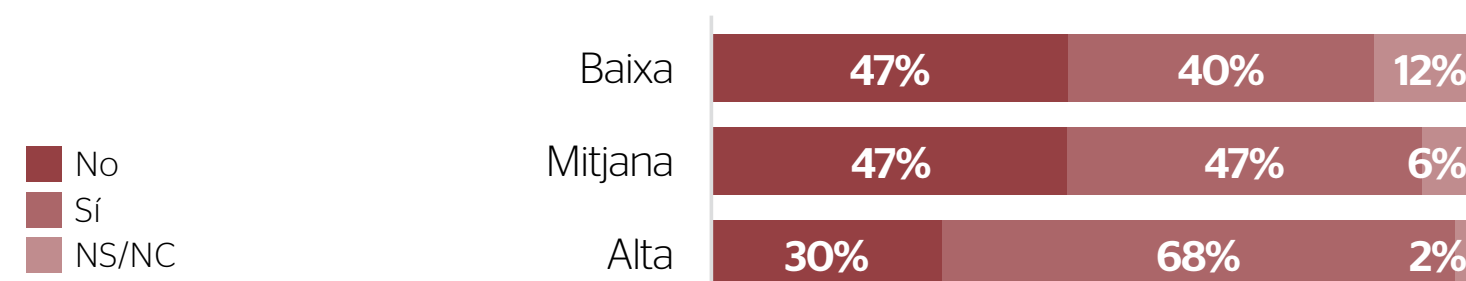

3 de cada 10 persones amb una vulnerabilitat elevada no han tingut suport social

Si ens fixem en el grau de vulnerabilitat, destaca el fet que tres de cada deu persones amb una vulnerabilitat elevada diuen no haver tingut contacte amb cap treballador/a social durant els sis mesos previs a l'enquesta. El 68% de les persones amb una vulnerabilitat elevada, en canvi, sí que han estat contactades.

En el cas de les persones que presenten una vulnerabilitat baixa, el percentatge de persones que no han tingut suport social augmenta fins al 47% i només el 40% de les persones explica que sí que ha tingut contacte amb algun treballador/a social.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que diuen que han estat ateses per un treballador/a social els darrers sis mesos, segons el grau de vulnerabilitat (2021)

1 de cada 4 persones que viuen al carrer ha utilitzat els serveis d'emergències socials

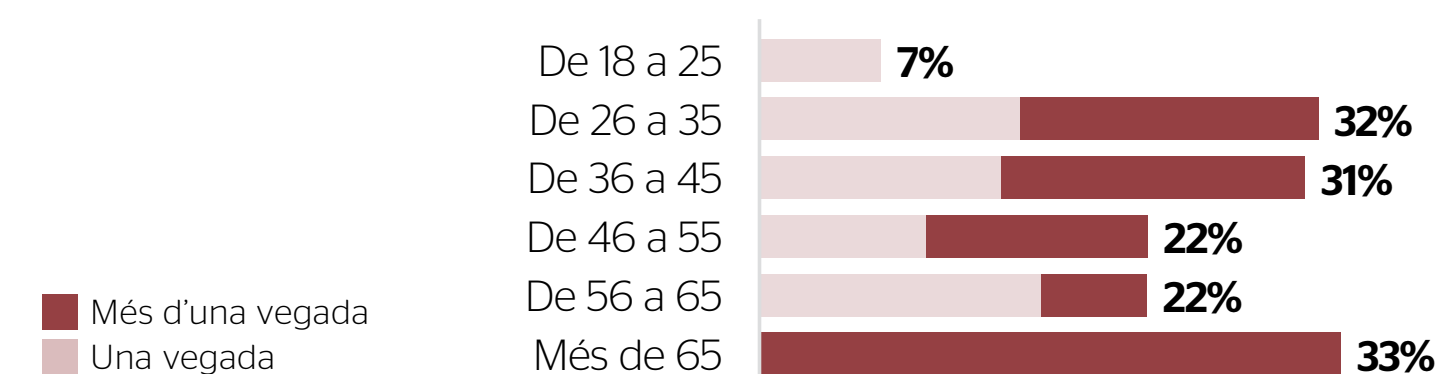
Una de cada quatre persones (26%) que viu al carrer ha utilitzat els serveis d'emergències socials o ha trucat a alguna línia telefònica d'ajuda els sis mesos anteriors al cens. Això inclou serveis d'atenció per abusos sexuals, violència de gènere, prevenció del suïcidi, centres d'emergències i centres de salut sexual.

L'ús dels serveis d'emergències socials té una tendència a l'alça, passant del 15% del 2016 al 26% del 2021, que és el percentatge més alt des que tenim dades. Un 29% de les dones han fet ús dels serveis d'emergències socials, una mica per sobre de la mitjana. Per edats, les persones joves de 18 a 25 anys són les que menys ús n'han fet, amb un màxim d'una vegada,

mentre que **les persones que més utilitzen els serveis són les que tenen entre 26 i 45 anys** i la majoria ho han fet en més d'una ocasió.

Hi ha una relació directa entre el grau de vulnerabilitat i l'ús dels serveis d'emergències socials: a més vulnerabilitat, més ús en fan les persones que dormen al carrer. Un 15% de les persones amb un índex de vulnerabilitat baixa han utilitzat els serveis d'emergències socials en els últims sis mesos, així com un 24% de les persones amb vulnerabilitat mitjana i un **48% de les persones amb vulnerabilitat alta**.

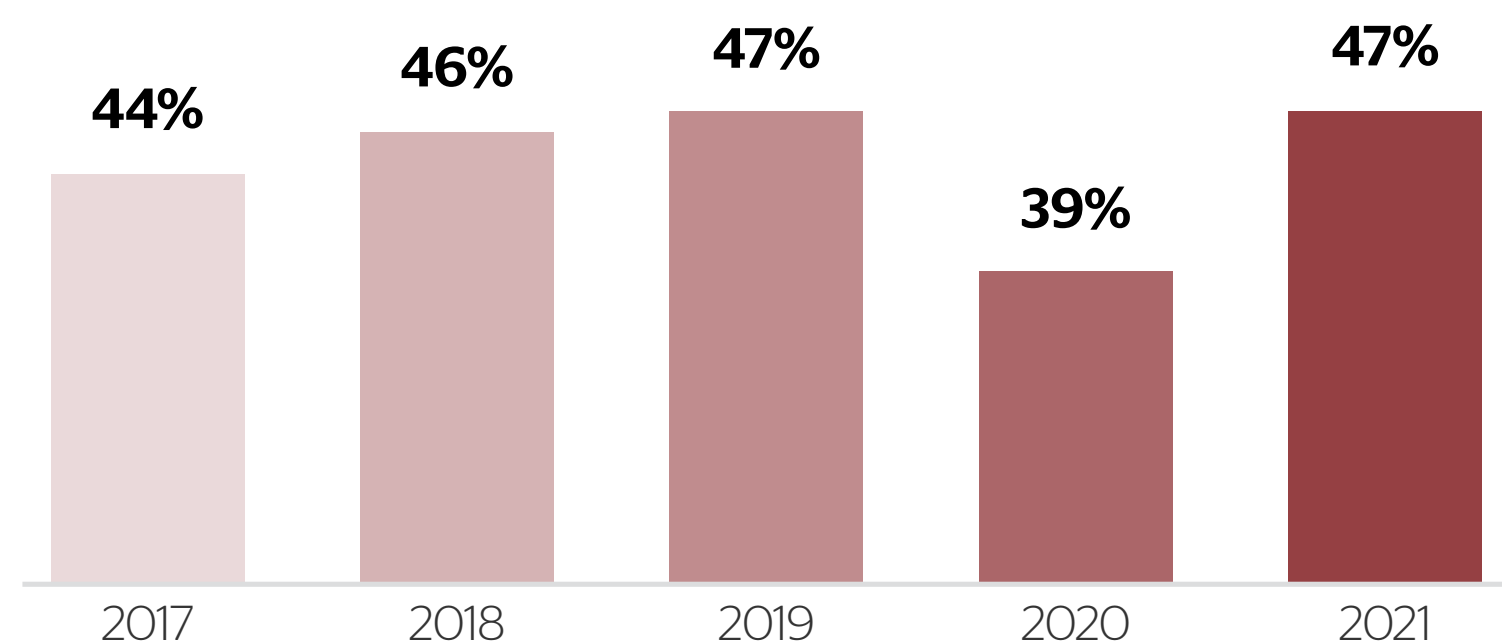
Persones que viuen al carrer a Barcelona que han fet ús dels serveis d'emergències socials els darrers sis mesos, per franges d'edat (2021)

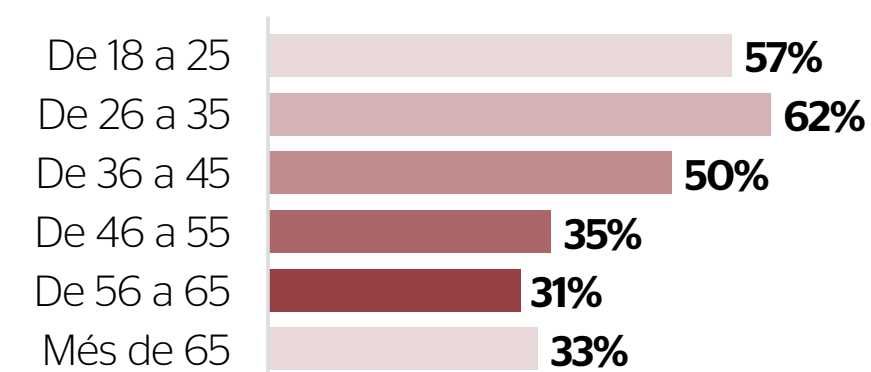
La meitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona no estan empadronades a la ciutat

A Barcelona, **hi ha més persones que viuen al carrer no empadronades (47%) que empadronades (45%)**. Es tracta d'unes dades que van en la línia dels censos anteriors. Les raons per les quals les persones que viuen al carrer no estan empadronades a Barcelona són diverses: des de les dificultats en els tràmits burocràtics per gestionar el padró i altra documentació bàsica i prèvia, fins al desconeixement per part de la persona sobre què vol dir estar empadronada i el fet que viure al carrer comporta prioritzar la supervivència diària i moltes vegades els tràmits queden oblidats o en un segon pla.

Evolució del nombre de persones que viuen al carrer a Barcelona i que no estan empadronades a la ciutat (2016-2021)

Persones que viuen al carrer a Barcelona que no estan empadronades a la ciutat, per franges d'edat (2021)

Segons el lloc d'origen, **les persones que han nascut a l'estranger són les menys empadronades, amb un 63% de les persones de procedència comunitària** i un 50% de les persones nascudes a països extracomunitaris, enfront del 30% de les persones nascudes a l'Estat espanyol.

Què ha de fer una persona que viu al carrer per empadronar-se?

Per empadronar-se cal disposar d'un document d'identificació o d'una fotocòpia d'un document d'identificació, però moltes vegades això és una dificultat per a les persones que viuen al carrer, sigui perquè li han robat, l'han perdut o el document ha caducat. Si una persona no té un domicili fix, pot indicar, per exemple, el nom de la plaça, el carrer, el bosc o un altre indret on visqui. Els serveis socials del municipi són els encarregats de verificar in situ aquesta informació. En el cas de la ciutat de Barcelona, quan s'empadrona a una persona sense domicili fix, se li assigna com a domicili per rebre notificacions un centre de serveis socials. Tots els municipis catalans estan obligats per llei a empadronar els seus veïns i veïnes, tinguin o no una llar; a la pràctica, però, això no es compleix.

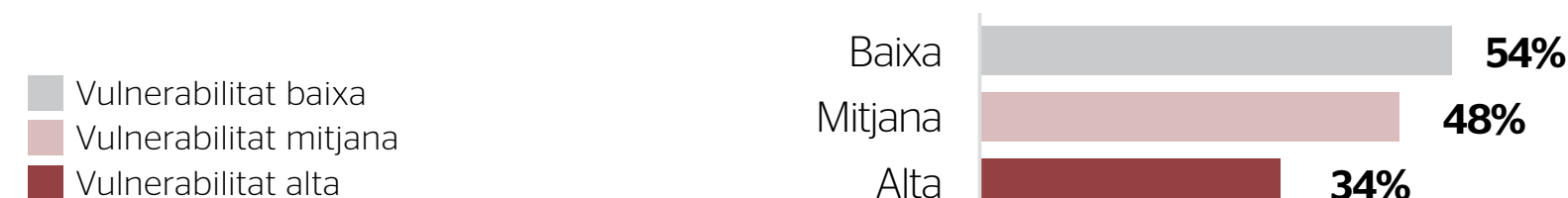
No hi ha diferències per gènere en el cas de l'empadronament, però sí per edats i procedència. **Entre les persones menors de 35 anys, el percentatge de no empadronades ronda el 60%**, i a partir dels 36 anys les persones no empadronades passen a ser més del 30%.

Els requisits administratius deixen fora les persones estrangeres sense llar

Només el 27% de les persones amb nacionalitats comunitàries diuen tenir el certificat de la UE i únicament l'11% de les persones extracomunitàries tenen permís de treball i residència, tal com vam explicar en l'informe ['Viure al carrer en temps de pandèmia'](#). Els requisits que es demanen per regularitzar la situació de les persones migrants deixen fora la majoria de les persones estrangeres que viuen al carrer i les exclouen d'accedir a drets bàsics.

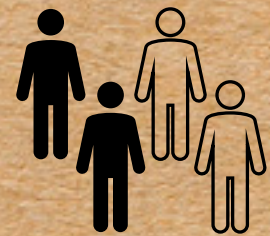
Pel que fa al grau de vulnerabilitat, s'observa que **la majoria de persones amb vulnerabilitat alta estan empadronades**. Un 34% de les persones més vulnerables no estan empadronades a la ciutat. Aquest percentatge augmenta fins al 48% entre les persones amb un grau de vulnerabilitat mitjà i fins al 54% entre les persones que tenen un grau de vulnerabilitat baix.

Persones que viuen al carrer a Barcelona que no estan empadronades a la ciutat, per vulnerabilitat (2021)

De la ciutat als barris

On viuen les persones al carrer a Barcelona?

La meitat de les persones que viuen al carrer a Barcelona es troben als districtes de **l'Eixample i Ciutat Vella**

No hi ha una relació directa entre el **nombre de persones sense llar** per districte i els **recursos disponibles** per atendre-les

45
anys

A **l'Eixample** hi ha més persones amb més edat, amb **45 anys de mitjana**

Més de la meitat de les persones que viuen al carrer a **Sant Martí i Sants-Montjuïc** són d'origen **extracomunitari**

Els districtes de Ciutat Vella, l'Eixample, Sant Martí i Sants-Montjuïc sumen el 80% de les més de mil persones que viuen al carrer a la ciutat de Barcelona. Analitzem algunes diferències i similituds entre aquestes quatre àrees, com quina edat tenen o d'on venen les persones sense llar, per saber com podem fer una millor incidència a nivell de barris.

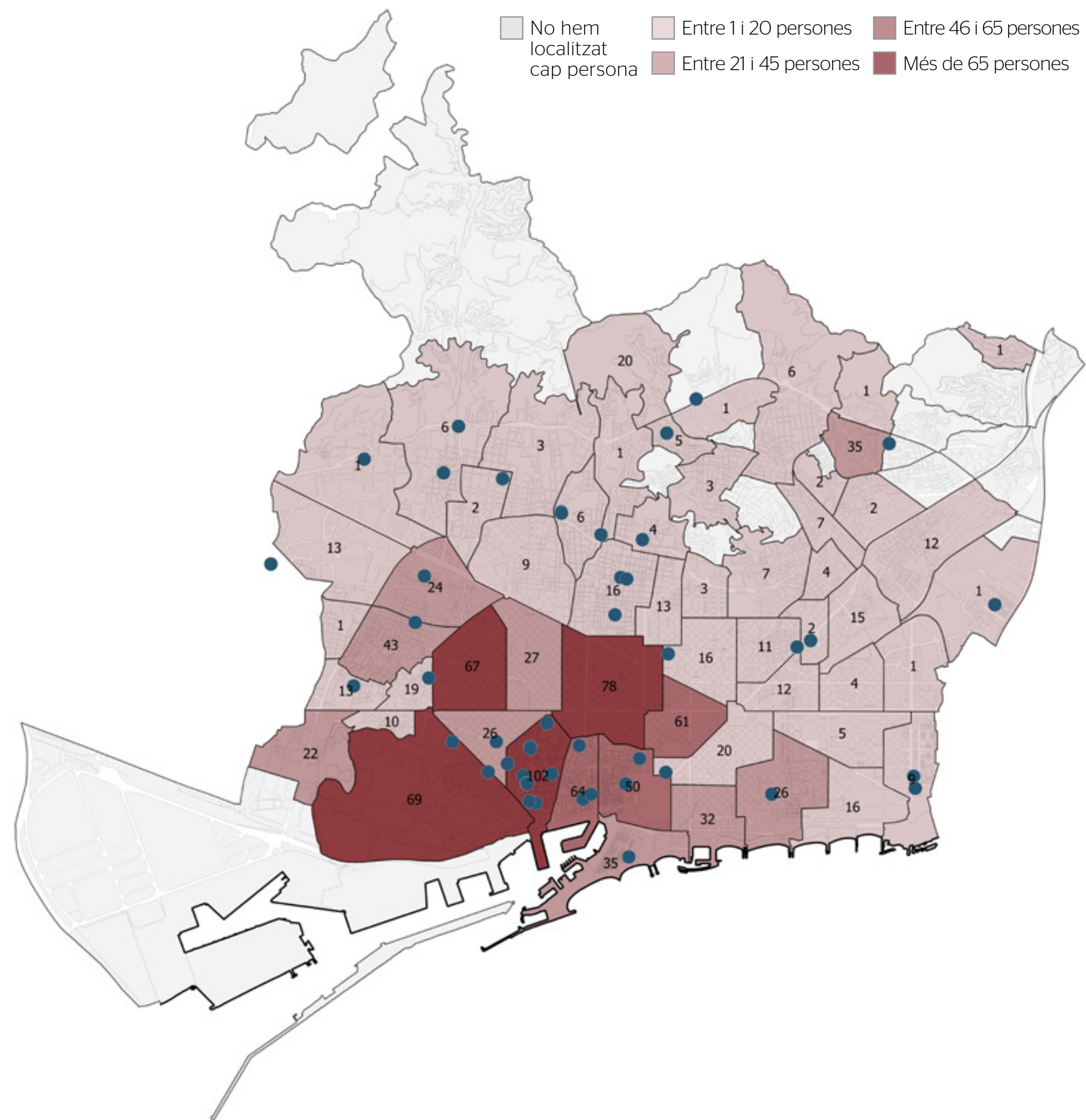
Dels deu districtes que conformen la ciutat de Barcelona, **l'Eixample i Ciutat Vella acullen la meitat de les persones que viuen al carrer, amb un 26% i un 24%**, respectivament. En tercer i quart lloc hi ha Sants-Montjuïc (17%) i Sant Martí (13%). Per això, en l'informe també destaquem aquestes quatre àrees.

En la resta de districtes també hi ha persones sense llar: Nou Barris (5%), Horta-Guinardó (4%), les Corts (4%), Gràcia (3%), Sant Andreu (3%) i Sarrià-Sant Gervasi (2%).

Aquesta proporció **no té una relació directa amb el nombre de recursos i equipaments públics i privats que hi ha a la ciutat per atendre les persones sense llar**. És el cas de l'Eixample, que tot i ser el districte on la nit del cens vam localitzar més persones, no té gairebé cap servei orientat a les persones sense llar per tal que puguin alimentar-se, dutxar-se o descansar. A Sants-Montjuïc i Sant Martí trobem que hi ha pocs recursos, mentre que la majoria es concentren a Ciutat Vella.

Persones que viuen al carrer a Barcelona, per barri, i ubicació dels serveis públics i privats que existeixen a la ciutat per atendre-les (2021)

Quins són els barris de Barcelona amb més persones dormint al carrer?

De les 1.064 persones localitzades al cens de la nit del 10 de juny del 2021, un total de 102 persones estaven al barri del Raval, al districte de Ciutat Vella, que és el barri que acull més persones sense llar. El segueixen la Dreta de l'Eixample (78 persones, Eixample), el Poble-sec (69 persones, Sants-Montjuïc), la Nova Esquerra de l'Eixample (67 persones, Eixample) i el Gòtic (64 persones, Ciutat Vella).

Quins són els barris de Barcelona amb menys persones dormint al carrer?

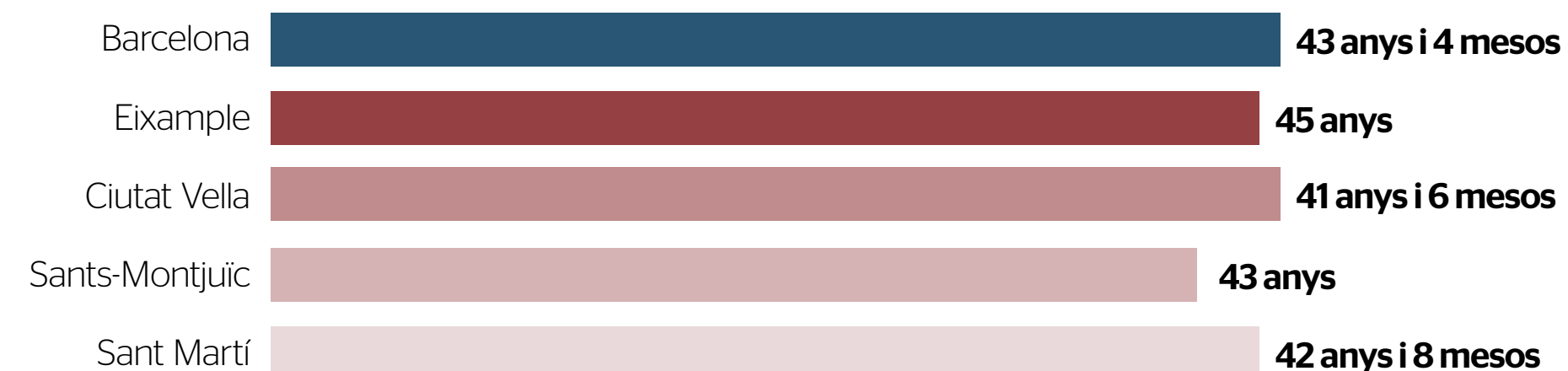
Durant la nit del cens no vam localitzar cap persona dormint al carrer a Can Baró, al districte d'Horta-Guinardó, mentre que vam trobar una persona als barris de Sants-Badal (Sants-Montjuïc), Pedralbes (Les Corts), Vallcarca i els Penitents (Gràcia), la Vall d'Hebron (Horta-Guinardó), Canyelles (Nou Barris), Ciutat Meridiana (Nou Barris), el Bon Pastor (Sant Andreu) i la Verneda i la Pau (Sant Martí).

L'Eixample, el districte amb persones sense llar de més edat

De les 1.064 persones localitzades la nit del cens del 10 de juny del 2021, 289 persones van contestar les nostres preguntes. Segons les seves respostes, dels quatre districtes destacats, **a l'Eixample hi ha més persones amb més edat, amb 45 anys de mitjana**, mentre que a la resta dels districtes oscil·len entre 41 i 43 anys. Recordem que la mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a la ciutat és de 43 anys.

En la comparativa amb el cens del 2019, que segueix la mateixa metodologia, l'Eixample continua sent el districte amb persones sense llar més envellides. Llavors tenien una mitjana de 43 anys en aquesta zona, mentre que a Sant Martí en tenien 38 anys.

Mitjana d'edat de les persones que viuen al carrer a Barcelona, als districtes amb més presència (2021)

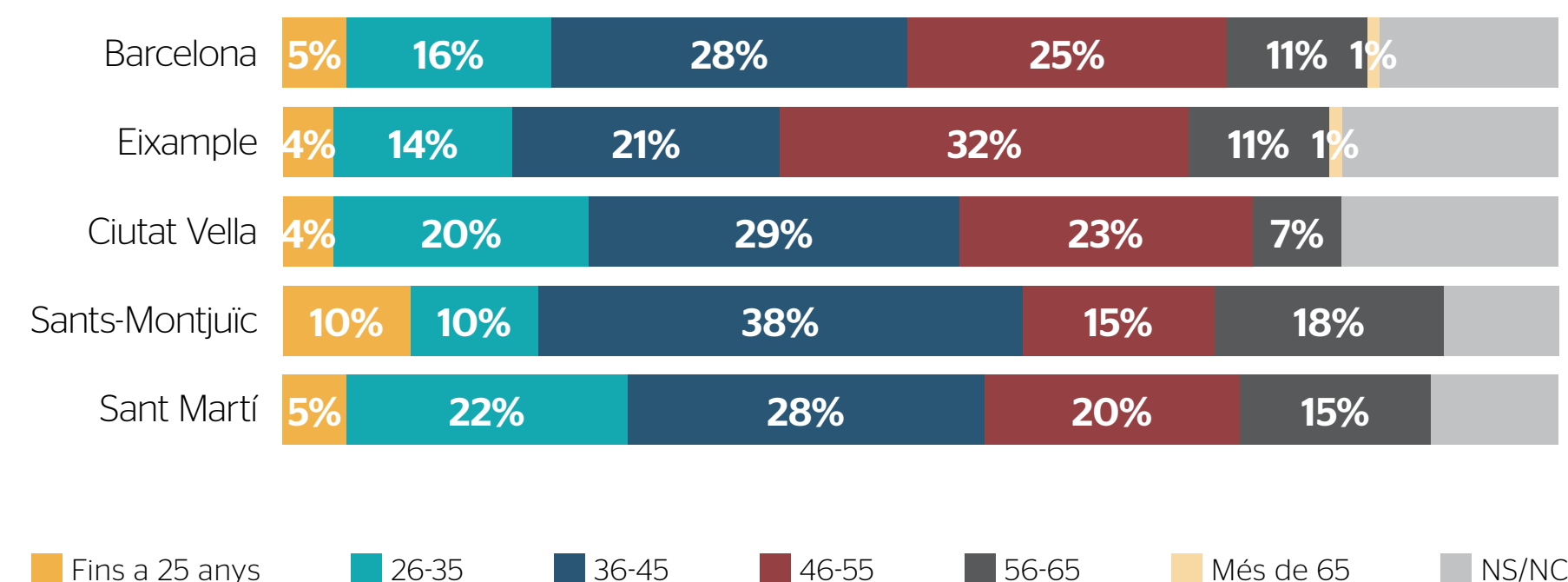

A Ciutat Vella, Sant Martí i Sants-Montjuïc les persones tenen entre 36 i 45 anys

A Ciutat Vella, Sant Martí i Sants-Montjuïc predominen les persones que tenen entre 36 i 45 anys, mentre que a l'Eixample, en la línia de ser el districte amb persones sense llar de més edat, prop de la tercera part de persones enquestades tenen entre 46 i 55 anys, i és també el lloc on hi ha més persones entre 55 i 65 anys.

Amb relació al cens del 2019, es torna a constatar l'envelliment de població a l'Eixample, mentre que **a Sant Martí hi ha un gruix important de persones joves**, ja que un terç de la població continua tenint menys de 26 anys.

Persones que viuen al carrer a Barcelona, per franges d'edat, als districtes amb més presència (2021)

Més persones d'origen extracomunitari a Sant Martí i Sants-Montjuïc

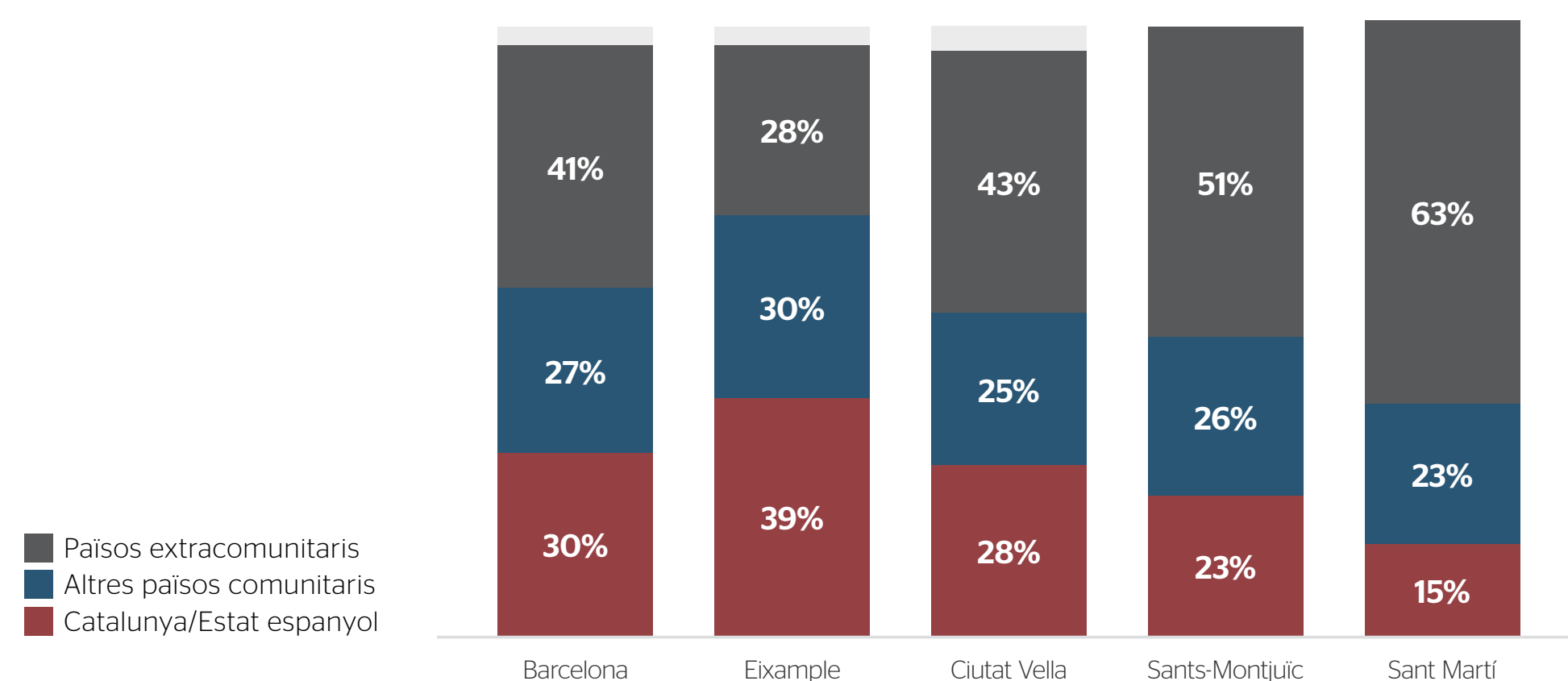
Pel que fa a l'origen de les persones que viuen al carrer, **a Sant Martí i Sants-Montjuïc, més de la meitat són d'origen extracomunitari**, mentre que al cens anterior se situaven en el 45% i el 30%, respectivament.

A Ciutat Vella, quatre de cada deu persones que viuen al carrer també són d'origen extracomunitari, molt per sobre del 27% del 2019, quan la majoria de persones eren de països procedents de la Unió Europea.

A l'Eixample, gairebé quatre de cada deu persones que dormen al carrer són nascudes a l'Estat espanyol, i hi ha força equilibri entre les que són d'altres països de la UE i d'origen extracomunitari, amb prop d'un terç cadascun. És el districte que té menys diferència percentual de persones sense llar segons el país d'origen.

Recordem que en el conjunt de la ciutat, el 41% de les persones que dormen al carrer venen de països extracomunitaris, el 27% de la UE i el 30% ha nascut a l'Estat espanyol.

Persones que viuen al carrer a Barcelona, segons l'origen, per districtes amb més presència (2021)

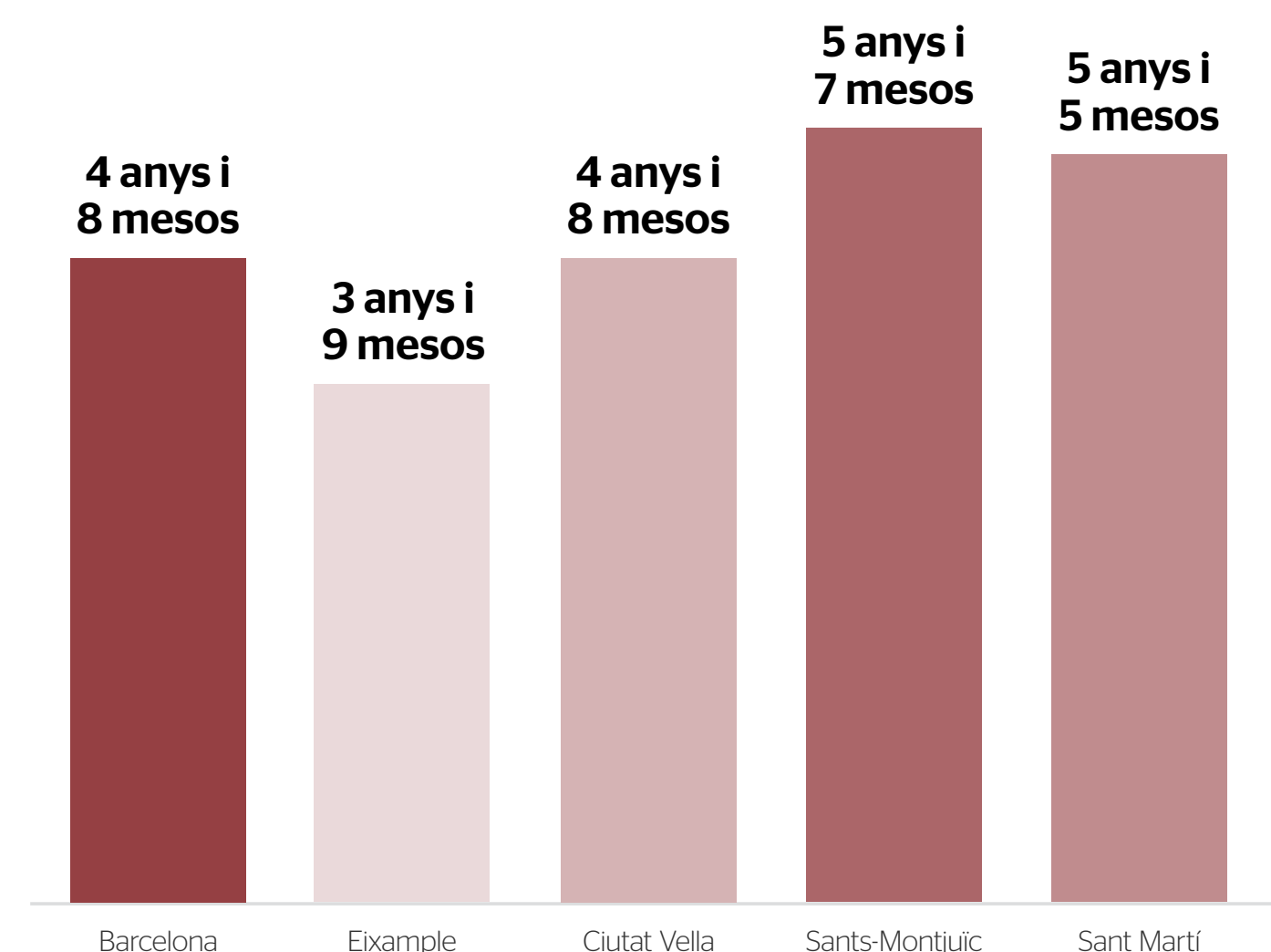

Ciutat Vella i Sant Martí acullen més persones que fa més temps que viuen al carrer

Les persones sense llar entrevistades a Sants-Montjuïc fa més de 5 anys i mig de mitjana que dormen al carrer; és la mitjana més alta de les quatre zones més freqüentades, seguida molt de prop de Sant Martí i, amb més distància, de Ciutat Vella (més de 4 anys i mig) i de l'Eixample (3 anys i 9 mesos). En el conjunt de la ciutat, la mitjana de temps vivint al carrer és de 4 anys i 8 mesos.

La comparativa amb el cens anterior difereix enormement. De fet, en el 2019, d'aquests quatre districtes, a Sants-Montjuïc hi havia més persones que feia més temps que vivien al carrer, amb gairebé cinc anys, i a Ciutat Vella la mitjana era inferior a tres anys i mig.

Temps que fa que viuen al carrer a Barcelona, per districtes amb més presència (2021)

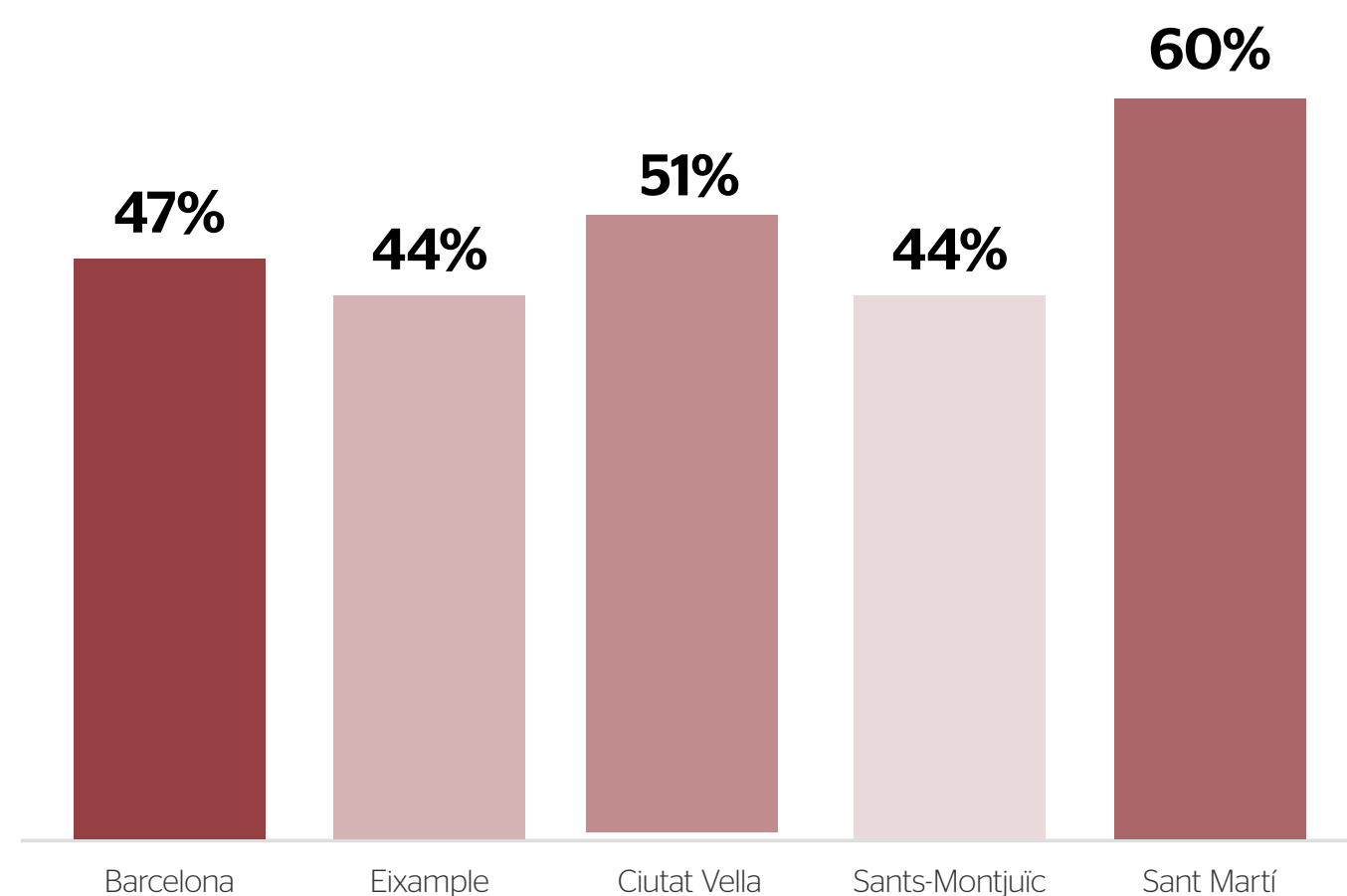
El 60% de les persones entrevistades a Sant Martí fa més de dos anys que viuen al carrer

Quan una persona fa més de sis mesos que viu al carrer, la seva salut física i mental es deteriora moltíssim, i els riscos de patir violències i ser objecte d'estafes i enganys es multipliquen. Quan fa més de dos anys que la persona viu al carrer, la situació es cronifica i la vulnerabilitat augmenta encara més.

Com dèiem anteriorment, **en general a Barcelona ha augmentat el nombre de persones que fa més de dos anys que viuen al carrer.** L'any 2019, representaven el 33% de les persones enquestades i l'any 2021 aquest percentatge va augmentar fins al 47%.

Si fem una mirada als diferents districtes de la ciutat, destaca Sant Martí, on el 60% de les persones que hem entrevistat explica que fa més de dos anys que viu al carrer. A Ciutat Vella, aquesta realitat la viuen el 51% de les persones que viuen al carrer i que van participar a la nostra enquesta, mentre que a l'Eixample i Sants-Montjuïc són quatre de cada deu persones (el 44% de les persones entrevistades a cada districte).

Persones que fa més de dos anys que viuen al carrer a Barcelona, respecte el total, per districtes amb més presència (2021)

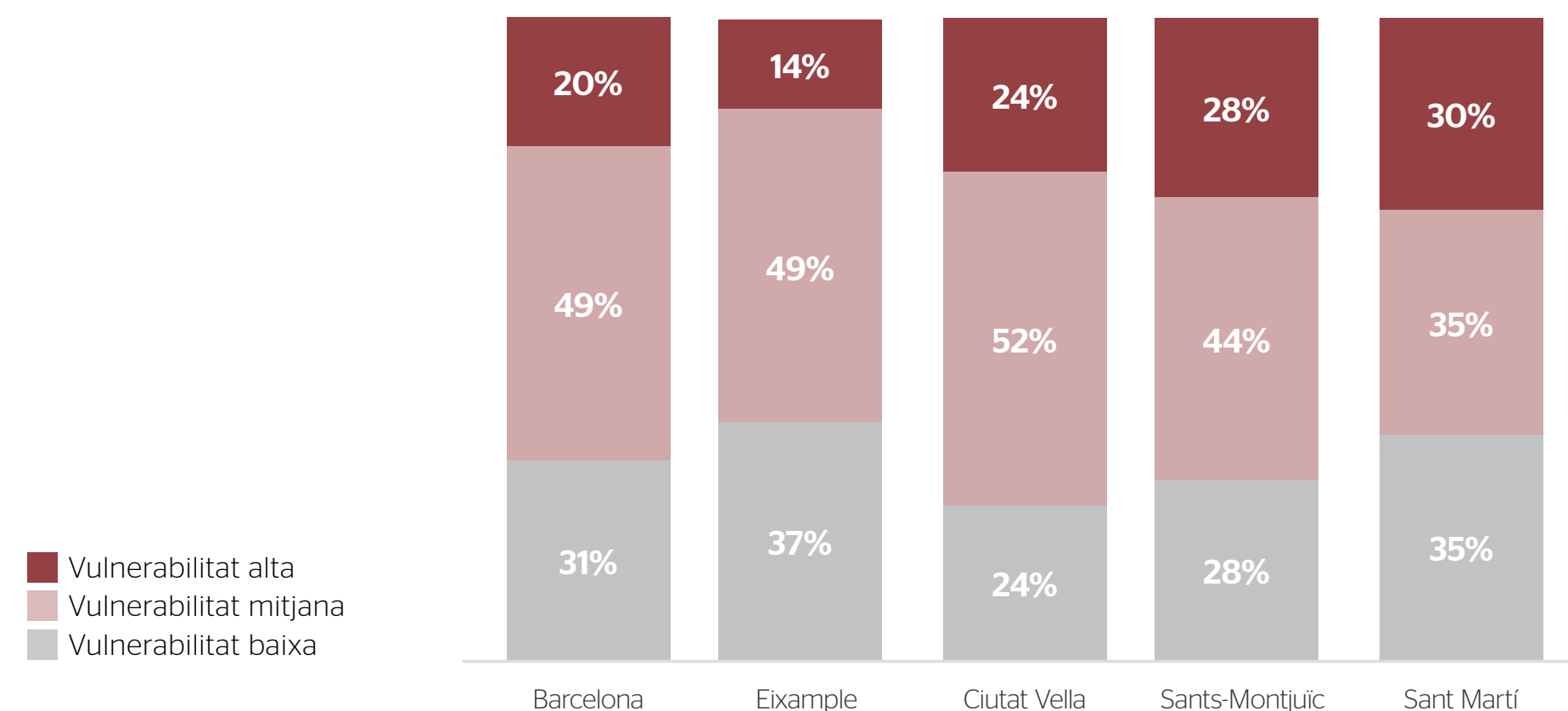

Sant Martí i Sants-Montjuïc, els districtes amb més índex de vulnerabilitat alta

Com dèiem en el capítol 3, quan una persona viu al carrer més de sis mesos, l'índex de vulnerabilitat es dispara. Si ens fixem en el grau de vulnerabilitat dels districtes destacats, **a Sant Martí hi ha un 30% de persones sense llar amb un alt grau de vulnerabilitat, deu punts percentuals per sobre de la mitjana de la ciutat.** Sants-Montjuïc acull un 28% de persones amb un alt grau de vulnerabilitat, seguida de Ciutat Vella, amb un 24%.

Si sumem la vulnerabilitat alta i mitjana, aquests tres districtes també són els més destacats. En primer lloc, hi ha Ciutat Vella (76%), que és també el districte on hi ha més recursos públics i privats adreçats a les persones en situació de sensellarisme, seguida de Sants-Montjuïc (72%) i Sant Martí (65%).

Persones que viuen al carrer a Barcelona, per grau de vulnerabilitat, als districtes amb més presència (2021)

A group of people, some wearing 'NINGÚ DORMINT AL CARRER' t-shirts, looking at a document together. The image is overlaid with a semi-transparent red filter.

Propostes per fer possible #ningú dormint al carrer

El sensellarisme és una problemàtica complexa i de causes estructurals que cal abordar de manera coordinada entre totes les administracions. Els municipis, però, són una peça fonamental i bàsica per engegar polítiques i recursos d'atenció i prevenció. A Barcelona, ciutat protagonista d'aquest informe, 1.064 persones viuen directament al carrer, com a mínim. És el municipi català amb més veïns i veïnes vivint al ras i també el que ofereix més respostes públiques i privades, tot i que insuficients. Les respostes de les persones sense llar que hem entrevistat ens donen pistes per confeccionar una sèrie de propostes al govern de Barcelona i als partits de l'oposició, que també són oportunes a la resta de municipis i comarques de Catalunya.

MESURES IMMEDIATES

PER PAL·LIAR LA SITUACIÓ

1. Obrir espais petits a cada barri perquè centenars de persones deixin de dormir al carrer

Necessitem superar el model actual d'albergs massificats i saturats, i oferir un lloc segur on passar la nit i que s'adapti a les necessitats de les persones (dones i persones LGTBI, amb animals de companyia, amb addiccions i/o problemes de salut mental, persones que busquen o troben feina, etc.). Proposem espais nocturns, petits i ubicats per tot Barcelona perquè les persones no hagin d'invertir moltes hores al dia a desplaçar-se.

2. Enfortir els equips de carrer

Un 49% de les persones que hem entrevistat ens expliquen que els darrers sis mesos han rebut atenció social, sigui per part dels serveis socials o d'una entitat social, i un 44% ens expliquen que no n'han rebut. Les persones més desateses són les joves i les migrades de països extracomunitaris. Proposem ampliar els equips que visiten les persones directament al carrer per detectar casos invisibles, intensificar l'acompanyament i connectar les persones amb els serveis que necessiten.

3. Obrir més espais diürns i atendre les necessitats bàsiques des de tots els barris

Les persones que viuen al carrer inverteixen bona part del seu temps a buscar-se la vida per cobrir les necessitats més bàsiques —menjar, beure aigua potable, dutxar-se o trobar on descansar— sovint caminant llargues distàncies d'un recurs a un altre. Cada vegada coneixem més persones que necessiten una orientació general sobre els serveis que existeixen, que no saben on demanar ajuda i que tenen dificultats per contactar amb els serveis socials. Cal atendre les persones des de tots els districtes de la ciutat. Actualment no hi ha una relació entre els recursos disponibles i la distribució de les persones que viuen al carrer. Alguns dels districtes on dormen més persones tenen pocs recursos —l'Eixample, Sant Martí o Sants-Montjuïc—, mentre que la majoria es concentren a Ciutat Vella.

4. Crear equips de salut orgànica que visitin les persones al carrer

Viure el carrer deteriora l'estat de salut de les persones i n'escurça la vida: un 43% de les persones que hem entrevistat ens expliquen que tenen algun problema de salut, i un 26% una malaltia crònica orgànica. Un 40% ha hagut de recórrer a serveis d'urgències mèdiques els darrers sis mesos i un 38% no disposa de targeta sanitària. Proposem crear equips de titularitat pública amb professionals de la salut orgànica que atenguin les persones al carrer, per ajudar a recuperar la seva vinculació amb el sistema sanitari. També calen protocols als hospitals públics perquè no es doni l'alta a cap persona sense garantir que té un lloc on anar.

5. Més coordinació i formació dels cossos policials

La Guàrdia Urbana i els Mossos d'Esquadra haurien d'estar més formats en la realitat de les persones sense llar i tenir la informació de tots els recursos existents a la ciutat per orientar les persones. Pràctiques habituals com llençar les pertinences o fer moure de lloc la persona vulneren drets. Cal més coordinació amb les entitats i serveis socials, ja que no es tracta d'un tema policial sinó d'atenció social.

Una necessitat que va més enllà de Barcelona

Cal que des de l'àmbit local es vetlli per tots els veïns i veïnes sense llar i es consideri el sensellarisme com a una situació a atendre amb urgència. La solució no és derivar les persones a municipis propers perquè això provoca que la persona es desvinculi del seu context i se saturen altres sistemes d'atenció. Instem tots els municipis i comarques a donar una resposta immediata a les persones que comencen a viure al carrer. La Generalitat de Catalunya ha de fer de paraigües per acompanyar, formar i dotar de recursos.

MESURES PER ACABAR AMB EL SENSELLARISME

1. Mecanismes de prevenció perquè ningú perdi casa seva

A Barcelona 1.064 persones viuen al carrer, com a mínim, i moltes d'altres viuen en habitacions de relloguer i pensions i pateixen desnonaments invisibles. Cal garantir el dret a l'habitatge per sobre de les lleis del mercat perquè ningú perdi casa seva. Mentre no es garanteix, tothom hauria de saber on anar a buscar ajuda si està a punt de quedar-se al carrer i trobar respostes que, des de la prevenció, ho evitin. A més, cal que la resposta institucional sigui més àgil.

2. El dret a l'habitatge com a punt de partida, més enllà de serveis socials

L'habitatge públic a Barcelona no supera el 2% i les persones sense llar tenen dificultats per accedir-hi. Demanem més facilitats perquè les persones sense llar accedeixin a habitatge públic, així com promocions específiques i col·laboració públic-privada per ampliar el nombre d'habitatges que segueixen el model Housing First. La mirada a l'accés a un habitatge ha de ser transversal: una persona no pot sortir de la presó, rebre una alta hospitalària o sortir del circuit de protecció a la infància i joventut per anar a viure al carrer.

3. Obrir l'accés a la Mesa d'Emergències

La normativa de la Mesa d'Emergència a Catalunya estableix que totes les persones que es troben en una situació de vulnerabilitat extraordinària i de pèrdua imminent de l'habitatge, entre elles les persones que viuen al carrer, puguin accedir a un habitatge de lloguer social. Malgrat això, la Mesa d'Emergències Socials de Barcelona no ho contempla perquè té una normativa pròpia. Proposem modificar-la per no deixar fora les persones que viuen al ras. L'accés a l'habitatge tampoc ha d'estar condicionat per la manca de recursos econòmics, l'estat de salut de la persona i/o el consum de tòxics.

4. Mirar més enllà del termòmetre

Proposem deixar de centrar esforços en l'anomenada Operació Fred i els dispositius hivernals i estivals, canviar la mirada i anar més enllà de la temperatura apostant per l'habitatge estable i per l'obertura de més espais de baixa exigència per tota la ciutat.

5. Simplificar els tràmits per obtenir la documentació bàsica

Instem totes les administracions a facilitar i simplificar els tràmits perquè les persones que viuen al carrer puguin obtenir la documentació bàsica que les permeti accedir més ràpidament a drets, com anar al metge amb la targeta sanitària, buscar una feina, o demanar ajuts socials. Tots els municipis catalans estan obligats, a més, a empadronar els veïns i veïnes sense llar.

6. Una ordenança de convivència respectuosa

L'ordenança de convivència de Barcelona no respecta els drets de les persones sense llar i criminalitza algunes de les seves activitats habituals. Proposem millorar-la perquè la situació de les persones que viuen al carrer no es vegi com a un problema de convivència ni objecte de sancions.

Mira en detall totes les propostes polítiques que fem

 <https://www.arrelsfundacio.org/que-proposem/>

www.arrelsfundacio.org